

פרדס אברהם

מגילת אסתר

חידושים בדרך הרמז והקבלה

מהדורה ראשונה

שנת תשע"ג

ירושלים - בני ברק

פרדס אברהם

מגילת אסתר

חידושים בדרך הרמז והקבלה

מאת הרב אברהם הכהן

ניתן להשיג

במוסדות אוהל יוסף יעקב

שח"ל 15 בני ברק

050-2279222

כל הזכויות שמורות
כולל העתקה, צילום או הדפסה בכל צורה שהיא
לרב אברהם הכהן
רח' שח"ל 15 בני ברק
050-2279222

נר לזכרון בהיכל

ה'

לעילוי נשמת
שרה בת אברהם גרינר ז"ל
יעקב בן מנחם מנדל גרינר
ז"ל
ישראל בן יצחק הוניגמן
ז"ל
זכריה אלישר ז"ל

ברכות לראש משביר התודה והברכה לידידי תומכי התורה ולומדיה

אברהם גרינר בן שרה הי"ו
עמוס לוזון בן עליזה הי"ו
נסים אליאס בן לידיא הי"ו
אהרון זיידה בן אסתר הי"ו
חיים מאירוביץ בן צפורה הי"ו
ישראל יהושע בן מרגול הי"ו
אבנר לוי בן יוסף הי"ו

ימלא ה' כל משאלות ליבם לטובה ולברכה ובכל אשר יפנו ישכילו
ויצליחו,

ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה לאורך ימים ושנים
מתוך בריאות איתנה ונהורא מעליא.

וכשם שזכו להיות ממקימי אהלה של תורה כן יזכו שחפץ ה' בידם יצליחו
וירוו נחת

מכל יוצאי חלציהם אכי"ר

לקהל הקדוש והיקר!

מוגש לכם בזה עלים מתוך ספר פרדס אברהם חלק ב' על התורה
 והמועדים העומד לצאת לאור בקרוב והוא חידושים על התורה בדרך
 הרמז והקבלה הנאמרים במסגרת השעורים השבועיים בבני ברק.
 פורים שמח!

מבוא

פורים הוא סוף כל המועדים וגם הסוף מחודשי השנה בבחינת **חותם טוב הגנוז**, בסוד "**ונחתום** בטבעת המלך אין להשיב" {אסתר ח ח} וברמז **טוב הגנוז** גימט' **מגילה** וכמאמר רבותינו ז"ל מגילת אסתר ברוח הקודש נכתבה, ונכללו בה רזי דרזין, שמות מופלאים וכל הצירופין הקדושים, לפיכך המגילה נקראת **אגרת** לפי שהכל **אגור** בתוכה, ונקראת **אסתר** שהכל בה בהסתר ונקראת **מגילה** לפי שעל ידה מתגלין אורות המלבושין, וכנודע בספרים הקדושים שבכל שנה בעת קריאת המגילה מתעוררין אותן היחודים הקדושים שהיו בזמן מרדכי ואסתר, בבחינת אותיות המגילה מעוררין החסדים ונקשרין בדבורי המגילה, על כן קדושת הפורים היא ממקור עליון ששם אין שום תפיסה והשגה לפיכך אף על פי שלעתיד לבוא כל המועדות בטלין מגילת אסתר ועשיית הפורים אינן בטלין לעולם, בבחינת מידת **נצח** בסוד תשועתם היתה **לנצח** ותקותם בכל דור ודור להודיע שכל קויד לא יבושו ולא יכלמו **לנצח** כל החוסים בך בסוד הכתוב "**אלהי לעולם אודך**" {תהילים ל יג}. והארה זו נמשכת לכל הדורות כל שנה ושנה בבחינת "**והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור וגו' וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם**" {אסתר ט כח}, על ידי קיום מצוות פורים מתעוררין אותן הארות שנתעוררו אז בזמן הנס ומתגלית אותה ישועה בפועל בכל דור בבחינת כל הפושט יד נותנין לו, והוא בסוד "**פותח את ידיך ומשביע וגו'**" {תהילים קמה טז} ראשי תיבות וסופי תיבות **פאי חתך**

הם ב השמות המסוגלים לפרנסה כמניין על מקרא מגלה ונקט לשון פושט יד הרומז להפשטה והמשכה דיום יד אדר לכל השנה, וזהו הפורים הוא הזמן מהזמנים הנעלים ביותר המסוגל להשפעות גדולות ונשגבות

ויש בזמן זה את המדרגה הנעלה ביותר והמיוחדת שיכול כל איש ואיש להתקרב אל הקדושה היינו על ידי אהבה ואחדות ועל ידי זה מתבטלות הגזירות הרעות בבחינת מיתוק הדינים לפיכך מצוה לשמוח ביום זה ולעשות משתה כי הוא יום המסוגל לפעול המשכת ישועות ולזכות בתורה כנודע,

וברמז אורה שמחה ששון יקר ראשי תיבות גימט' תורה וכתוב "וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֵּה גָדוֹל {אסתר ב יח} ראשי תיבות וסופי תיבות מגלה בבחינת "וַיַּעַשׂ אֲבָרְהָם מִשְׁתֵּה גָדוֹל בַּיּוֹם הַגָּמֵל אֶת יֶצְחָק" {בראשי' כא ח} תיבת הגמל אותיות מגלה.

בברכת כהנים ופורים שמח!

הרב אברהם הכהן ירושלים

"וַיְהִי בַיּוֹם אַחְשָׁרוֹשׁ הוּא אַחְשָׁרוֹשׁ הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוֹ וְעַד פּוֹשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה" {אסתר פרק א א}

אחשורוש-שהשחיר פניהם של ישראל כשולי קדירה.

מובא בדברי רז"ל: שאחשורוש נקרא שמו אחשורוש מפני שהושחרו פניהם של ישראל כשולי קדירה

כמובא במדרש על הפסוק ויהי בימי, אמר רבי יהושע בן קרחה שהשחיר פניהם של ישראל כשולי הקדירה, ורבי ברכיה אמר שהכחיש ראשן של ישראל בצום ותעניות, רבי לוי אמר שהשקה אותן רוש ולענה, {אסתר רבה פרשה א א}

עוד טעם אמר רבי יוחנן שנקרא אחשורוש לפי שכל הנזכר בו, היה אומר אח לראשי מגודל הצרות שהיו בימיו לעם ישראל. ורבי חנינא אמר שהכל נעשין רשין בימיו, שנאמר "וישם המלך אחשורוש מס" {מגילה יא א'}:

לפיכך פתחה המגילה בתיבת "ויהי" בימי אחשורוש כמובא בדברי רז"ל א"ר לוי ואתימא רבי יונתן, דבר זה מסורת בידינו מאנשי כנסת

הגדולה, כל מקום שנאמר "ויהי בימי" אינו אלא לשון צער, ודכותה ויהי בימי אחשורוש ודרשו חז"ל תיבת "ויהי" נוטריקון וי הי על הצער והיגון שהיה בימיו על ידי גזירת המן: {מגילה י ב} ואמר רב בגמרא פתח למגילה זו ויהי בימי אחשורוש וי ויהי, הדא הוא דכתיב "והתמכרתם שם לאויבך לעבדים ולשפחות ואין קונה" {דברים כח סח} {מגילה יא א}: ורבי יצחק אמר שפתח למגילה זו בפסוק זה כדכתיב "ברבות צדיקים ישמח העם ובמשול רשע יאנח עם" {משלי כט}

שבשעה שהצדיקים נוטלים גדולה - חדוה ושמחה בעולם, ובשעה שהרשעים נוטלים גדולה - וי ואנחה וחרון אף בעולם, הדא הוא דכתיב ויהי בימי אחשורוש - וי שמלך אחשורוש {פתיחתא למ"ד}:

פורים - מה ראו חז"ל להנציח נס זה לדורות?

והנה צריך ביאור מהו בעצם המיוחד בנס פורים שניצלו עם ישראל מגזירת שמד, והלא בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם ואם כן מה ראו חז"ל להנציח נס זה לדורות? הנה התקופה בה ארע הנס דפורים היה אחר חורבן בית ראשון בסוף שבעים שנות גלות בבל, כאשר עם ישראל החלו לשוב לארצם והתחילו בבניין בית המקדש השני באישורו של המלך אחשורוש. אלא שהופסקה מלאכת המקדש בעקבות מכתבי שטנה שכתבו בני המן והראה הקב"ה שכל מי שהיתה ידו בדבר זה לעצור את בניין ביתו. או שמת מיתה משונה או שנתקצרו ימיו.

ולפי שהמגילה פועלת תיקונים גדולים בתיקון שם השם יתברך על ידי מחיית עמלק ובהכנה לבנין כסאו, הוא בניין בית מקדשו, בבחינת כי "יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדר דר"

ובקבלת התורה מתוך מסירות נפש לפיכך נכתבו דברי המגילה לדורות וכמובא בגמרא אמר רב שמואל בר יהודה שלחה להם אסתר לחכמים: "כתבוני לדורות". וקבעוה בין הכתובים במוצאם כתוב "כתב זאת זכרון בספר" {שמות יז יד} "כתב זאת" - מה שכתוב כאן ובמשנה תורה, "זכרון" - מה שכתוב בנביאים, "בספר" - מה שכתוב במגילה. {מגילה דף ז ע"א}

בחישוב סיום גלות בבל ובתחילת בניין בית המקדש

בשנת שתיים לדריוש המלך, הוא דריוש בן אחשורוש - ואמרו כי בן אסתר היה והוא צוה לבנות הבית, אחר שבטלו הבנין צרי יהודה מתחילת מלכות אחשורוש.

כי כשעלו מן הגולה לא שלמו לחרבות ירושלם שבעים שנה אלא למלכות נבוכדנצר, וזהו שנתנבא ירמיה "כי כה אָמַר יְקֻנֶּקְכִי לְפִי מְלֹאת לְבַבְךָ שִׁבְעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְּכֶם וְהִקְמַתִי עָלֵיכֶם אֶת דְּבַרִי הַטּוֹב לְהָשִׁיב אֶתְּכֶם אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה: {ירמיהו פרק כט י}

והם לא עמדו בגולה אלא **נב** שנה כי בשנת **יט** למלך נבוכדנצר גלו, ואותה פקידה שעשה כורש לא היתה שלמה כי כורש לא מלך אלא ג' שנים מקוטעות .

ובתחילת מלכות אחשורוש כתבו "שטנה" ובטל הבנין עד שנת שתיים לדריוש מלך פרס, ואז שלמו לחרבת ירושלם שבעים שנה. כי אותם **יט** שנה שחסרו אז שלמו ג' לכורש ויד לאחשורוש **וב** לדריוש והם שבעים שנה. וכששלמו לחרבת ירושלם שבעים שנה, הגיע זמן בנין הבית.

ואז באה הנבואה אל חגי שהיה בירושלם, לעורר זרובבל לבנות הבית, כי היו מתעצלים מפני השונאים שהיו משביתים מלאכתם בכל אלה השנים.

ולא עוררה אותם רוח הקדש עד עתה לפי שלא נשלם הזמן כי לא מלאו לחרבת ירושלם **ע** שנה עד עתה.

וכן אמר בעזרא "והתנבי חגי נביאה וזכריה בר עדוא נביאי על יהודאי די ביהודה ובירושלם בשום אלהי ישראל עליהון" {עזרא ה א} : {רד"ק חגי פרק א}

ובתלמוד בבלי מסכת מגילה דף י"א עמוד ב' "בימים ההם כשבת המלך, וכתוב בתריה "בשנת שלוש למלכו". {אסתר א'} "אמר רבא: מאי כשבת - לאחר שנתיישרה דעתו. אמר: בלשצר חשב וטעה, אנא חשיבנא ולא טעינא. מאי היא? דכתיב "כי לפי מלאת לבבל שבעים שנה אפקד אתכם" {ירמיהו כ"ט} וכתוב "למלאות לחרבות ירושלם שבעים שנה". {דניאל ט'}

חשוב ארבעין וחמש דנבוכדנצר, ועשרים ותלת דאויל מרודך, ותרתין דידיה - הא שבעים, אפיק מאני דבי מקדשא ואשתמש בהו.

עשרת בני המן כתבו שטנה שלא לבנות את בית המקדש

אלא שבעקבות קבלת דברי השטנה, על יושבי יהודה וירושלים נפסקה בניית המקדש ומנע המלך אחשורוש מעם ישראל את המשך בניינו, ככתוב "במלכות אחשורוש בתחילת מלכותו כתבו שטנה על יושבי יהודה וירושלים" {עזרא ד ז}

והביא רש"י בשם ספר סדר עולם שעשרת בני המן הן אלו שכתבו שטנה על יהודה וירושלים, כמו ומה היא השטנה לבטל העולים מן הגולה בימי כורש, שהתחילו לבנות את הבית והלשינו עליהם הכותים והחדילום. וכשמת כורש ומלך אחשורוש והתנשא המן דאג שלא יעסקו אותן שבירושלים בבנין, ושלחו בשם אחשורוש לשרי עבר הנהר לבטלן. {רש"י אסתר פרק ט י}

שבני המן עשו זאת בעצת אביהם המן הרשע אשר בעצמו דאג שלא יעסקו אותם שבירושלים בבניין המקדש, וכיון שראו ישראל כן התחילו צווחין ווי. "ויהי בימי אחשורוש".

אחשורוש, ושתי, שבעת שרי פרס נגד בניין המקדש

גם ושתי המלכה לא הניחה את אחשורוש לתת רשות ליהודים לבנות את בית המקדש, ואמרה לו לאחשורוש "מה שהחריבו אבותי אתה מבקש לבנות?!". כמובא במדרש ואת אשר נגזר עליה, שלא כהוגן, ולמה עלתה לה כך? לפי שלא היתה מניחה לאחשורוש ליתן רשות לבנות בית המקדש, ואומרת לו "מה שהחריבו אבותי אתה מבקש לבנות ויאמרו נערי המלך משרתיו וגו'". {אסתר רבה פרשה ה}

ואכן אחשורוש נשבע שלא יניח ליהודים לבנות את בית המקדש, וזהו שאמר אחשורוש לאסתר "עד חצי המלכות" היינו חוץ מדבר שחוצץ למלכותו ומאי ניהו בניין המקדש {מגילה טו ע"ב} גם שבעת שרי פרס ומדי נתנו עצה לאחשורוש לבטל את בניין המקדש, ונענשו כולם שנתקצרו ימיהם ומלכותם. מידה כנגד מידה.

אחשורוש אותיות שש אחר וו ושתי אותיות שתי וו.

הנה אחשורוש היה מצד הסטרא ופגם בוו קצוות דקדושה, לפיכך במשתה אשר עשה, היה לובש שמונה בגדי כהן גדול. כדכתיב "חור כרפס ותכלת וכו'" {אסתר א ו} ח רבתי כנגד ח בגדי כהן גדול, וכמו כן גם היה מראה בכל יום במשתהו שש אוצרות מבית המקדש. {מדרש} כדכתיב "בהראותו את עושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו ימים רבים שמנים ומאת יום" {אסתר א ד} שהם אלף ושמנים אוצרות, שרצה להראות לעולם דכלי המקדש בגלות, לפי שהיה כופר באות ו דקדושה הרומזת לו קצוות שהוא בית המקדש. דהנה מלאכת המשכן נמשכה במשך שש חדשים מתשרי ועד ניסן. וכידוע, המשכן היה כדי לכפר על עבודה זרה ועוון העגל. ולפי שהקב"ה סלח ונתרצה לעם ישראל. כאות עדות לכך השרה שכינתו בעם ישראל על ידי המשכן והמקדש. כדכתיב "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" {שמות כה ח}

משתה מאה ושמנים יום כנגד שש חדשים של בניית המשכן.

והנה כל זה רצה אחשורוש לקעקע מעם ישראל בכך שעשה סעודה ומשתה במשך מאה ושמנים יום, שהם כנגד שש חדשים של בניית המשכן.

שהיה מתכוון בסעודה זו שהיא כנגד מאה ושמנים יום של מלאכת המשכן, לסיימה ביום ג' בתשרי מיד אחר ראש השנה. ובשבעה ימים הנותרים מג' בתשרי עד יום הכיפורים שהם עשרת ימי תשובה עשה משתה גדול להכשיל את כל היהודים.

ולפי שהיה אחשורוש מצד השמאל ההיפך מצד הימין, לפיכך התחיל בפסח וסיים בתשרי שהוא ההיפך ממלאכת המשכן שהחלה למחרת יום הכיפורים והסתיימה בפסח זמן שחיתת הטלה, הבא לרמז על תיקון פגם של העבודה זרה.

וברמזו בתיבת שמו "אחשורוש" אותיות **שש אחר וו** שהיה נגד בניין בית המקדש כדכתיב "ובמלכות אחשורוש בתחילת מלכותו כתבו **שטנה** על יושבי יהודה וירושלים" {עזרא ד ז} וכמו כן המלכה "**ושתי**" אותיות **שתי וו** כנגד שהיתה **בת בלשצר** בנו של **נבוכדנצר** שהחריבו את בית המקדש, והיא היתה גם כן מונעת בניין המקדש שהחריב אבי אביה. {מדרש אסתר רבה ה} ורמז יש בשמותיהם המראים על הכחשה וכפירה בעדות הקב"ה ובהבטחתו להשיב עמו ושכינתו בבניין מקדש שני. לפיכך עשה משתה ו' חדשים, כנגד המשכן שנמשכה בנייתו ו' חדשים, ועוד שהיה לובש בגדי הכהן הגדול והיה מראה כל יום במשך המאה ושמונים יום **שש** אוצרות מביהמ"ק וחיללם, "כלים מכלים שונים" שהיו מחוללים.

אחשורוש מתאוה להנציח את בית המקדש בחורבנו.

אחשורוש עשה משתה כדי להוכיח לעם ישראל שה' אלקיהם נטשם בגלותם, ורצה להנציח את בית המקדש בחורבנו. ובכך חשב לגרום ליהודים להניאם ממחשבת שיבת ציון ובניין המקדש. וכמובא בגמרא, הסיבה שאחשורוש עשה משתה, שכן הוא סבר שעברו **שבעים** שנה לגלות בבל, שבהם היתה הבטחה שיגאלו, והיות ולא נגאלו לא יגאלו עוד. {מגילה יא} ובכך רצה להשקיעם ולהטמיעם בחשכת הגלות עוד יותר, וברמזו כדכתיב "**ישנו** עם אחד" {אסתר ג ח} תיבת "**ישנו**" אותיות **ישן נ'** הרומזת לנ' דקדושה. ונענשו אחשורוש וושתי מידה כנגד מידה, בכך שושתי נתקצרו ימיה, ואחשורוש נתקצרה מלכותו ולא שלט בכיפה כמלכים שלפניו ואף ימיו נתקצרו. {תרגום אסתר א}

לפיכך נתגלגל העניין שכל תיקונו של אחשורוש יהיה על ידי אסתר שנלקחה לבית המלך בשנת השבע למלכו, דהיינו אחרי **השש** שנים למלכותו בשנה השביעית, דעניין שנת השבע למלכותו ועניין שבתו על כסא מלכותו בשנת ג' למלכו, יש בזה רמז לבנין בית המקדש שתכנן אותו שלמה ג' שנים ונמשכה בנייתו שבע שנים.

פרדס

מגילת אסתר

אברהם

וברמז אצל בניית הבית על ידי שלמה נאמר "ליסד הבית אבני גזית" {מלכים א ה} תיבת "גזית" אות ג כנגד שלש שנות תכנון בית המקדש, אות ז כנגד שבע שנות הבניה, ואותיות ית כנגד תי שנות קיום בית ראשון.

ששון אותיות שש ון בתיקון אות ו ואות נ במגילה.

ולפי שאחשורוש פגם ב ו דקדושה וגם הכניס את עם ישראל לקליפת הטומאה, שהכשילם במאכלות נבלות וטרפות, שרצה ליטול מהם הנון דקדושה על ידי שהכשילם בקליפת "טמא" גימט' חמישים.

לפיכך תקנו חכמים מצוות מגילה כנגד מה שרצה אחשורוש להלחם בשש קצוות. הרומז לבניין המשכן והמקדש.

דהנה המגילה צורתה כאות ו לפיכך בפתחתה כאגרת פרוסה לפניו יש בה רמז לתקון פגם הו עם המילוי שלה או רמז להארכת הו בבחינת תיקון האות נוו.

והנה המגילה מתחילה באות ו' "ויהי בימי אחשורוש" ומסיימת באות ו' "ודובר שלום לכל זרעו" דבאה לרמז על תיקון הו'

שהיתה הו' הרומזת למקדש שבוייה בתוך תיבת פור הוא הגורל אשר הפיל המן, המרמז על פר דינים ותיקונה היה על ידי פורים אותיות פר ואותיות ו.

אמר המן : "ישנו עם אחד" תיבת ישנו אותיות ישן נו.

פורים אותיות פור, אותיות ים. גימט' נ שהיה תיקון לאותיות וו בבחינת ששון ויקר ששון אותיות שש ואות נוו.

שחזרו וקבלו את התורה מחדש כדכתיב "קיימו וקבלו" ודרשינן את מה שקבלו כבר, והיא התורה הקדושה הרמוזה באותיות ו' ואות נוו דאות ו רומזת לששה סדרי משנה, כנגד תורה שבעל פה. ואות נוו רומזת לנ שערי קדושה שבתורה. וכנגד מה שאמר המן ישנו עם אחד, תיבת "ישנו" אותיות ישן נו.

זכו ישראל לקבל שוב את התורה דתקנו תיבת ישנו, מלשון לשנות שחזרו ושנו את התורה בקבלה שניה בימי מרדכי ואסתר. וברמז כדכתיב "וישנה וכו' לטוב" שתקנו השנוי לטוב ואין טוב אלא תורה

כדכתיב "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו" {משלי ד ב} שנוהגת תדיר ביום ובלילה **ססה** יום בשנה כמניין **וישנה**

קבלו היהודים, קבלו גימ' לקח כנגד התורה לקח טוב.

וכדכתיב וקבלו תיבת קבלו גימט' לקח כנגד התורה שנקראת לקח טוב. וזהו דכתיב "ליהודים היתה אורה ושמחה" ודרשינן אורה זו תורה. ולפי שנתקן האות ו' דפור ונמתק, לפיכך בסוף המגילה נכתב פורים ג' פעמים פרים חסר ו', וכתוב אחשרש {אסתר י א} חסר ב ויין, לרמז על סיום תיקון ה' ו' ותיקון פר דינין.

עץ גבוה נ' אמה, כמכריז לנו שבית המקדש שביקש המן חורבנו, נקם ממנו נקמתו.

והנה במדרש מובא שהמן ובניו היו יועצים לאחשורוש לבטל את ישראל מלבנות בית המקדש, ואז התחילו ישראל לצווח וי לפיכך נתלו המן ובניו על עץ גבוה נ' אמה מידה כנגד מידה, שהעץ שהיה גבוה נ' אמה הוא כנגד המשכן שרחבו נ' אמה, ובית המקדש, שאורכו ורחבו חמש מאות אמה, כמניין י' פעמים נ' אמה כנגד י' בני המן שהיו שרי חמישים.

ולפי שצווחו ישראל וי כשנפסקה מלאכת המקדש, כתיב במגילה "ויזתא" ב' ו' גדולה, כאשר נתלו בני המן על העץ.

ולכן פותח את שמות בני המן באות ו' "ואת פרשנדתא" וכו' י' פעמים שהיה בזה תיקון לאות ו' הרומזת למקדש וכנגד מה שצווחו ישראל וי על שנמנע מהם בניית המקדש.

וכמובא בפרקי דרבי אליעזר פרק נ' שהעץ שעליו נתלה המן היה גבוה נ' אמה, ונלקח מבית קדשי הקדשים, כמכריז לנו שבית המקדש שביקש המן חורבנו נקם ממנו נקמתו. וכל אותה גדולה שנתגדל המן הרשע היה שבעים יום לפני מפלתו- בעבור דבר זה.

"גדל המלך וינשאהו מעל כל השרים" כל גימט' נון

וכמוזכר במדרש "אחר הדברים האלה גדל המלך אחשורוש" {אסתר ג א} אמר ר' עקיבא עד היכן גידלו, עד עץ גבוה **חמישים** אמה שנאמר יעשו עץ גבוה **חמישים** אמה וכתוב "וינשאהו מעל כל השרים" כל גימטריא **חמישים**. {מדרש}

שהיה בזה תיקון לאות **נון** על ידי העץ גבוה **חמישים** אמה הרומז לבית המקדש. ונתגלה מלכות ה' יתברך שהיה פה נס למעלה מן הטבע וזכו ישראל לישועה לראות בשיבת ציון ולהמשך בניין בית מקדש שני, דמספר **שבע** מראה על טבע ו**שבע** פעמים **שבע** יעלה כמניין **מט** והם נתלו בגובה **חמישים** אמה להראות על נצחון למעלה מן הטבע ו**ונענש** המן ובני ביתו שנתלו על עץ גבוה **נ'** אמה מידה כנגד מידה לפי שהיו כופרים בהקב"ה והיו אומרים שהכל טבע, וזו הסיבה שהפיל פור הוא הגורל להראות על הנהגת העולם בדרך מקרה וטבע, שכידוע היא מידת עמלק, לפיכך נתלו על עץ גבוה **נ'** אמה הבא לרמז על הנהגת הקב"ה שהיא למעלה מן הטבע.

משכן - משך **נ'** המקדש נקרא לבנון אותיות לב נון.

והנה **חמישים** אמה בא לרמז על המשכן שהיה רחבו **נ** אמה, וכן על בית המקדש שנקרא "ההר הטוב הזה והלבנון" {דברים ג כה} על שום שמלבין עוונותיהן של ישראל, ושטחו **חמש מאות** אמה על **חמש מאות** אמה כנגד **נ'** פעמים **נ'** אמה.

ועוד, שהיו בוקעים ממנו **נ'** אורות עליונים, **דלבנון** אותיות **לב נון**, ובו היה הארון שבו היתה מונחת התורה שיש בה **נ'** שערי קדושה. וברמז "**הארון**" אותיות **אור הנ**.

כנגד מה שאחשורוש נלחם במשכן ובמקדש שנקראו **מכון**, כדכתיב "בהר נחלתך **מכון** לשבתך פעלת ה' **מקדש**" {שמות טו יז} ותיבת **משכן** אותיות **משך נ**,

וברמז זהו העניין שהוסב כל הנס דפורים בעיר **שושן**, דתיבת **שושן** אותיות **שש** ואות **נון** שבשושן היה התיקון של **השש ונון** כנגד המקדש.

שושן - שש ונון, באולם ראשי תיבות לתיקונם בזמן מרדכי ואסתר.

וברמז כדכתיב אצל בניין המקדש "כותרות על ראש העמודים מעשה שושן באולם ארבע אמות" {מלכים א ז} ראשי העמודים רומזים לאותיות ו ון שצורתן כעמודים בכל האלפא ביתא שהם מעשה שושן אותיות שש ונון ותיבת באולם ראשי תיבות לתיקונם בזמן מרדכי ואסתר.

לפיכך נתלו המן ובניו על עץ גבוה חמישים אמה כנגד הנון, וכל עשרת בני המן כנגד אות ו' ואות נון שהיו שרי חמישים. ומתחיל כולן בו' כדכתיב "וחמש מאות איש ואת פרשנדתא ואת דלפון ואת וכו' לפיכך קוראן כולן בנשימה אחת וכאשר מסיים האחרון שבהם "ואת ויזתא" האות ו' גדולה, {אסתר ט ט} דבא לרמז על תקון ה ו' וכנגד מה שאמר המן "ישנו עם אחד" סופי תיבות גימט' נ ותיבת ישנו אותיות ישן נו, ונענש מידה כנגד מידה דנתלו בניו כאחד, וברמז כתיב "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" {אסתר ח טז} תיבת וששון אותיות שש ונון

וזוהו שכתוב שושנת יעקב צהלה ושמחה, תיבת שושנה גימט' אסתר, היא אסתר המבטלת את המן ובני ביתו, וברמז "כשושנה בין החוחים", סופי תיבות המן, ותיבת שושנת אותיות שש ונת, הרומזים לתיקון אותיות שש כנגד הו', ואותיות נו ולקבלת התורה מחדש, וכדאיתא בזוהר הקדוש השושנה יש לה יג עלי כותרת, המרמזת על יג מידות הרחמים, וכנגד מרדכי ואסתר גימט' קטנה יג כל אחד מהם. על שום שאיחדו את כל הדור ההוא, כדכתיב "לך כנוס את כל היהודים, וזכו לקבלת התורה מחדש.

איש יהודי איש ימיני וברמז מרדכי גימט' לאה ורחל.

אמרו רבותינו ז"ל, מסורת הוא שאין עמלק נופל אלא בידי בניה של רחל, {בראשית רבה צ"ט} לפיכך המן שהיה מזרע עמלק, מפלתו באה על ידי מרדכי שנקרא איש ימיני שהיה משבט בנימין בנה של רחל וכמו יהושע שנלחם בעמלק שהיה משבט אפרים בנו של יוסף. ולפי שמרדכי היה צריך לפעול גם בעניין ההכנה לבניין בית מקדש לפיכך היה בו גם מזרע יהודה שנקרא איש יהודי.

וכדאמרי בגמרא תנא בן יאיר שהאיר עיניהם של ישראל בתפלה, בן שמעי ששמע אל תפלתו, בן קיש שנקש על דלתי רחמים ופתחו לו, קרי ליה יהודי וקרי ליה ימיני, קרי ליה יהודי אלמא מיהודה קא אתא וקרי ליה ימיני אלמא מבנימין קא אתי, אמר רבה בר רב הונא ואיתימא רבי יהושע בן לוי אביו מבנימין ואמו מיהודה, {מגילה יב} {ילקוט שמעוני אסתר רמז תתרנא}

ולפי שאביו מבנימין נמצא שהוא מבניה של רחל אם בנימין ולפי שאמו מיהודה שהוא מבניה של לאה אם יהודה וברמז **לאה ורחל** גימט' **מרדכי**.

ותיבת **"מרדכי"** אותיות **מר דכי** דהיינו שמרדכי **מדכא** את **מר** שהוא גימט' **עמלק**.

הנה בתיבת **"מרדכי"** יש אותיות **מר** גימט' **עמלק** שזהו בחינת מחיית עמלק ויש בו אותיות **יד** גימט' **דוד** וזהו בחינת בניין המקדש שנקרא על שם **דוד**.

אמר הקב"ה להמן בוזה בן בוזה הנה קטן נתתיך.

הנה מובא במדרש שאמר הקב"ה להמן **בוזה בן בוזה** הנה קטן נתתיך בגויים בזוי אתה מאוד {ילקו"ש אסתר רמז תתרנד} ובהמן כתיב **"ויבז"** בעיניו לשלוח **יד** במרדכי לבדו" {אסתר ג ו} שנלחם בבניית המקדש ונקט לשון **ויבז**, כלשון סבו **עשיו** שביזה הבכורה כדכתיב **"ויבז עשיו את הבכורה"** {בראשית כה לד} ודרשו חז"ל שביזה עבודת המקדש ובמסורה **ב'** פעמים ויבז בכל התורה.

א.ויבז עשיו את הבכורה.

ב.ויבז בעניו לשלוח יד במרדכי.

ובתרגום **"ויבז"** לשון **בזיון** ומתרגמינן **ושט** עשיו ית בכורתא" לרמז על מלחמת המן בבית המקדש הנקרא **צואר** וכידוע **בצואר** יש **ב'** צנורות **א.קנה ב.ושט**.

דהקנה מרמז על הקול הוא עניין הרוחני מבחינת קול יעקב, **והושט** מרמז על הגשמי הוא עניין האכילה והשתיה, ובבית המקדש היו שתי צינורות אלו הממשיכים **שפע** ממקור הקדושה בגשמי וברוחני, והנה באותו הדור נפגמו **ב'** צנורות אלו:

א. היה רפיון באמונה שהשתחוו לצלם וזהו פגם דקנה וברמז התארך
 ה' דקנה ונהיה קנק גימט' מאתיים וחמישים גימט' עמלקי.
 ב. נהנו מסעודתו של אחשורוש וזהו פגם דושט וברמז שהתארך הו'
 דושט ונעשה ן אותיות שטן.
 כדכתיב "ובימי אחשורוש" בתחילת מלכותו כתבו שטנה על יושבי
 יהודה וירושלים" {עזרא ד ו} תיבת שטנה אותיות השטן.
 מור דרור - מריא דכיא

כתיב "וְאֵתָהּ קַח לָךְ בְּשָׂמִים רֵאשׁ מֶרְדְּכָיִם מֵאֹת וְקִנְיָן בְּשֵׁם
 מַחְצִיתוֹ חֲמִשִּׁים וּמְאָתָיִם וְקִנְיָה בְשֵׁם חֲמִשִּׁים וּמְאָתָיִם" {שמות ל כג}
 ומובא בגמרא תלמוד בבלי מסכת חולין דף קלט עמוד ב משה מן
 התורה מנין? "בשגם הוא בשר" {בראשית ו}, המן מן התורה מנין?
 "המן העץ", {בראשית ג} אסתר מן התורה מנין? "ואנכי הסתר
 אסתיר" {דברים לא}, מרדכי מן התורה מנין? דכתיב "מר דרור"
 {שמות ל} ומתרגמינן: מירא דכיא.

אומר האר"י הקדוש, נקרא מירא דכיא - מור דרור. מור הוא בושם,
 דכיא הוא טהור. כלומר בושם שעושה את האדם טהור, כמו הריח של
 הבושם שעולה מלמטה למעלה,

וכתיב "הבושם שפִּתְּוֹתָיו שׁוֹשְׁנִים נְטֹפֹת מֹר עֲבָר" {שיר השירים ה יג}
 וכתיב "אצבעותי מור עֲבָר על כפֹּת הַמְּנַעֵל" {שיר השירים ה ה}
 ואומר האר"י הקדוש - המנעול הוא בחינת נעילה. דהיינו שיום הפורים
 כיום הכפורים, שיום הפורים הוא סוף החגים, בבחינת החותם הגמור,
 וכמו שסוף יום הכפורים הוא זמן הנעילה, כך יום הפורים הוא זמן
 נעילה, שאז ננעלים האורות,

על כן קדושת הפורים היא ממקור עליון ששם אין שום תפיסה והשגה,
 בבחינת לעתיד לבוא שפורים ומגילת אסתר בטלין אינן בטלין
 והארת מרדכי היתה מבחינת "מור עובר על כפֹּת הַמְּנַעֵל", והצילה עם
 ישראל מעולו של המן הרשע וברמז תיבת הַמְּנַעֵל אותיות עול המן
 וסופו שנתלה על העץ ושמך קוץ כמניין מנעול גימט המן עם המילוי כזה
 הה ממנו

תיקון הקנה - זעקה גימ' יעקב לבטל זעקת עשיו.

לפיכך התיקון היה על ידי מרדכי ואסתר .
 מרדכי מתקן חטא העבודה זרה ומעורר העם לתשובה על ידי שזועק
זעקה גדולה ומרה שהוא בבחינת **קול** כנגד פגם הקנה.
 וברמז כמובא בגמרא {חולין קלט:} מרדכי מן התורה מניין, שנאמר
 "מור דרור" ומתרגמינן **מריה זכיא**, וכתיב שם **וקנה** בושם חמישים
 ומאתיים {שמות ל כב} ותיקן על ידי זעקה בחינת קול יעקב,
 וברמז **זעקה** בגימט' **יעקב** וברמז ההפרש בין אות ה' דקנה שהתארכה
 לאות ק' הוא **צה** כמניין **המן** ובזה שמרדכי לא יכרע ולא ישתחוה
 הכניע קליפת **המן** ותיקן את **הקנה** שהחזירו לקדמותו.
 לפיכך המגילה פותחת כל עמוד בתיבת **המלך** שהוא גימט' **צה** לרמז על
 תיקון **הקנה** בבחינת תיקון האמונה **במלכו** של עולם.

מרדכי- ראש הבשמים.

בגמרא מובא "וְאֶתָּה קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֹאשׁ מֶרְדֳּדָי" {שמות ל כג}
 ובתרגום **מר דרור** תרגם **מריא זכיא** {חולין קלט ע"ב}.
 ומובא בתלמוד ירושלמי מסכת יומא פרק ד הלכה ה', פיטום הקטורת
 הצרי והצפורן **החלבנה**, והלבונה, **משקל שבעים שבעים מנה**, מור,
 וקציעה, שיבולת, נרד וכרכום משקל ששה עשר, ששה עשר מנה קושט
 שנים עשר, קילופה שלשה **קינמון** תשעה,
 ובארו רבותינו ז"ל, שסימני הקטרת הן בעלי ריח הטוב, וצוה הכתוב
 להכניס בתוכן חלבנה שריחה רע, ונראה דבא לרמוז על **המן** שהיה רע,
 וברמז **חלבנה** גימט' **המן**.
 ותיבת **משקל** עם י סממנים, יעלה תיבת **שקלים**, בבחינת מה שאמר
 המן "באו שקליכם ודחו לעשרת אלפים שקלים שלי" {גמ' מגילה},
 וכדאמר ריש לקיש, גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שעתיד המן
 לשקול **שקלים** על ישראל, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו. {מגילה יג
 עב}

ותיבות **שבעים שבעים מנה**, תיבת **מנה** אותיות **המן**, בבחינת נס
 המגילה שהיה בשנות **השבעים** לגלות בבל, וכנגד **שבעים** יום שהתהפך
 הגורל על שונאיהן של ישראל מיום הפלת הגורל.

וברמז **קנה וקנימון**, תיבת **קנה** מרמז על **הקול**, בחינת תפילה שהתפלל מרדכי, שהיה בבחינת בשמים ראש, וכדאמרינן **הקול** יפה לבשמים. שבזכות מעשי ההתעוררות שנעשו על ידי מרדכי ותפילותיו, זכו ישראל לראות ישועות גדולות, במפלת המן ובני ביתו, וברמז תיבת **קנימון**, אותיות **קנימו-ן**, ותיבת **קנימו** גימט' **קוץ**, כמניין **המן** עם המילוי שנתלה על עץ הנקרא **קוץ** ואות **ן** רומזת לעץ גבוה **חמישים** אמה.

הקטורת מצילה ישראל ממות

מובא בגמרא תלמוד בבלי מסכת חולין דף קלט עמוד ב: **מרדכי** מן התורה מנין? דכתיב "מר דרור" { שמות ל }, ומתרגמינן: **מירא דכיא**. דהיינו שמרדכי היה ראש הבשמים, כנגד המור, שהוא אחד מסממי הקטורת, והיותו והמן וב"ב רצו להרוג את מרדכי לבדו, כדכתיב "וַיִּבְזֹז בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמַרְדֳּכָי לְבַדּוֹ", { אסתר ג ו } הרי שרצו לחסר אחת מכל סממני הקטורת, וכתיב "ואם חסר אחת מכל סממניה חייב מיתה" לפיכך נתחייבו המן וב"ב מיתה,

ונתהפך עליהם גורלם בזכות הקטורת, ולא עוד אלא שבטלו גזירת המיתה מעל ישראל, בסוד הקטורת שמצילה ממלאך המות.

דהנה מיתתם של המן וב"ב, באה להם על ידי מרדכי ואסתר, וברמז בתיבת "ואם" ראשי תיבות **אסתר מרדכי ותיבות**, ואם **חסר אחת**, אותיות **חוח אסתר**, בסוד אסתר היא "כשושנה בין החוחים, שושנה גימט' **אסתר** וסופי תיבות שושנה בין החוחים סופי תיבות **המן**,

ותיבות ואם **חסר** גימט' **מרדכי** וכתיב "סממניה חייב מיתה" תיבת **סממניה** אותיות **סמ המן** י כנגד **המן ועשרת בניו** בסוד פטום הקטורת שהיו בה **יא** סממנים כנגד המן ועשרת בניו,

ואמרו חז"ל, כשהוא שוחק אומר הדק היטב, היטב הדק, מפני שהקול יפה לבשמים, { כריתות ו ע"ב } וטעם כפילות הלשון לרמז כי **היטב הדק**, מספרו **קול** עם הכולל,

ושני פעמים **הדק היטב** מספרו **רע** לרמז על בטול קטרוגו של המן שאמר לשון הרע על ישראל כמובא בגמרא, ישנו עם אחד, אמר רבא: ליכא דידיע לישנא בישא כהמן { מגילה יג ב } וביטולו היה ע"י מרדכי ואסתר היא **הדסה** ששניהם היו בבחינת בשמים כנגד הקטורת,

שתיקנו קול הלשון דהמן על ידי הקטורת, להפוך את הרע לטוב, וברמז **אסתר** גימט' **לשון הרע**, וכמו כן מצאנו שמרדכי נקרא **מרדכי בלשן** כדכתיב "אֶשֶׁר בָּאוּ עִם זֶרְבָבֶל יִשׁוּעַ נְחֻמְיָה שְׁרָיָה רַעְלָיָה מְרֹדְכֵי בְלִשָּׁן" {עזרא ב ב} והוא דוד לאסתר המלכה, ונקרא **בלשן** על שידע בשבעים לשון כך אמרו רבותינו ז"ל, וברמז תיבת **בלשן** אותיות **ב' לשון**, לפי שהיה יודע להפוך מידת הדין בבחינת לשון הרע, למידת הרחמים בבחינת לשון טוב, וברמז השוחק את הסממנים היה אומר "**הדק היטב היטב הדק**" גימט' **מרדכי** עם הדי' תיבות, ותיבת **היטב** גימט' **הוי"ה**, שזכו למיתוק הדין בשם **הוי"ה** רחמים, ותיבת **היטב** ברבוע כזה, **ה הי היט היטב** גימט' **שבעים**, והוא בסוד משקל שבעים מנה הנ"ל, הוא מרדכי שהיה פותח בשבעים לשון, בבחינת הקול יפה לבשמים, **וב** פעמים **הדק** גימט' **ריח** כנגד מרדכי ואסתר שהיו בבחינת בשמים וכתוב הקול יפה לבשמים, ואין קול אלא תורה, שבזכות מרדכי ואסתר קבלו ישראל שוב את התורה מחדש, וברמז כדכתיב "**וקבל היהודים** את אֶשֶׁר החלו לעשות ואת אֶשֶׁר כתב מְרֹדְכֵי אֶלְיָהִם" {אסתר פרק ט כג}, תיבת **וקבל היהודים**, גימט' **ריח** הרומזת לתורה.

תענית אסתר - תיקון פגם האכילה ושתייה כנגד הושט.

אסתר מתקנת פגם האכילה והשתייה כנגד הושט על ידי הכרזת צום ג' ימים. וברמז ההפרש שבין אות ו' דושט לאות נ' דשטן הוא **דס** ועל ידי הצום מתמעט דמו של האדם ובכך תקנה אסתר את האות ו' של ושט כנגד האכילה. שעל ידי הצום החזירה הוי' לקדמותו וברמז כדכתיב "**ויושט** המלך לאסתר את שרביט הזהב" {אסתר ה ב} תיבת "**ויושט**" אותיות **ויו שט** שהיה בזה תיקון **לושט** על ידי מידת הרחמים. גימט' וי כמניין הוי"ה. שתקנה שם הוי"ה במילוי **יודין** כמניין שם **עב** גימט' **חסד** וכדאמרה ו"בכן אבוא אל המלך" **בכן** גימט' **עב** כנגד שם הוי"ה במילוי **יודין** שהוא **חסד** גמור ותיבת **ובכן** גימט' ג' פעמים הוי"ה.

קנה ושט גימט' ארבע מאות ושבעים כנגד שנות הנס.

וברמזו השרביט מובא בגמרא מגילה: השרביט ב' אמות היה אורכו ונתארך יו אמה וכו' לרמזו על תיקון הוי' דושט שנתארך ונהפך לשטן ועל ידי הצום נתמעט כמניין דם וחזר לקדמותו.

לפיכך אסתר שתקנה על ידי הדם ומרדכי בתיקון על ידי השק, פעלו לתקן קנה וושט הרומז למקדש וברמזו תיבת דם בצירוף שק יעלה תיבת מקדש.

וכל ארוע זה דנס פורים נעשה בי' שנים אחרונות דסוף שנות השבעים דגלות בבל, דאז הוחל לפעול תיקון ההכנה לבניין המקדש השני על ידי מרדכי ואסתר, וברמזו תיבת קנה ושט גימט' ארבע מאות ושבעים. שהם כנגד השנים שעברו מתחילת בית ראשון, וכעת נותרו עשר שנים עד לבניין בית שני שנבנה בשנת ארבע מאות שמונים מבית ראשון.

מר דכי תיבת מר גימט' עמלק דכי - שדכא אותו מרדכי.

והנה על ידי שתקנו מרדכי ואסתר פגם דקנה וושט הכניעו קליפת עמלק, וברמזו תיבת מרדכי אותיות מר דכי, ותיבת מר גימט' עמלק על שום שדכא אותו מרדכי, ובכך פעל מרדכי לתקן בית המקדש כנגד אותיות יד שבמרדכי גימט' דוד הרומז לבית המקדש,

הנקרא על שם דוד כדכתיב "כמגדל דוד צוארך" {שיר השירים ד ד} ואות כ דמרדכי מרמזת על ב' תיקונים שבסיבתם נתגברו על המן.

א. על תיקון המשתה דמוזכר כ' פעמים תיבת משתה במגילה, לפי שעל ידי המשתה נתגלגל נס דמחיית עמלק וגדולת מרדכי, והוא כנגד תיקון הושט וכנגדו תקנו מצוות משלוח מנות שהוא כנגד האכילה.

ב. על תיקון השקלים שבזכות עשרים גרה כסף ערך מחצית השקל זכו לביטול גזירת המן, כדאמר ריש לקיש גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו. {מגילה יג ע"ב}

במה תרום קרנן - המון, מבן עשרים שנה ומעלה המון, מעשיו.
 וברמז כדכתיב בתורה בפרשת השקלים פרשת כי תשא ששאל משה את
 הקב"ה **במה תרום קרנן של ישראל?** וענה לו הקב"ה **בכי תשא** {בבא
 בתרא י ע"ב}, ונראה דמשה התכוין על העצה כיצד לבטל גזירת **המון**,
 וברמז **במה תרום קרנן סופי תיבות המון**, וענהו הקב"ה **בכי תשא** היא
 פרשת השקלים שעל ידם מתבטלת גזירת המון.
 וברמז בפרשת שקלים כתוב **"מבן עשרים שנה וגו' "**{שמות ל יד} סופי
 תיבות **המון**, וברמז ראשי תיבות **במה תרום קרנן** ראשי תיבות **תקב**
 גימט' **ברוך מרדכי**, המבטל את המון, שעולה ג"כ כמניין **ארור המון**
 כמניין **בן המדתא**.

והנה כנגד השקלים תקנו מתנות לאביונים שהם המעות כנגד השקלים.
 ותיקון זה פעל כהכנה לבניין המקדש בשנת **ארבע מאות שמונים** שנה
 לבניין בית ראשון, וברמז תיבת **שקלים** גימט' **ארבע מאות שמונים**,
 והוא כנגד תיקון הקנה שעל ידי **השקלים** נתבטלה קליפת עשיו היא
 צעקת עשיו הידועה.

הללוהו בתף - תף שנים, בצלצלי גימט' עמלקי.

וברמז כדכתיב במזמור **קנ** האחרון בתהילים **"הללוהו בתף ומחול"**
 תיבת **בתף** מרמזת על **ב** פעמים **תף** גימט' **ארבע מאות ושמונים**
 הרומזים לשני בתי המקדש.

דבית ראשון נבנה אחר **תף** שנים מיציאת מצרים ובית שני נבנה אחר
תף שנים מבית ראשון.

ובית שני היה בזכות **השקלים** גימט' **תף**, לפי שעל ידם הכניע מרדכי
 את המון, וכדכתיב **"הללוהו בצלצלי שמע"** תיבת **בצלצלי** גימטריא
עמלקי,

שנכנעה קליפת עמלק על ידי השמעת צלצולי השקלים, כדתנינן
 במתניתין באחד באדר **משמיעין** על השקלים,
 ועוד דתיבת **שמע** רומזת **לקריאת שמע** שהיה קורא מרדכי שבזכותה
 התגבר על קליפת **המר דעמלק** כדלעיל,

וברמז בצלצל י שמע תיבת צלצל גימט' מר גימט' עמלק, וכנגדו אותיות שמעי, הרומז למרדכי בן יאיר בן שמעי אותיות שמע ישראל, לפי שהכניע מרדכי את המן ברמח תיבות דשמע כמניין צלצלי שמע. וזכו מיד אחרי מפלת המן לקבלת התורה מחדש, ככתוב מיד אחרי כן בצלצלי תרועה תיבת צלצלי גימט' עמלקי.

תרועה אותיות תורה ע שנתנה בשבעים לשון.

והנה עמלקי כנגדו כתיב "בצלצלי תרועה", תיבת תרועה אותיות תורה ע, רמז לתורה שנתנה בשבעים לשון, והיה זה בסוף שבעים שנות גלות בבל.

ושבעים שנים אלו הן אחר תף שנים מבית ראשון, שקוימו ישראל וקבלו התורה מחדש ביום הפורים, וכמובא בזוה"ק שמעלת יום הפורים כיום הכפורים וברמז בתף ומחול תיבת מחול רומזת ליום המחילה הוא יום הכפורים, וכנאמר לעיל שכל זה היה על ידי השקלים גימט' תף, והוא כנגד תיקון הקנה הרומז לבניין המקדש שנבנה אחר תף שנים מבית ראשון. שבית המקדש נקרא על שם דוד ככתוב "כמגדל דוד צוארד", וברמז כל המזמור הנ"ל הוא בתהילים מזמור קנ כנגד תיקון הקנה הוא יעקב שהיה כנגד הקנה כמובא בספה"ק בסוד הקול קול יעקב, והקנה רומז לאות ו, לפי שהיה צורך לבטל צעקת עשיו שהוא בחינת קול היוצא מן הקנה, כדכתיב "ויצעק עשו צעקה גדולה ומרה", {בראשית כז לד}. ובזכות מרדכי שפעל בתיקונה שנאמר "וילבש מרדכי שק ויזעק זעקה גדולה ומרה" {אסתר ד א} הצליח בבטול צעקה זו.

בפסח נתלה המן, וישבות המן ממחרת הפסח.

והנה כנגד צעקת עשיו שהיתה בפסח היה צריך מרדכי לפעול תיקונו גם כן בפסח, ולפי שצעקת עשיו היתה בסיבת נטילת הברכות על ידי אכילה,

כך נגרם הקטרוג על אותו הדור דמרדכי בגלל חטא האכילה, שנהנו מסעודתו של אחשורוש, וברמז כמו שאמר עשיו הלעיטני נא מן האדום ראשי תיבות **המן**.

לפיכך נתגלגל העניין שתלייתו של המן תהיה בפסח, כשם שאז בטלו ישראל את העבודה זרה ע"י שחיתת הטלה בפסח, כך ביטל מרדכי את המן שהיה בבחינת העבודה זרה, ותיקונו היה על ידי תלייתו שזהו בטולו,

ואסתר תיקנה פגם האכילה, וברמז סוף תיקונו של המן היה **בפסח** ככתוב "וישבות **המן** ממחרת **הפסח**" {יהושע ה יב} רמז **להמן** שנתלה **בטז** ניסן.

מדוע אחשורוש לא קבל את שקלי המן?

צריך באור מדוע אחשורוש לא קבל את שקלי המן כדכתיב "הכסף נתון לך"? {אסתר ג יא}

ונראה שהקב"ה מסובב הסיבות מנע מאחשורוש מתנת ידו זו של המן, לפי שעתיד דריוש בנם של אחשורוש ואסתר לבנות בית המקדש ולהשתמש בכסף זה ככפרה ופדיון נפש לבעליו,

לפיכך נמנע מאחשורוש לקבל ממון זה, כדי שלא יבא לבית המקדש ובכך יבא המן על עונשו, וזהו דכתיב "הכסף נתון לך", תיבת **כסף** גימט' **עץ**, כאומר **העץ** נתון לך דהיינו שאין לו להמן **כפרה** כגימטריא **כסף** עם המילוי.

וברמז כדכתיב בפרשת שקלים "מבן עשרים שנה ומעלה" {שמות ל יד} ראשי תיבות **מעשו**, וסופי תיבות מבן עשרים שנה סופי תיבות **המן**, וכתיב "ולא יהיה בהם נגף" **בגפ** גימט' **פה** ואותיות אמצעיות **המן**.

מד שבמרדכי בצירוף - שק יעלה מקדש.

"וַיִּקְרַע מֶרְדֵּכִי אֶת בְּגָדָיו וַיִּלְבֹּשׁ שָׂק" {אסתר ד א}, בבחינת והיה בית עשיו לקש גימט' **ארבע מאות**, והוא ביטול **ארבע מאות** דעשיו שהם ד **מאות** כוחות הסט"א וגונדא דיליה.

אברהם

מגילת אסתר

פרדס

והנה אותיות **מד** דבמרדכי בצירוף אותיות **שק** , שהיה מרדכי לבוש בבגדי **שק** , יעלה תיבת **מקדש**, ואותיות **ר כ י** שבשם **מרדכי** גימט' "אל מקום אחד" גימט' **צדיק הוי"ה**, הרומז לבנין **מקדש** הרי שבשמו של מרדכי רמוזים.

א.מלחמת עמלק.

ב.בניין המקדש.

ואותיות **ר כ י** שבמרדכי גימט' "אל מקום אחד", הוא בית המקדש שכולם פונים לשם בתפילתם, שנקרא **תלפיות** מלשון **תל** שכל **פיות** פונים אליו.

לפיכך כל מהותו של מרדכי היה עניין של תפילה , כנגד תיקון הקול וכדרשינן "מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש", בן יאיר שהאיר עיניהן של ישראל , בן שמעי ששמע ה' לתפילתו בן קיש שהקיש על שערי רחמים ונפתחו לו {מגילה יב}.

וברמז מרדכי נקרא על שם הבשמים מור דרור, ובתרגום מריה דכיא {שמות ל כג}, וכמו שאמרו חז"ל שהקול יפה לבשמים.

וכמו כן אסתר היא הדסה על שם הדסים שיש בהם ריח טוב, וכמובא בספרי הקבלה שחודש אדר הוא כנגד החוטם שהוא בחינת הריח, כנגד אישי ריח ניחוח לה' דקרבנות שהוא בחינת התפילה.

יג פעמים עב גימט' מרדכי אסתר

הנה מרדכי גימט' יג וכן אסתר גימט' יג כמניין אחד שהם עולים כמניין הוי"ה.

הבאין לרמז על קול התפילה, שיש בתחילתה יג מידות שהתורה נדרשת בהן, ואחר כך יג שבחים בתפילת ברוך שאמר, וכנגד יג שבחים בברכת ישתבח, ואחר כך יג מידות הרחמים.

והנה מרדכי ואסתר תיקנו התפילה בסוד שם עב , דהוא שם הוי"ה במילוי יודין גימט' חסד , בבחינת ו"בכן אבא אל המלך" {אסתר ד טז} בכך גימט' עב.

וברמז יג פעמים עב גימט' מרדכי אסתר בצירוף א דקודשא ב"ה.

אברהם

מגילת אסתר

פרדס

וכתב הבני יששכר בלשונו "ואפשר שזהו כוונת יוסף בצוותו להשים **הגביע** באמתחת בנימין, כנגד מרדכי ואסתר שהם מזרעו של בנימין, וברמז תיבת **גביע** אותיות **יג עב** שהם רחמים וחסד.

אמרי פי- גימט' הפורים

וברמז בסיום התפילה אומרים "יהיו לרצון **אמרי פי**" {תהילים יט טו}, תיבת **אמרי** כנגד אותיות תחילה וסוף של **מרדכי אסתר**, וראשי תיבות **יאבדו רשעים מפני אלקים**.

ותיבת **פי** ראשי תיבות **יום פורים** כידוע בספרי הקבלה שיום פורים הוא יום הידוע בסגולתו לישועות גדולות על ידי תפילה כיום הכפורים {זוה"ק},

ובפרט יום זה מסוגל להפקד בו כל העקרות, בבחינת כל **הפושט יד** בפורים נותנים לו, וברמז תיבת **פי** ראשי תיבות **פושט יד**, שהם אותיות **פה ושט**, **יד** הקשורים בעניין תיקון פורים, וברמז תיבת **אמרי פי** אותיות **יא פרים**, הרומזים על השלמת תיקון האחדות, ראשי תיבות יהו' אחד **פריס**.

ולפי שהגיעו למעלת האחדות כולם כאיש אחד בלב אחד בפורים, כדכתיב "לך **כנוס** את כל היהודים", שהגיעו ישראל כמדרגתן לפני מעמד הר סיני, כדכתיב "ויחן ישראל כנגד ההר", דכתיב **ויחן** בלשון יחיד שכולם היו כאחד וזכו לתורה,

אף כאן בפורים זוכין ישראל לתורה שהיא ה' חומשי תורה, כנגד תורה שבכתב, וזוכין לו סדרי משנה כנגד תורה שבעל פה, ובצירוף יעלה **יא**.

וברמז **אמרי פי** אותיות **יא פריס**, הרומזת על התורה שבכתב ובעל פה, כדכתיב "ותשמע הארץ **אמרי פי**" וכתביב "יערוף כמטר לקחי תזל כטל **אמרתיי**" {דברים לב}.

ונפלאים הדברים ביותר ד"אמרי פי" גימט' **הפורים**, וככתוב "וימי **הפורים** האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם" {אסתר ט כח}.

פורים כולל כל המועדות

אברהם

מגילת אסתר

פרדס

בספר דבש לפי {מערכת פ אות ב} כתב בשם מדרש אליהו שכתב בשם יד יוסף דפורים כולל כל הימים טובים פסח מעבדות לחירות וכאן ממות לחיים, **שבועות** מתן תורה ואף כאן שבו וקבלו את התורה מחדש, וברמז **הפריים** גימט' **הר סיני** **ראש השנה** ספרי חיים ומתים ואף כאן נידונין אם לקיים הגזירה אם להנצל, **יום הכיפורים** מחילת עוונות וכאן נמחל להם על מה שחטאו באותו דור, **סוכות** ענני כבוד אף כאן נכנסו תחת כנפי השכינה ורבים מעמי הארץ מתייחדים, וברמז **פורים** ראשי תיבות פסח וסוכות ראש השנה יום הכפורים מתן תורה {דבש לפי}.

תמכו בידיו מזה אחד ומזה אחד

והנה בקריאת התורה דפורים, פרשת "ויבא עמלק", קורין על מלחמת עמלק, "וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה ואהרן וְחֹרֵר תִּמְכּוּ בְיָדוֹ מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדוֹ אֶמּוֹנָה עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ" {שמות יז יב}.
וכתיב "תמכו בידיו מזה אחד ומזה אחד" {שמות יז יב}. ב פעמים אחד גימט' קטנה יג, לרמז על **מרדכי ואסתר**, אשר שניהם גימט'ק יג כל אחד, לפי שאף הם עתידין להלחם בעמלק ויעשה נס על ידם, וברמז עד בוא השמש תיבת עד גימט' הדסה היא אסתר, ובצירוף גימט'ק דמרדכי ואסתר יעלה כמניין הוי'ה ברוך הוא, וכמובא בספה"ק כי אותו יום בו היתה מלחמת יהושע בעמלק היה יום יד באדר {יערות דבש ח"א}, וברמז **ברפידים** אותיות יד בפריים.
וכתיב מזה ומזה ראשי תיבות זה זרש המן, לפי שנתגברו על קליפת המן, וכדכתיב "כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדר דר" {שם}.
והנה תיבת יד רומזת על פורים שחל ביד, ותיבת יה רומזת על יום המחרת, שושן פורים וברמז כס יה גימט' המן.

נמצא שסגר הקב"ה את המן בין יום פורים ליושן פורים, בין יום יד לבין יום יה אותיות יהדי, לרמז על מפלתו של המן בידי מרדכי היהודי.

ובכך נכנעה קליפת המן על ידי **מרדכי**, שגם מרדכי סגר על המן כלשון הפסוק **"כי יד על כס יה ומסיים מדר דר"** {שמות יז טז}, דבצירוף תיבת **כי** עם תיבת **מדר** יעלה תיבת **מרדכי**, ובאמצע הפסוק תיבת **כס יה** גימט' **המן**.

וברמז **"כס יה מלחמה להוי"ה"** {שמות יז טז} גימטריא **מרדכי**, וכתוב **"מדר דר"** לפי שמחייית עמלק הסופית תהיה בימות המשיח, וברמז כדכתיב **מדר דר** גימטריא **לימי משיח**.

ועוד רמז דכתיב **אחד מזה ואחד מזה** {שם} הנה תיבת **אחד** רומזת ל**מרדכי** גימט' קטנה **אחד**, וכן רומזת ל**אסתר** גימט' קטנה **אחד**, ובצירוף שניהם גימט' **הוי"ה**, ובאמצע הפסוק כתיב **מזה** ראשי תיבות מפלת זרש המן.

שמיד אחר מפלת המן זוכין ישראל לתורה בסוד **"מזה ומזה** הם כתובים באצבע אלקים" {שמות לב טו}.
ל**פיכך** נתעוררה ביחד עם מרדכי גם נשמתו של **משה** רבינו ע"ה,

וכמובא במדרש שמרדכי מתפלל מלמטה ומשה כנגדו מתפלל מלמעלה, ועל ידי שניהם יחד מבטלין את הגזירה {אסתר רבה ט}.
ואכן על ידי משה ומרדכי נפעל ביטול הגזירה, לפי ששניהם היו בחינת תפילה ובטלו קליפת עמלק.

אמחה ראשי תיבות **אהרון חור משה הושע**.

הנה רמזו רבותינו ז"ל ברמז **"כי מחה אמחה** את זכר עמלק" {שמות יז יד}, תיבת **אמחה** ראשי תיבות **אהרון חור משה הושע**, שפעלו למחות זרע עמלק ביציאת מצרים,

וכמו כן מחיית עמלק בזמן מרדכי ואסתר, תיבת **אמחה** ראשי תיבות **אסתר מרדכי חרבונה השם יתברך**, וברמז נפלא **מחה אמחה** בגימטריא **זה המן** {בעה"ט}.

וכפי שמעיד על כך יחוסו של משה, **לוי קהת עמרם** משה ראשי תיבות **עמלק**, וסופי תיבות **מיתה**, שקליפת עמלק מתבטלת על ידי משה ומרדכי, וברמז **משה מרדכי** גימט' **המן בן המדתא האגגי**.

ולפי שאחשורוש עשה את המשתה בזמן דעשרת ימי תשובה, שהם **מר** שעות, ובהם נכשלו היהודים, לפיכך נחלשה מידת **קול** יעקב.

וקיימא לן "**הקל קול** יעקב והידיים ידי עשיו" {בראשית כז כב}, שכאשר **קול** יעקב נחלש מיד מתגברת קליפת עמלק, וכדכתיב "והיה כאשר **תריד** ופרקת עולו מעליך" {בראשית כז מ}.

וכמובא במדרש בחודש הרביעי הראה אחשורוש לבאי המשתה את

כתבי החכמה שאצלו וי"א שהוציא להם גם ספר תורה ובחודש החמישי הראה להם את כלי הזהב של בית המקדש וב חודשים אלו הן תמוז אב שנשתברו הלוחות ונחרב המקדש { מדרש אגדת אסתר והרז"ה}

וברמז ככתוב בְּהִרְאֵתוֹ אֶת עֶשֶׂר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת יָקָר תַּפְאֶרֶת גְּדוּלָתוֹ יָמִים רַבִּים שְׁמוֹנִים וּמֵאֵת יוֹם { אסתר א ד } ראשי תיבות תריג.

שרפו ידיהם של ישראל מן המצות וכמו שמצאנו בתורה, על הפסוק "ויחננו ישראל ברפידים", ומיד לאחר מכן בא עמלק להלחם בהם, כדכתיב "ויחננו ברפידים ויבא עמלק" {שמות יז א}.

וכמו שדרשו חז"ל "ויחננו ברפידים", {שמות יז א} שסיבת בואו של עמלק, לפי שרפו ידיהם של ישראל מן התורה, לפיכך מיד כתיב "ויבא עמלק" {שמות יז ח}, ומלחמתו של עמלק היתה במה שהכניס **פירוד** בעם ישראל, וברמז **רפידים** אותיות **פרידים**.

וכמו הלשון שנקט המן "ישנו עם אחד **מפוזר ומפורד** בין העמים" {אסתר ג ח}, לפי שהרגיש המן בחולשתם של ישראל וברפיונם, אמר כך.

לפיכך נתחזקה והתעוררה קליפת עמלק בדור ההוא, על ידי המן בגזירותיו הקשות.

ותיקונם של ישראל בדור ההוא יהיה על ידי מרדכי ואסתר, שהעירו את עם ישראל בתשובה שלמה, ואחדו אותו באחדות גמורה.

ועל ידי כך זכו וקבלו את התורה מחדש, לפי שתקנו את עניין **רפידים** שהוא עניין פירוד ורפיון שהיה בדור ההוא, ותקנו בבחינת "יוחן ישראל" בלשון יחיד, שכולם היו כאיש אחד בלב אחד. וברמז **רפידים** אותיות **יד פרים**, רמז **לפורים** שחל ביד אדר, ובזכות **מרדכי** אותיות **מר-דכי**, כנגד **מר גימט' עמלק**, ואותיות **דכי** מרמזות על מרדכי **שמדכא** את עמלק, לפי שעל ידי מרדכי ואסתר, שתקנו את העם באחדות גמורה, בכך הפרו עצת המן הרשע, וזכו **למלכות** התורה, וברמז ככתוב "המן בן המדתא האגגי **צורר** כל היהודים" { אסתר ט כד } דהיינו שהופרה עצתו של אותו רשע, ואף גרם שנתאחדו היהודים **כצורר** אחד, וזהו הלשון "**צורר**" כל היהודים, ולפי שגילו ישראל את המלכות, זכו לגאולה ולתורה, וברמז **צורר** גימט' **מלכות**. ובכך נתגלה מלכות השם יתברך, ונתעלה שמו במלכותו, וברמז **המן צורר** גימט' **מלכות המלך**.

במלכות אחשורש בתחילת מלכותו כתבו שטנה על ירושלים.

והנה כנודע אחד מדרכי תחבולותיו של אחשורש הרשע, הוא שהיה נגד בניין המקדש, ומנע מעם ישראל את המשך בניינו, כמו שכתב הנביא עזרא, "במלכות **אחשורש** בתחילת מלכותו, כתבו **שטנה** על יושבי יהודה וירושלים" {עזרא ד ז}. לפיכך היה אומר אחשורש לאסתר המלכה, "מה שאלתך ומה בקשתך עד **חצי המלכות** ותעשי" {אסתר ה ג}. ואמרו רבותינו ז"ל שאחשורש היה מתכוין לתת לאסתר הכל, חוץ מהרשות לבניין המקדש שעומד באמצעיתו של עולם {רש"י}. וברמז ככתוב "עד **חצי המלכות**" {שם} גימטריא **רמח**, והיא הרומזת לקריאת שמע, שיש בה **רמח** תיבות, הרומז לאות ו דצורתה **רומח**. לפי שבקש רשע זה מאסתר, שלא תבקש ממנו על בית המקדש, שהוא כנגד האות ו, כדכתיב "כמגדל דוד **צוארך** בנוי **לתלפיות**" {שיר השירים ד}, שהוא כנגד ו **קצוות**, שמחבר את עם ישראל עם אביהם שבשמים.

וּדְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, **תלפיות** - הוא בית המקדש, ונקרא כך לפי שהוא תל שכל פיות פונים אליו בתפילות, ועוד דה**צואר** מזכיר בצורתו את האות ו, היא ו החיבור.

ולפי שאחשורוש היתה אחיזתו בו דסטרא, כדמצאנו שהיה נגד בניין בית המקדש, שהוא כנגד אות ו, הנה תמצא רמוז בשמו כן, **אחשורוש** אותיות **ו ו ש ש אחר**.

לפיכך היה חושש אחשורוש מאוד מאסתר, פן תקח ממנו האחיזה באות ו, על ידי ו דקדושה שהיתה אצלה בבחינת ה**רומח**, לפיכך אחשורוש היה אומר לה " מה בקשתך **עד חצי** המלכות ותעש" {אסתר ז ב}, וכמו שפירשו חז"ל חוץ מבניין המקדש **שחוצץ** למלכות {מגילה טו:}.

וזכתה אסתר שנתגברה על אחשורוש ונטלה ממנו האות ו, והיה זה כאשר הושיט לה אחשורוש את השרביט, בזכות סוד קריאת שמע. דהנה אסתר היתה בבחינת קריאת שמע, הרמוז בשמה ה**דסה** גימט' **עד**, וכדכתיב אצל בנימין "בבוקר יאכל **עד**" {בראשית מט כז}, ואסתר מזרע בנימין היתה,

ותיבת **עד** כנגד **ע** גדולה דשמע, וכנגד **ד** גדולה דאחד, וברמוז **בואי כלה** גימט' **עד** גימט' ה**דסה**, היא אסתר המוזכרת במגילה **נה** פעמים גימט' **כלה**, בסוד המגילה, שנקראת **ספר אסתר** גימט' **יראת שמים**.

מחר אותיות רמח הרומזת לקריאת שמע.

הנה אסתר למדה סוד קריאת שמע ממרדכי, שהיה יושב בשער המלך בלבוש **שק**, וברמוז תיבת **שק** ראשי תיבות קריאת שמע. שיש בקריאת שמע **רמח** תיבות הרומזות **לרומח**, כנגד האות ו, כדכתיב אצל מרדכי "ויזעק זעקה גדולה **ומרה**" {אסתר ד א}, וברמוז תיבת **מרה** אותיות **מהר**, כמניין תיבות שקריאת שמע שבתורה, אלא שהוסיפו עליהם חכמים ג תיבות, "**ה' אלקכם אמת**", כדי להשלימן **לרמח** כנגד **רמח** אברים שבאדם.

וכמובא במדרש על הפסוק "אם מצאתי חן בעיני המלך ואם על המלך טוב לתת את שאלתי ולעשות את בקשתי בוא המלך והמן אל המשנה אשר אעשה להם **ומחר** וגו'" {אסתר ה ח}, שנקטה אסתר הלשון **מחר**,

לפי שהיתה קבלה מבית אביה שאין עמלק נופלין אלא **מחר**, וכדמצאנו שאמר משה ליהושע "צא והלחם בעמלק **מחר**" {שמות יז יב}, וברמז תיבת **מחר** אותיות **רמח** הרומזת לקריאת שמע, וכנגד **ב** פעמים **רמח** קריאת שמע בערב ובבוקר יעלה גימט' **מלכות**, בכך זכו מרדכי ואסתר ל**מלכות**, כדכתיב "ותלבש אסתר **מלכות** " וכתוב "ומרדכי יצא בלבוש **מלכות**" {אסתר ח טו}

קריאת שמע מתקנת עון חילול השם.

הנה יש לתת טעם בהא דעורר מרדכי את העם למצוות **קריאת שמע**, לפי **ששני** חטאים היו באותו הדור, כמובא בדברי רבותינו ז"ל, {מגילה יב}.

א. שנהנו מסעודתו של אחשורוש.

ב. שהשתחוו לצלם בזמן נבוכדנצר.

ומכיון שהיה פה עון נורא של **חילול השם**, אין תשובה לבד מועילה, אלא צריך תשובה ומיתה מכפרת {רמב"ם}.

והעצה לזה כמובא בזוהר הקדוש בפרשת במדבר, שאם אדם מוסר נפשו באמיתות הקבלה בלב בשעת קריאת שמע, נחשב לו הדבר כאילו **מוסר עצמו בפועל** למיתה על קדושת השם, ומתכפר לו אפילו אותן העוונות שאין להם כפרה אלא במיתה.

לפיכך היה מרדכי מעורר את העם במצוות קריאת שמע, כדי שיקבלו עליהם עול **מלכות שמים**, ובכך לתקן עוון חילול השם הנורא.

נדדה אותיות נדד ה, נדד גימט' נח כנגד מרדכי המוזכר נח פעמים במגילה

מובא בספה"ק שפעלה זעקתו של מרדכי, והתקבלה תפילתו בזכות קריאת שמע דערבית, שהיא בחינת לילה, שכבר **מהלילה** התחילה הגאולה, כדכתיב "בלילה ההוא **נדדה** שנת המלך ויאמר להביא וגו' " {אסתר ו א}, ודרשו חז"ל על **המלך** דאין מלך אלא מלכו של העולם, והוא הקב"ה,

כמובא במדרש על הפסוק "וּבְכָל יוֹם וַיִּוֹם מְרַדְכֵי מִתְהַלְלֵי לְפָנֵי חָצַר וּגוֹי" {אסתר ב יא}, שהיה דורש מרדכי בשלומה של אסתר יום יום, והיה זה משנת **שבע** עד שנת **שתים עשרה** למלכות אחשורוש, שהם ה שנים,

לפיכך זכה מרדכי שנדדה **ההא** דנוקבין מדין לרחמים, כדמובא בזוהר הקדוש גבי נס דיציאת מצרים, דכתיב "הלילה הזה הוא ליל שמורים לה" {שמות יב},

דלילה הוא בחינת נוקבין, שבחצות לילה נדדה ממידת **לילה** האות ה ונקרא **ליל** שהוא דוכרין, דהיינו שהתעוררה על ישראל מידת הרחמים, ועבר הקב"ה מכסא דין לכסא רחמים.

וברמז תיבת **נדדה** אותיות **נדד** ה, ותיבת **נדד** גימט' נח הרומז ל**מרדכי**, המוזכר נח פעמים במגילה,

כמו כן **נדדה** אותיות **דד** נה, הרומזים למרדכי הנקרא במגילה "**דד**", ואותיות "**נה**" כנגד אסתר המוזכרת במגילה **נה** פעמים, דהינו שבזכות מרדכי ואסתר נגאלו הדור ההוא.

קריאת מגילה בערב ובבוקר כעונת קריאת שמע.

דבזכות **ב'** פעמים קריאת שמע **דערבית** ו**דשחרית** המקושרות כאחד, זכו לפעול בתיקון הגאולה, כמובא במדרש עה"פ "ותאמר לו זרש אשתו וגו' **בבקר** אמר למלך וגו' {אסתר ה יד}, ושמע המן לקול עצת אשתו זרש ונפל,

שאמרה לו להשכים בבוקר, טרם יקרא מרדכי קריאת שמע ויסמוך גאולה לתפילת ותיקין, לפי שמובטח למי שעושה כן, שאינו ניזוק כל אותו היום {מדרש}.

ואכן מיד כאשר בא המן באותו **בוקר** לחצר המלך, נחל מפלתו כשנצטווה מאחשורוש "**מהר** קח את הלבוש ואת הסוס כאשר דברת ועשה כן למרדכי אל תפל דבר מכל אשר דברת" {אסתר ו י}.

וברמז מפלתו של המן היתה **מהר**, בזכות מניין **מרה** תיבות שבקריאת שמע, כדכתיב "**מהר** קח", וכתיב "**מהרו** את המן" {אסתר ה ה}, וכל זה

היה בזכות זעקת מרדכי שזעק זעקה גדולה **ומרה** אותיות **מהרו**, בסוד "וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מֵהָרֹאשׁ אֶת הַמֶּן" {אסתר ה'}.
 ולפי שפעלו מרדכי ואסתר בתיקון ב פעמים קריאת שמע, בסוד קבלת

עול מלכות שמים, שהם ב' פעמים **רמח** כמניין **מלכות** לפיכך זכה מרדכי לכתר **מלכות**. וגם אסתר זוכה בזכות מרדכי **למלכות** כדכתיב "ותלבש אסתר **מלכות**" {אסתר ה' א'}, בסוד הכתוב "**בערב** היא באה ו**בבקר** היא שבה" {אסתר ב' יד'}.
 דתיבות **ערב** ו**בקר** באין לרמוז על ב פעמים קריאת שמע, **דערבית**

ושחרית, וברמז תיבת **בערב** גימט' **מרדכי**.
 וכנגד ב פעמים אלו דקריאת שמע בבוקר ובערב, תקנו חז"ל דמדברי

קבלה, **מצוה** לקרוא את המגילה בליל פורים ולחזור ולשנותה ביום, בבחינת ערב ובוקר, כעונת **קריאת שמע**.

מאימתי קורין את שמע ראשי תיבות מרדכי אסתר קריאת שמע

ולפי שחזרו ישראל וקיימו וקבלו את התורה, וכנודע שעיקר קבלתן של ישראל, היתה על התורה שבעל פה שקבלוה מחדש באהבה, שהיא כנגד האות ו דששה סדרי משנה.

לפיכך פותחת המשנה הראשונה דתורה שבעל פה, במצוות קריאת שמע, לרמז שבזכות מצוות קריאת שמע דמרדכי ואסתר, זכו לישועה בדור ההוא.

וברמז תיבה ראשונה של המשנה הראשונה **מאימתי** ראשי תיבות **משה אסתר מרדכי**, ואותיות **י ת י** גימט' **שמעי** בבחינת **שמע ישראל**.

וכמו כן תחילת המשנה הראשונה **מאימתי** ראשי תיבות **קורין את שמע**, כראשי תיבות **מרדכי אסתר קריאת שמע**.

ותיבת **קש** כנגד לבוש **שק** דמרדכי, דהנה על ידי שהלביש מרדכי עצמו בלבוש **שק**, זכה להארת **מקדש**, וברמז אותיות **מד** שבמרדכי בצירוף **שק** יעלה תיבת **מקדש**.

ואותיות **ירך** דמרדכי ראשי תיבות **ים** רקיע **כסא** הכבוד, בבחינת בית המקדש. וברמז **ירך** גימט' **צדיק הוי'**, שבזכות מרדכי הנקרא **צדיק**, ובזכות תיקון קריאת שמע, התעוררה מידת **הוי' רחמים** על ישראל.

הוי' בצירוף רמח תיבות דקריאת שמע גימט' מרדכי.

והנה תיבת הו'יה בצירוף רמח תיבות דקריאת שמע, גימטי מרדכי.
והנה אותיות יד שבתיבת מרדכי, בבחינת יד אדר, הוא יום הפורים,
ונשארו אותיות כרם, שהם עשר פעמים הו'יה, הן האותיות המגנות על
מרדכי.

לפיכך היה המן הרשע מנסה לאחוז באותיות יד שבמרדכי, כדכתיב
"ויבז בעניו לשלוח יד במרדכי לבדו" {אסתר ג ו}, לפי שהיה מנסה המן
לאחוז באותיות אלו שהם גימטיק דשמו, כנגד דוד הרמוז באותיות יד
דבשם מרדכי הצדיק, וזהו שנלחם המן נגד בניית המקדש הנקרא על
שם דוד.

ולא ידע המן שבכח האותיות שנשארו, שהם אותיות כרם דבמרדכי,
כנגד י פעמים הו'יה, נתגבר עליו מרדכי,
וזכה מרדכי לכח זה על ידי מה שעורר את העם בתשובה, ולפעול
תיקונים גדולים בדור ההוא, עד כדי כך שנהפך גורלם ונצלו עם ישראל
ממות לחיים.

וברמז אותיות מרדכי גימטי נהפך להם, שנתגברו ישראל בדור ההוא על
קליפת עמלק, הוא המן, כדכתיב "והחודש אשר נהפך להם מיגון
לשמחה" {אסתר ט כב}. וברמז תיבות 'להם מיגון לשמחה' סופי תיבות
המן.

שעל ידי התעוררות ישראל וחזרתם בתשובה, סייע הקב"ה בעדם,
ונגאלו.

וגם סייעם בבניין בית מקדש שני, נגד רצונם של כל המתנגדים, וכמובא
בדברי רבותינו ז"ל, שיצא מאסתר בן שבנה את בית המקדש, הוא
דריוש,

וברמז אותיות ירך שבמרדכי עולה כמניין "אל מקום אחד" הוא בית
המקדש שנקרא המקום, בבחינת מקומו של עולם, אשר דרכו מכוונים
כל ישראל את תפילותיהם לאביהם שבשמים.

ולפי שהנס נעשה ביז אדר כנגד אותיות יד דמרדכי, המוקפות באותיות
כרם שהם גימטי י פעמים הו'יה, לפיכך שותים יין, כנגד כרם הנ"ל
לזכר אותו הנס,

סיום תיקונו של המן על ידי מרדכי בפסח.

כתוב במגילה "בַּחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא חֲדָשׁ נִיסָן בְּשָׁנַת שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה לְמַלְכֻּדָּא אַחְשֵׁרוּשׁ הַפִּיל פּוּר הוּא הַגּוּרְל לְפָנֵי הַמֶּן מְיוֹם לְיוֹם וּמַחֲדָשׁ לְחֲדָשׁ שְׁנַיִם עֶשְׂרֵה הוּא חֲדָשׁ אֲדָר" {אסתר ג ז}.

הנה הגורל שהפיל המן היה זה ביג ניסן, כמש"כ "בַּחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בְּשִׁלּוּשֵׁה עֶשְׂרֵה יוֹם בּוֹ וְגוֹי" {שם יב} והנה גם כל עניין מפלתו של המן היה זה בפסח, שנתלה בפסח.

שזהו בבחינת ביטול העבודה זרה, כמו שבפסח בשעה שבני ישראל יצאו ממצרים שחטו את הטלה שהיה העבודה זרה של המצרים, ולפי שהטלה הוא בבחינת ראש המזלות, המתחזק בחודש ניסן, שהוא ראש לכל החדשים, בסוד מכת בכורות, לפיכך ביטולו היה דווקא בפסח.

כך גם המן, שנעשה בעצמו עבודה זרה, לפי שהיו כולם כורעים ומשתחווים לו, וכמובא בספר הקבלה שהמן היה שם של עבודה זרה, והוא מצורת הככבים, וזו הצורה חקק על בגדיו למען ישתחוו לו.

וכמו כן היה המן גם בבחינת ראש, שהיה ראש לכל השרים, בסוד "היו צריה לראש" לפיכך גם ביטולו היה בפסח שהוא ראש לכל החדשים, ובא על תיקונו על ידי תלייתו, זהו ביטולו, בבחינת תיקון העבודה זרה בפסח.

וברמז סיום תיקונו של המן היה בפסח, ככתוב "וישבות המן ממחרת הפסח" {יהושע ה יב}, דהיינו רמז להמן שנתלה בטז ניסן.

פסח, זמן המסוגל לתיקונים.

הנה כנודע מהקדמונים, שפסח הוא זמן המסוגל לתיקונים, ומובא במדרש, שבגלל זעקת עשיו, שהיתה בשעה שנטל יעקב ממנו את הברכות, נולדה קליפת עמלק, היא הקליפה שעמדה כקטרוג לעם ישראל לדורות, וזעקה זו היתה בפסח,

ומרדכי היהודי הרבה בתיקון קליפה זו של עבודה זרה, כמו שנאמר עליו "ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה" {אסתר ג ב}, והיה זה יום יום, לפי שהיה מתקן חטא העבודה זרה, וכדאמר רבי יוחנן, שמרדכי נקרא

יהודי על שום שכפר בעבודה זרה, שכל הכופר בע"ז נקרא יהודי {מגילה יג עא}.

וזהו שכתוב אצל מרדכי "ויזעק זעקה גדולה ומרה" {אסתר ד א}, שבכח זעקתו זו, הצליח לבטל את צעקתו של עשיו, היא הצעקה שנולדה בפסח, ולפיכך גם המן מסיים את תיקונו בזמן זה, שנתלה בפסח.

סיום תיקונו של המן על ידי אסתר בפסח.

"לך כְּנוֹס אֶת כָּל הַיְהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשָׁן וְצוּמוּ עָלַי וְאֵל תֹּאכְלוּ וְאֵל תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וַיּוֹם גַּם אֲנִי וְנַעֲרָתִי אֲצוּם כִּן וּבְכֵן אָבּוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ" {אסתר ד טז}

הנה אסתר גוזרת תענית ג ימים, ובארו חז"ל "צומו עלי אל תאכלו ואל תשתו ג ימים" {אסתר ד טז}, שכפלה אסתר לשונה, לפי שפסח היה, והתכוונה לומר אל תאכלו מצות ואל תשתו יין, שבטלה מישראל את ליל הסדר {אסתר רבה פרשה ח}.

דאסתר היתה מכוונת לבטל צעקת עשיו הידועה, שעומדת ומקטרגת על ישראל, היא הקליפה שנוצרה בפסח, ולפי שהוריד עשיו ג דמעות, לפיכך הכריזה אסתר צום שלשה ימים.

כמו כן במה שאסתר עצמה לא נהנתה בבית המלך אחשורוש, וכל מאכלה היה זרעונים בלבד, בכך פעלה אסתר את חלקה בתיקון הדור ההוא, וסייעה למפלת עמלק ונתלה המן בפסח.

סעודה ויין בפורים לתקן מה שבטלה אסתר אכילת מצות וארבע כוסות יין בליל הסדר

הנה מצוות היום בפורים, באכילת סעודה ושתיית יין, כדי לתקן מה שבטלה מהם אכילת מצות, ושתיית ד' כוסות יין בליל הסדר.

ומובא בגמרא שאלו תלמידיו את רבי שמעון בר יוחאי, מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה?

אמר להם, אמרו אתם! אמרו לו, מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע, אמר להם, אם כן שבשושן יהרגו שבכל העולם כולו אל יהרגו? אמרו לו אמרו אתה, אמר להם מפני שהשתחוו לצלם בימי נבוכדנצר {מגילה יב ע"א},

וקשה, מה ענה להם רשב"י דלכאורה עדיין קיימת שאלתו כמו ששאל, ונאמר שרק אלו שהשתחוו יהרגו ולא כל ישראל?
אלא ששני הטעמים אמת, והתכוון **רשב"י** לשאול תלמידיו, מה המיוחד בנס ההצלה דפורים, שנקבע חג לדורות, והלא הרבה ניסים היו לעם ישראל שניצלו מהם, ולא קבעו עליהם חכמים חג?
ותשובת תלמידיו היתה נכונה על סיבת גזירת הכליה בדור ההוא, ולכן הקשה רשב"י אם כן שרק אנשי שושן יהרגו, דהיינו מדוע היתה גזירה כללית על כל ישראל? ועוד למה קבעו הנס לדורות?
והשיב רשב"י לתלמידיו, שהגזירה בדור זה דמרדכי ואסתר היתה כללית, לפי שעל ידי שהשתחוו לצלם בימי נבוכדנצר, התעורר קטרורג פגם דעבודה זרה, ששורשו נעוץ בחטא העגל, ואשר בסיבתו חזרה זוהמת הנחש, שתוקנה במעמד הר סיני.

להשמיד, להרוג, ולאבד, כנגד ג' דמעות שהוזיל עשיו

הנה לפי שחזרה זוהמת הנחש בעקבות חטא העגל, חזר כל עניין המיתה והקשור בו, וזו סיבת גזירת הכליה שהיתה בזמן מרדכי ואסתר, שהיתה גזירת מיתה כללית על כל ישראל, ככתוב "**להשמיד להרוג ולאבד** את כל היהודים ביום אחד" {אסתר ג יג},
וג לשונות אלו הם כנגד ג' דמעות שהוזיל עשיו, ובימי מרדכי ואסתר באו לתיקונם.

וכיוון שניצלו כלל ישראל מן המיתה, וזכו שוב לקבלת התורה, בבחינת נותנת חיים ללומדיה, לפיכך ראוי הוא יום זה שיקבע כחג לדורות.
והנה בנס זה פעלו מרדכי ואסתר לתקן את ישראל, דמרדכי מתקן החטא דעבודה זרה, ולכן מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה.
ואסתר מתקנת החטא דאכילה, במה שנהנו ישראל מסעודת אחשורוש, ופעלה אסתר לתקן, על ידי שהכריזה צום ותענית לישראל ג' ימים, ובכך תוקן כל פגם האכילה.

חמשה דברים תוקנו על ידי מרדכי ואסתר בפורים.

לסיכום **חמשה דברים** תוקנו על ידי מרדכי ואסתר במגילה:

- א. תוקן פגם דעבודה זרה, והוא עוון העגל והוא על ידי מרדכי.
 ב. תוקן פגם עוון הנחש, שבסיבתו באה המיתה לעולם.
 ג. תוקן מה שנהנו מסעודת אחשורוש, על ידי אסתר.
 ד. תוקן מחיית עמלק, והוא בתקון מה שפגם שאול שהשאיר אגג מלך עמלק בחיים.
 ה. בתיקון בניין בית המקדש, כנגד אחשורוש שהתנגד לבנייתו.

עמר אותיות ע מר כנגד סוף ע שנות גלות המר דבבל ועמלק.

הנה נתבאר לעיל שהמן סיים תיקונו בפסח, ולפי החשבון, תיקון זה היה **חמישים** יום לפני חג שבועות זמן מתן התורה, שהם כנגד **נון** **שערים** מצד השמאל,

לפיכך ימים אלו שהם **שבע** שבועות דעומר, נקראים ימי דין, והמתקת ימים אלו נעשית ביום **החמישים**, הוא יום קבלת התורה, במדרגה עליונה דקדושה, על ידי התורה שיש בה **נ** שערי קדושה, כדכתיב "כימי צאתכם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה" {שמות ג יב}, תיבת תעבדון אותיות תעבדו **נון**, כנגד **נון** שערים דקדושה.

וזהו ששאל המן את מרדכי בבית המדרש, שהיה המן רואה אותם עוסקים בתורה בבית המדרש, ושאל את מרדכי במה הן עוסקין? והשיבו מרדכי שהן עוסקין בהלכות **מנחת העומר**, שאל אותו המן, משל מה היא באה, משל כסף או משל זהב? השיב לו מרדכי, לא זה ולא זה, אלא משל שעורים!

אמר לו המן למרדכי, בא **קומץ שעורים** שלכם, ודחה עשרת אלפים כיכר כסף ששקלתי למלך {מגילה טז}. הנה כל עניין זה של העומר, בא לרמז על **שבע** שבועות דמפסח ועד עצרת, שהם ימי דין, שביום **החמישים** נשלם תיקונם, וברמז תיבת **עמר**, אותיות **ע מר**, כנגד סוף **ע** שנות גלות המר דבבל, ובזכות זה נצחו קליפת **עמלק** גימט' **מר**.

יושיט ידו- אותיות יד' ו'

"וַיְהִי כִּרְאוֹת הַמֶּלֶךְ אֶת אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עֹמֶדֶת בְּחֶצֶר נְשָׂאָה חַן בְּעֵינָיו וַיֹּשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר אֶת שְׂרָבִיט הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר וַתִּגַּע בְּרֹאשׁ הַשְּׂרָבִיט" {אסתר ה ב}

הנה בסוד נגיעת אסתר בראש השרביט, יש לומר שעל ידי שנגעה אסתר בראש השרביט, שהושיט לה אחשוורוש, נטלה אסתר האות ש, וזהו דכתיב "אשר יושיט את ידו" {אסתר ד יא}.

אותיות ידו, הכונה לאותיות יד ואות ואו, דתיבת יד רומזת לפורים, ואות ואו עם המילוי רומזת לאסתר, גימט' קטנה יג.

לפיכך תענית אסתר ביג אדר, למרות שבזמן המגילה היה זה בפסח, לפי שזה היה תיקונו של אחשוורוש שהרג את ושתי בדרך הטומאה, ותיקונה יהיה על ידי אסתר, מצד הקדושה, ובאמת, על ידי אסתר נולד בן שסייע בבניית המקדש,

פורים יחול ביום לג בעומר והסימן פלג ראשי תיבות פורים לג בעומר

כתוב "קיימו וקיבלו" {אסתר ט כז}, מלמד על ב תורות, תורה שבכתב, ותורה שבעל פה,

וברמז, דיום קריאת המגילה, לעולם יחול ביום לג בעומר, וסימניך פלג ראשי תיבות פורים לג בעומר,

וברמז, מרדכי נזכר במגילה נח פעמים, ובצירוף נה פעמים דאסתר, המוזכרת במגילה נה פעמים, גימט' פלג, דהוא לג בעומר הילולתו של רבי שמעון בר יוחאי,

דכל עניין הקשור לגילוי תורת הנסתר, על ידי חיבור הזוהר הקדוש דרבי שמעון, הוא כנגד תורה שבעל פה, ומשה רבינו כנגד תורה שבכתב, וכמובא בספרי הקבלה, דרבי שמעון שורש נשמתו היה של משה, וכפי שהיו קורין אותו חבריו "משה שפיר קאמרת" {שבת קא}, בבחינת "עלית למרום שבית שבי" {תהילים סח יט}, תיבת שבי ראשי תיבות שמעון בר יוחאי.

וברמז ז אדר, דהוא זמן לידת ופטירת משה, בצירוף אותיות א עם ד יעלה תיבת זהר, שהיא תורת רבי שמעון בר יוחאי,

ועוד רמז שביום ז אדר משה נולד מהול, והטפת דם ברית דמשה, היתה ביום פורים, וכדכתיב "ליהודים היתה אורה" {אסתר ח טז}, ראשי תיבות אלה גימט' לו, כנגד לו מסכתות שבתלמוד,

פרדס

מגילת אסתר

אברהם

וכמובא בגמרא: אורה, זו תורה, וששון, זו מילה {מגילה טז:}, וברמז ששון גימט' דם ברית, וברמז אורה שמחה ששון יקר ראשי תיבות גימט' תורה.

וכתיב "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" {אסתר ח טז}, סופי תיבות של כל הפסוק גימט' כפרה, וגימט' ערלה, לפי שתוקנה קליפת ערלה ובכך זכו להתגבר על קליפת עמלק.

"הצילני נא מיד אחי מיד עשיו" ראשי תיבות המן ותיבת מיד רומז ליד אדר

הנה יעקב כאשר פוגש את עשיו אחיו אחר כב שנים שלא ראהו, מתפלל יעקב אל ה' ומבקש, "הצילני נא מיד אחי מיד עשיו" {בראשית לב יב}, ראשי תיבות המן, ותיבת מיד אחי, רומזת על פורים שחל ביד אדר, הוא היום בו נפל הפור ונתקבלה תפילתו, ונהפך הגורל ביום זה לששון ליהודים. וברמז תיבת "מיד", גימט' דן, שהתפלל יעקב לבטל גזירת המן, שמוזכר שמו דן פעמים במגילה,

وهוא כמניין ראשי תיבות הפסוק, "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" {אסתר ג טו}, גימט' דן כנגד המן, גימט' קטנה יד.

והן כנגד יד שנים דמלך אחשורוש, שבהן בטלה מלאכת בניין המקדש, והושחרו פניהן של ישראל כשולי קדירה, כדכתיב 'וגם יד ה' היתה בס להומם" {דברים ב טו}, תיבת הומם עם ד אותיות גימטריא המן, ונהפך יום זה יום ארבעה עשר באדר, ליום משתה ושמחה, לפי שנתגברו היהודים על שונאיהם ביום זה.

"ויזעק זעקה גדולה ומרה" תיבת זעקה גימט' יעקב.

הנה כמו כן פועל יעקב ומתפלל לבטל הצעקה של עשיו, כדכתיב "ויצעק צעקה גדולה ומרה" {בראשית כז לד}, וכמובא במדרש ג' דמעות הוזיל עשיו, ומזה נוצר קטרוג עד שהיה צריך לבטלו {ילקו"ש רמז קטו},

והועילה תפילת יעקב לסייע למרדכי, כדכתיב "ויזעק זעקה גדולה ומרה" {אסתר ד א}, שהיה כח בזעקתו זו, לבטל את צעקת עשיו, וג' לשונות דלהשמיד, להרוג, ולאבד, כנגד שלש דמעות דהוזיל עשיו

פרדס

מגילת אסתר

אברהם

ומתבטלים על ידי מרדכי, בזכות יעקב, וברמז תיבת זעקה גימט' יעקב.

וברמז "הצילני נא", בגימט' מור, הוא מרדכי שנקרא מור דרור, ולפיכך אתה מוצא בתפילת יעקב כמניין מור אותיות, כנגד מה שזעק מרדכי זעקה גדולה ומרה,

יעקב ראשי תיבות יריעות עמודים קרשים בריחים

הנה מצאנו שיעקב עומד ומתפלל על העתיד, מפני שראה את הגזירות הבאים על בניו, בעקבות חטאיהם, והיה יעקב עומד ומתפלל להקב"ה, ומבקש שתשכון השכינה על המשכן, ובזה יהיה העדות שהקב"ה סלח לבניו,

והנה המשכן שנקרא "משכן העדות" {במדבר א נג}, נקרא על שם יעקב, כדכתיב "עדות לישראל" {תהילים קכב ד}, וברמז יעקב ראשי תיבות יריעות עמודים קרשים בריחים.

לפיכך עצי שטים שנטע יעקב במצרים, היה בהם משום הקדמת תרופה למכה, שהווי הכנה למשכן, הבא לכפר על חטא העגל שהיה מעשה שטן, וברמז שטן, גימטריא שטים, והיה המשכן מכוסה בעורות תחשים, תיבת תחשים אותיות משחית, לרמז על תיקון המקטרג הוא המשחית הוא השטן.

עד חצי גימט' יעקב, ותיבת עד גימט' הדסה

וכנגד יעקב שהמשכן על שמו, נלחם אחשורוש, וברמז שהיה אחשורוש אומר לאסתר "עד חצי המלכות ותעשי" {אסתר ז ב}, וכמו שביארו רבותינו ז"ל שאחשורוש נתן לאסתר את הכל, חוץ מבניין בית המקדש, שהוא עומד באמצעיתו של עולם, וברמז תיבת "עד חצי" המלכות, תיבת עד גימט' הדסה, היא אסתר.

ובצירוף תיבת עד עם תיבת חצי, יהיה גימט' קפב, כמניין יעקב, לפי שהקדים ההכנה לבניית המשכן, כדי לכפר על חטא העגל כמניין חצי.

גזירת המן בפורים נולדה בימי עשרת ימי תשובה.

לפיכך הועילה תפילתו של יעקב, ועמדה זכותו למרדכי, שעורר את העם לתשובה, ועל ידו זכו לנצח קליפת עמלק, וברמז **מרדכי**, אותיות **מר דכי**, תיבת **מר** גימט' **עמלק**, ואותיות **דכי** דמרדכי מלשון **מדכא**, ומבטל קליפת **עמלק**. והנה קליפת עמלק זו, נוצרה בימי עשרת ימי תשובה, דבזמן זה נכשלו היהודים במשתה אחשורוש, כדאיתא בגמרא, שמונה עשר אלף וחמש מאות יהודים, נהנו מסעודתו של אותו רשע {מגילה יב}, **וקיימא לן דזה היה בעשרת ימי תשובה שאז נכשלו**. והנה בעשרה ימים אלו, יש **מר** שעות, כמניין **עמלק**, וכעת על ידי שמרדכי ואסתר עוררו את העם לתשובה, תוקן החטא ההוא, ובכך התבטלה קליפת המן, שהוא עמלק.

רפידים אותיות יד פרים

לפיכך, זכו עם ישראל שוב לקבלת התורה, דכל מקום שאתה מוצא בתורה מלחמה עם עמלק, מיד לאחר מכן זוכין לתורה, וכמו שמצאנו בתורה בעניין **רפידים**.

דכתיב "ויוחנו ברפידים ויבא עמלק" {שמות יז ח}, ודרשו חז"ל **רפידים** על שרפו ידיהם מהתורה, לפיכך מיד נתגרה בהם עמלק {תנחומא בשלח כה}, ואחר שנתגברו ונצחו ישראל את עמלק, קבלו את התורה. כמו כן בימי מרדכי ואסתר, לאחר מפלת המן, קבלו את התורה מחדש, וכדכתיב "קיימו וקיבלו" {אסתר ט כז}, ואמרו רז"ל קיימו את מה שקבלו כבר, והיא קבלת התורה מחדש, קבלה מאהבה, וברמז תיבת **רפידים** אותיות **פריס יד**, לרמזו על **יום פורים**, שקבלו את התורה מחדש.

לפיכך **יום פורים כפורים** {אר"י הקדוש}, דכמו שיום כפורים הוא יום מחילה וסליחה לדורות, כך גם יום הפורים, הוא יום סליחה ומחילה לדורות, על אותם חטאים שנכשלו בהם היהודים באותו הדור, ועל כן זכו ישראל וקבלו שוב את התורה.

יין גימט' שבעים בסוד השבעים

הנה, מצאו רבותינו, שכל ענייני הפורים קשורים במשנה ויין, לפיכך נקבע הנס על היין גימט' שבעים, שהוא כנגד שבעים שנה מזמן חורבן בית ראשון, שהוא סוף זמן גלות בבל, דזהו הזמן בו ארע הנס דפורים, וזהו גם עניין אסתר שהיתה בת שבעים שנה, וכמו כן שבעים יום דמתחילת הגזירה, מיג בניסן עד שלשה ועשרים בסיון, הוא היום בו נתבטלה הגזירה {אסתר ח ט}, וכמו כן שבעים יום משגידל המלך את המן, עד למפלתו שנתלה בפסח. שנתבטלה הגזירה במלאת ימים אלה, בזכות שבעים שעות שצמה אסתר המלכה, לפי שכולם צמו ג ימים שהם עב שעות, והיא צמה פחות ב שעות, כדי שלא יהיה נודף ממנה ריח רע בגשתה אל המלך. וברמז כמו שאמרה "צומו עלי אל תאכלו ואל תשתו ג ימים ואף אני אעשה כן" {אסתר ד טז}, תיבת כן, גימט' שבעים.

ורצוי לרוב אחיו דרש טוב לעמו אותיות דריוש.

לפיכך זכתה אסתר שיצא ממנה בן, הוא דריוש, שסייע בבניין בית המקדש, ולהחזרת השכינה, וברמז ככתוב "ורצוי לרוב אחיו דרש טוב לעמו" {אסתר י ג}, בתיבת אחיו דרש תמצא אותיות דריוש. שזכתה אסתר על ידו להחזרת המשכן וברמז, תיבת ממוכן, אותיות ממ וכן, שנטלה אסתר האות מ מהמן, ובצירוף אותיות כן גימט' שבעים, שבאו לה על ידי התענית של ע שעות, ובצירוף עם אות ש שנטלה אסתר מראש השרביט דאחשורוש, יעלה תיבת משכן. ובזכות שנטלה האות מ דהמן, ובצירוף הן פעמים, שמוזכרת אסתר במגילה, התגברה אסתר על קליפת המן,

אסתר היתה גלגול חוה, מרדכי גלגול דאדם הראשון.

הנה על ידי מרדכי ואסתר נעשתה המשכה והכנה למשכן, הוא בניין המקדש, כמובא בספרי הקבלה, שמרדכי ואסתר תיקנו עוון העץ דאדם, וחוה,

פרדס

מגילת אסתר

אברהם

דאסטר היתה גלגול חוה, ומרדכי היה גלגול דאדם הראשון, וברמוז אסתר באה במקום **ושת**, שהיתה בסוד הנחש, וברמוז **ושת** גימט' ב פעמים **נחש**.

וגם המן היה בבחינת הנחש, כמובא בגמרא המן מן התורה מניין? שנאמר "המן העץ" {חולין קלט:}.

וברמוז, כדכתיב "המן נתתי לאסתר ואתו תלו על העץ על אשר שלח ידו ביהודים" {אסתר ח ז}, תיבת **שלח ידו** גימט' **נחש**, וכתוב ויבוקש הדבר **וימצא**, תיבת **הדבר וימצא** גימט' **נחש**.

והועיל תיקונם של מרדכי ואסתר לבניין בית מקדש שני, בבחינת אמצעו של עולם, והוא כנגד העץ אשר היה באמצע הגן, כמובא בגמרא המן, מן התורה מניין? שנאמר "המן העץ" {חולין קלט:}.

וכמו שבארו חז"ל **בתוך הגן**, שהיה **באמצע הגן** {רש"י}, וברמוז תיבת **אמ צע**, אותיות **אמ** ראשי תיבות **אסתר מרדכי**, ואותיות **צע** אותיות **עץ**, הרומז **לעץ הדעת**.

ובכך הצליחו מרדכי ואסתר, לתקן ולבטל המיתה דגזירת המן מעל ישראל, על ידי תיקונם בשורש המיתה, שבא בעוון עץ הדעת ונכנסו לחיים.

ועל ידי שזכו לעורר ישראל בתשובה, זכו לתורה מחדש, שיש בה גן פרשיות, ולבניין בית המקדש השני, וזהו דכתיב **בתוך הגן**, הרומז לגן פרשיות שבתורה.

ולפי שמרדכי ואסתר פעלו בתיקון עץ הדעת, שהיה עץ ענבים, כמובא בזוהר הקדוש, שחווה סחטה ענבים ונתנה לו, לפיכך מצוות הפורים ביין גימט' **שבעים**, כמניין **אדם וחווה**.

והואיל ותקנה אסתר, במה שהביאה חוה מיתה לעולם, זכתה אסתר ויצא ממנה דריוש, שסייע את עם ישראל בבניין בית המקדש, המביא חיים לעולם.

שמעי גימט' תכ כנגד בית שני ובן קיש גימט' תי כנגד בית ראשון.

וזהו בחינת המשכן, שהכינה אסתר בסוד השרביט דלעיל, הרמוז בקריאת שמע, דתיבת **שמע** גימט' **משכן**, והוא כמניין **תי** שנות קיום בית ראשון,

וברמז, מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש, רומז על הזמן שארע הנס דפורים, שזה היה בין בית ראשון לבית שני, וברמז תיבת שמעי, גימט' תכ, והוא רומז לבית שני, ותיבת בן קיש, גימט' תי והוא רומז לבית ראשון.

שמעי - שמע ישראל ובן קיש ראשי תיבות קריאת שמע.

הנה על ידי שראתה אסתר את מרדכי בלבוש שק, כדכתיב "וילבש שק", תיבת שק ראשי תיבות קריאת שמע, שיש בה רמח תיבות, והוא עניין הרומח, סוד ה וו הרומז לבית המקדש. וברמז מרדכי בן שמעי בן קיש, תיבת שמעי רומזת לשמע ישראל, ובן קיש רומז לראשי תיבות קריאת שמע, וגם חרבונה זכור לטוב סייע לאסתר, וברמז חרבונה אותיות חרב בונה, רמז לקריאת שמע כנגד הרומח, ונקראת חרב פיפיות {ברכות ה א}.

שמע ישראל וגו' אחד, עדות גימט' ארבע מאות ושמונים.

הנה קריאת שמע נקראת עדות, לפיכך ע דשמע ישראל, וד דאחד גדולות, וכנגד המשכן גימט' שמע, שהיה עדות לישראל. וברמז עדות גימט' ד מאות ושמונים, היא השנה שבה נבנה בית המקדש מאז שיצאו ממצרים, כדכתיב "בשנת ארבע מאות ושמונים ליציאת מצרים" {מלאכים א ו}, וכידוע אחשורוש נלחם נגד עדות זו, שלא רצה בית מקדש שני, והנה תיקון בית שני, היה בדיוק לאחר ארבע מאות ושמונים שנה, מאז הוקם בית ראשון. שהיה בית מקדש ראשון קיים תי שנה, ובצירוף שבעים דגלות בבל, הרי תף שנים, ושבה העדות לעם ישראל. וברמז כתיב "עדותך נאמנו מאוד" {תהילים צג ה}, תיבת ע דו תך אות ע כנגד ע שנה של גלות בבל, אותיות דו גימט' י, ובצירוף ת, כ מרמז כנגד בית ראשון, ובית שני.

עדותך נאמנו מאד לביתך נאווה אותיות נאה ו הרומז לביהמ"ק.

וברמזו "עדותך נאמנו מאד לביתך נאווה קודש" {שם}, ביתך, הכוונה לבהמ"ק, תיבת נאווה קודש, אותיות נאה ו .

וזוהו רמז לבית המקדש, בבחינת ו קצוות, ותיבת נאה גימט' נו, בבחינת תיקון נון אורות שהסתלקו בחטא אדם הראשון, ובתיקון אות ו ואות נ, שהם אותיות אמצעיות שבתורה ון דגחון {ויקרא יא מב}, ויש בזה תיקון לעוון עץ הדעת, שהיה באמצע הגן, וכנגדו המשכן והמקדש, שעל ידם נמשך חיים לעולם.

וברמזו כתיב "מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש איש ימיני" {אסתר ב ה}, שמעי גימט' תכ, ותיבת קיש גימט' תי, לרמזו דכל נס המגילה היה בין בית ראשון, לבין בית שני, היינו בסוף השבעים שנות דגלות בבל . מרדכי בן יאיר, כנגד בית המקדש שנקרא אריאל, שהוא אורו של עולם, ותיבת ימיני, שנבנה בחלקו של בנימין, וכן כנגד התורה שמאירה עיניהם של ישראל, ונקראת ימין, כדכתיב "מימינו אש דת למו" {דברים לג ב}.

וברמזו כתיב "קיימו וקבלו", תיבת קימו, גימט' קנו, כמניין יוסף, כנגד לוחות שניים, שהם כנגד יוסף. וקבלו, גימט' לקח, כנגד התורה שנקראת "לקח טוב", והיה בהם יז תיבות יותר מלוחות ראשונים, וברמזו ככתוב "ויפסול משה" תיבת ויפסול, אותיות ליוסף.

מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק.

ולפי שבזכות המן עם ישראל חזר בתשובה, כמובא בגמרא, גדולה היא הסרת הטבעת שהסיר המלך אחשורוש יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו להן לישראל, כדי שיעשו תשובה, ולא עשו תשובה, אלא בהסרת הטבעת {מגילה י"ד}, שבזכות שעשו תשובה והתאחדו זכו לקבלת התורה מחדש לפיכך זכה ומבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק והוא עקיבא בן יוסף שמתק את קליפת עשיו {גיטין נז ב} .

וברמז, כתיב וקבל וקרי וקבלו, עם וו, כנגד התורה שבנגלה ותורת הנסתר, וברמז אות ואו עם המילוי גימטיק יג, גימטיק אסתר, ובצירוף יג דגימק' מרדכי, יעלה כמניין הוי'ה ב"ה.
וכן מרדכי, הוא פתחיה, גימט' קטנה כו, שבא לרמז על התגלות ה' במגילה, על ידי הנס.

אף על פי שאין שם הוי'ה כתוב במפורש, אלא ברמזים, דלפיכך נקראת **מגילת אסתר**, דמצד אחד היה השם **בהסתר**, אך מצד שני נקראת גם **מגילה**, לרמז ששם ה' נתגלה על ידי הנס, וברמז תיבת מגילה אותיות **מגלה-יה**, על כן יש עניין מיוחד בקריאת המגילה ברוב עם כדי לפרסם הנס.

אסתר בגימט'ק אחד כנגד "ויחן ישראל" וברמז ויחן גימט' הדסה.

הנה **אסתר** בגימט' קטנה יג ובצירוף יג דגימק' **מרדכי** יעלה כמניין הוי'ה ב"ה.

והנה גם **המן** גימט' קטנה יד, ואשתו **זרש** גימט' קטנה יב, ובצירוף יעלה כו, דבא לרמז על הגורל, שנהפך **בארבעה עשר** בו.

והגורל היה בשנת יב למלך אחשורוש, ונקבע לאחר יב חודש, כדכתיב "מיום ליום ומחודש לחודש יב הוא חודש אדר" {אסתר ג ז}.

אלא שיש הבדל בין המן וזרש, לבין מרדכי ואסתר, דאצל מרדכי ואסתר, כל אחד בפני עצמו גימט' קטנה יג, ששניהם היו שוים, ותקנו את העם על ידי שאחדו אותו, ועשאוהו אחד, גימט' יג, כדכתיב "לך כנוס את כל היהודים" {אסתר ד ח}, כנגד "ויחן ישראל", וברמז ויחן, גימט' הדסה, וב פעמים יג גימט' הוי'ה.

והוא, כנגד מה שאמר המן "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים" {אסתר ג ח}, ותיקנו כדכתיב "וישנה לטוב" {שם ב ט}.

וכמו כן הביאו מרדכי ואסתר את עם ישראל למדרגה עליונה של אהבת ה', גימט' אהבה, גימט' יג, וב פעמים אהבה, יעלה כמניין הוי'ה.

ולפי שהיו ישראל באחדות ואהבה גמורה, זכו למדרגה כמו שהיו קודם מעמד הר סיני, כמו שכתוב "ויחן ישראל כנגד ההר" {שמות יט}, ודרשו חז"ל כתוב "ויחן" בלשון יחיד שהיו כולם כאיש אחד בלב אחד, וברמז תיבת הפרים, גימט' הר סיני.

זה איננו שוה לי" זה ראשי תיבות זרש המן, וסופי תיבות הוי"ה.

לפיכך אעפ"י שקבלו אז את התורה שהיה זה מיראה, חזרו וקבלו מאהבה בזמן מרדכי ואסתר, כדכתיב **"קיימו וקבלו"**, ואמרו רבותינו ז"ל קיימו, את מה שקבלו כבר.

וזה, כנגד מה שאמר המן **"ודתיהם שונות"** {אסתר ג ח}, דהיינו שגם בתורתם הם מפולגים, ובזכות מרדכי ואסתר, הועיל תיקונם והיו כולם באחדות גמורה.

מה שאין כן, אצל **זרש והמן**, אין מניינם שוה, וברמז כדאמר **"וכל זה זה איננו שוה לי"** {אסתר ה יג}, **זה ראשי תיבות זרש המן, וסופי תיבות הוי"ה**, שאין מניינם שוה כשל מרדכי ואסתר. וראשי תיבות כל הפסוק **"וכל זה איננו שוה לי" ראשי תיבות גימט' שמד ותיבת וכל זה גימט' חיים.**

ובכן גימט' עב והוא השם בו השתמשה אסתר.

הנה **אסתר** היא **הדסה**, גימט' ק כ, **ואסתר** גימט' יג, ובצירוף יג דמרדכי, וכו דפתחיה, יעלה הכל **עב**, שהוא כנגד שם **הוי"ה במילוי יודין**

והוא השם בו השתמשה אסתר בבואה אל המלך, כדכתיב **"ובכן אבוא אל המלך"** {אסתר ד טז}, **ובכן** גימט' **עב**, ומכאן ייסדו חז"ל את נוסח התפילה בראש השנה הפותח בלשון **"ובכן תן פחדך"**

ארור המן גימט' אשר שעלה לדרגת שר אלפין

והנה על המן כתיב **"ויכתב ככל אשר צוה המן"** {אסתר ג יב}, וכתוב **"הנה העץ אשר עשה המן"** {אסתר ז ט}, **עשה וצוה ראשי תיבות עץ שנידון בו ונתלה עליו, וברמז "ארור המן" גימט' אשר.**

לפיכך, הקב"ה לפני שהפיל את המן גידלו מאוד, כמובא בדרז"ל שנתגדל המן ועלה לדרגת **שר אלפין**, ואחר כך נתלה, וברמז **תיבת אשר ראשי תיבות שר אלפין.**

אסתר פעלה בתיקון שם שדי

וברמז אם תוציא משמו של **אחשורש**, אותיות **אשר**, ישארו אותיות **חשו**, גימט' **שדי**. רמז לתיקון שם **שדי** שהיה במגילה, דבשם זה שדד ה' את המערכות לפעול נסים ונפלאות לגלות עולם במלכות **שדי**. והנה במגילה מצאנו, שאחשורש לפעמים נכתב גם בשני **ווי**, והוא שבא לרמז דאחר שנהרגה **זרש**, היה תיקון שם **שדי**, וברמז אם תחסר גימט' **זרש** מאחשורש, ישאר **שדי**, לפיכך המגילה פותחת בתיבת **ויהי**, ומסיימת בתיבת **זרעו**, אשר שניהם בצירוף עולים גימט' **שדי**.

והנה גם אסתר פעלה בתיקון שם **שדי**, כדכתיב "ותושיט את ידה ותגע בראש השרביט", דעל ידי **ידה** השיגה **יד** דאדני, וכאשר נגעה בראש השרביט, השיגה אות **שין**.

ועל דרך רמז כדכתיב "והשיג לכם **דיש** את **בציר**" {ויקרא כו ה}, דתיבת **דיש** אותיות **שדי** ותיבת **בציר** אותיות **ביצר**, ויצר גימט' **ש** הרמוז באותיות פנימיות דמילוי **יצר**, כזה **יוד צדי ריש** אותיות **שדי**. ובכך פעלה אסתר שהיא גלגול חוה בתיקון הנחש, שלקחה אסתר ראש השרביט, היא האות **שין** דשרביט גימט' כמניין **יצר**, ובצירוף עם **יד** דאסתר הוא **שדי**.

מרדכי בתיקון שם שדי

הנה גם מרדכי פעל לתקן בשם **שדי**, שהיה שם זה שבוי בשליטת דקליפת עמלק, ותקנו מרדכי בבחינת הכתוב בזרע עמלק, "וכל **קרני** רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק" {תהילים עה יא}, שתיבת **קרני** גימט' **שין**,

שפעל מרדכי לתקן אות **ש** דשם **שדי**, ואילו באותיות **יד** דשם **שדי**, עדיין לא תיקן מרדכי, לפי שהיו בשליטת המן, כדכתיב "וַיָּבֹז בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמֶרְדֵּכִי לְבַדּוֹ כִּי הִגִּידוּ לוֹ אֶת עִם מֶרְדֵּכִי {אסתר ג ו}, וע"כ הפור נפל ביום זה ביום ארבעה עשר באדר, כמובא במדרש ששמח המן מאוד שנפל הפור בחודש זה, שהוא החודש בו נפטר משה רבנו, ותיבת **משה**, גימט' **אל שדי**, והמן לא ידע שמשה גם נולד בחודש זה

וברמז נפלא, כדכתיב "בַּחֲדָשׁ הִרְאִשׁוּן הוּא חֲדָשׁ נִסָּן וגו' מִיּוֹם לְיוֹם וּמִחֲדָשׁ לְחֲדָשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר הוּא חֲדָשׁ אֶדְר" {אסתר ג ז}, ותיבת **בחדש** גימט' **שדי**.

שבזכות **משה** גימט' **אל שדי**, נתהפך הגורל בבחינת **שין**, אותיות **שני**, בסוד הכתוב "**שני** רשעים שברת" {תהילים ג ח}, ותיקון זה נמשך לישראל על ידי מרדכי, בזכות **משה**, ותיבת **משה**, גימט' **אל שדי**, שהתגברו ישראל על שונאיהם, ונהפך להם יום ארבעה עשר להיות בשליטתן תחת ישראל.

כדכתיב "גַּם בְּיוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר לְחֲדָשׁ אֶדְר וַיִּהְיֶה בְּשׁוֹשׁוֹן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וּבְבֹרָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת יָדָם" {אסתר ט טו}, **דש**לש **מאות** כנגד האות **ש** **דשדי**, וכנגד שלא שלחו **יד** בממון עמלק, תוקן **יד** **דשדי**.

וחזר להאיר שם **שדי** במלואו, ועל כן עשו אותו יום משתה ושמחה, בסוד "כִּי הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר הוּא יְהוּדִי" {אסתר פרק ג}, וברמז **מרדכי** **היהודי** גימט' **שדי**,

וברמז **שדי** ראשי תיבות של השלשה שנלחמו בעמלק, **ש**אול, **ד**וד, **י**הושע, ומעתה מצטרף גם מרדכי בסוד הכתוב "**יד** מרדכי", כמובא במדרש שצמחו לו **שדים** והניק את אסתר, וברמז אות **מ** אחרונה **דשדים**, כנגד **מרדכי ומשיח**.

ונקרא מרדכי **הצדיק**, בסוד הכתוב "וכל **קרני** רשעים אגדע תרוממה קרנות צדיק" {תהילים עה יא}, הנה אותיות **קרני** רשעים אותיות **מר** גימט' **עמלק**, שגדעו לעתיד לבוא,

וכנגדו **מר** **דמרדכי**, אותיות **דכי** **מר**, שבזכות שגדע מרדכי את עמלק, הוא המן, התרוממה קרנו שנקרא **מרדכי הצדיק**, ככתוב "תרוממה קרנות צדיק" {שם}.

בסוד השרביט בתיקון שם שדי

עוד בעניין השרביט דאסתר, הנה יש לומר דבזמן מרדכי ואסתר היתה מידת הדין מתוחה, והוא **אלקים** במילוי **יודין**, שעולה מספרו **ש**, ועל ידי שאסתר תקנה האות **ש** על ידי השרביט, נתמתקו הדינים ונהיו רחמים גמורים, כמניין "**ברחמים**" גימט' **ש**,

והנה **אדני** במילוי עולה מספרו **תרעא** כמניין **אסתר** עם אות **י** לפיכך, אחר שנגעה אסתר בראש ה**שרביט**, כתיב "שרביט" מלא **בי**, ואחר כך בפרק ח' פסוק ג' כתוב "ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך ויושיט המלך לאסתר את **שרבט** הזהב" כתיב **שרביט** חסר **י**, והוא לפי שנטלה את ה**יוד**.

דאסתר נטלה האות **י**, והנה אסתר בתוספת **י** יעלה **אדני** עם המילוי גימט' **תרעא**, ובכך היה תיקון למידת הדין, שהוא **אלקים** במילוי דהוא **ג מאות** כנגד אות **ש**.

ועיין בגמרא דאיכא מאן דאמר, השרביט אורכו **ב** אמות היה, ונתארך **יו אמה**, ויש מי שאומר **כד אמה**, ויש מי שאומר **ס אמה**, ויש אומרים **ר אמה**, {מגילה טו ע"ב},

והנה המעיין יתבונן, כי בצירוף כל הדעות יעלה הכל כמניין **ג מאות**, והוא סוד תיקון שם **אלקים**, במילוי **יודין**, דהוא כנגד אות **ש**, וזהו עניין דכתוב במגילה יהודיים בתוספת **י**, דבא לרמז על תיקון ה**יודין** דבמגילה, ובזה היה תיקון פגם דאדם וחווה, בסיבת הנחש, דהוא תיקון שם **שדי**, ושם **אדני** כמובא בספר יצירה, דנפגמו ה**דלתין** דשם **אדני**, ובשם **שדי**, וכהלשון דנקטה חוה "הנחש ה**שיאני** ואוכל" {בראשית ג יג}

וברמז הוא בבחינת **דד** הכתוב בפסוק "אסתר בת אביחיל **דד** מרדכי" {אסתר ב טו}, דעל ידי תיקון שם **אדני** ושם **שדי** נתבטלה גזירת הכליה של המן, וברמז **כליה** גימט' **אדני**, לפיכך, תיקנו חז"ל קריאת מגילה בפורים, שהיא בחינת **הלל**, כמובא בגמרא קריאתה זו הללה {מגילה יד}, וברמז **הלל** גימט' **אדני**. עוד בסוד תיקון ה**דלתין** כדכתיב "ויהי **אמן** את הדסה היא אסתר בת **דדו**" {אסתר ב ז}, וברמז תיבת **אמן**, גימט' ה**וייה אדני**.

שבע טעמים לשתיית יין בפורים

הנה כל עניין הנס דמרדכי ואסתר היה בסוף זמן גלות בבל, שהוא סוף תיקון דשבעים שנות גלות בבל, לפיכך מצוות היום בפורים בשתיית **יין** גימט' **שבעים**,

פרדס

מגילת אסתר

אברהם

ולסיכום **שבע** טעמים לשתיית יין בפורים :

א. בגלל שכל נס פורים התחיל על ידי יין, שנהרגה ושתי, וסוף הנס גם היה על ידי יין, שהיתה מפלת המן במשתה היין שעשתה אסתר.

ב. היות ואסתר הכריזה צום ג ימים, וזה היה בפסח, שבטלה שתיית ד כוסות, לפיכך מתקנים דבר זה על ידי יין.

ג. לפי ספרי הקבלה, שמרדכי ואסתר היו גלגול אדם וחווה, ולפי שהיה תיקון לעוון עץ הדעת, שהיה **כרם ענבים** שסחטה ונתנה לו {זוה"ק}, לפיכך מתקנים ביין, וברמז יין גימט' **אדם וחווה**.

ד. לפי שהנס היה בסוף שנות השבעים דגלות בבל, וברמז יין גימט' **שבעים**,

ה. רמז לגורל שהתהפך מיג ניסן עד כג סיון, שהם **שבעים יום** גימט' יין.
ו. יין גימט' **שבעים**, כנגד **ע** לשון שידע מרדכי, ובזכות זה הציל את המלך, על ידי שגילה מזימתם של בגתנא ותרש, שרצו להרעיל המלך ביין, ומכאן התגלגל נס פורים.

ז. עוד טעם לשתיית יין, רמז למרדכי אותיות **יד כרם**, תיבת **יד** רומזת ל**יד** באדר, ותיבת **כרם** רומזת לגימט' **י פעמים הוי"ה**,

ולזכר כרם זה, שותים יין, וברמז כמו שמצאנו אצל **נח**, בבחינת הכתוב **"ונח בארבעה עשר בו ועשה אתו יום משתה ושמחה"** {אסתר ט יז}

וברמז, תיבת יין עם המילוי אותיות **יוד יוד נון**, סופי תיבות **ד-ד-ד-ו**, גימט' **נח**, וכנגד **חן** פעמים, שמוזכר מרדכי במגילה,

וברמז כדכתיב **"ויאָהב המלך את אַסְתֵּר מִכָּל הנָּשִׁים וַתִּשָּׂא חֵן וְחֶסֶד"** {אסתר ב יז}, ובמדרש שהיו קורין אותה **אסתהר**, מלשון **לבנה**, שהיתה מקבלת את אורה ממרדכי, בבחינת פני משה כפני חמה.

אסתיר פני ביום ההוא" ראשי תיבות גימט' מגילה,

תיבת **מגילה** אותיות **מגלה** יה שעל ידי היין מגלה צד ההסתר שבמגילה וברמז האותיות שנשארו מאותיות המילוי דתיבת יין הן אותיות **יוד יוד נון** גימט' **מגילה**, דעיקר **הנס** ביין, נתפרסם על ידי המגילה,

בבחינת גילוי שם **השם** יתברך, הנודע בשבעים שמותיו, כמניין יין, וברמז כמאמר הגמרא חולין קלט: **אסתר** מן התורה מניין? מדכתיב

אברהם

מגילת אסתר

פרדס

"אנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא" {דברים לא יח}, ראשי תיבות גימט' מגילה.

לעולם לא יחול פורים בימים ז. ה. ב כנגד זהב העגל.

כנודע בספרים הקדושים, בית המקדש שהוא סוד תיקון המשכן, ותיקון לחטא עגל הזהב, וכנודע שאחשורוש התנגד לבנייתו, ולבסוף תוקן הדבר והוכשרה הדרך לבנייתו, **לפיכך לעולם לא יחול פורים בימים ז ה ב**, דבא לרמזו על תיקון העבודה זרה דחטא העגל, שנעשה על ידי **זהב**, **לפיכך לעולם לא יחול פורים בימים ז ה ב**, לפי שאין קטיגור נעשה סניגור, וכעניין בגדי כהן גדול ביום הכפורים, שהיו בגדי לבן, ולא בגדי זהב, היות והיה במעשה הכהן גדול כפרה למה שחטאו בעגל, ואין קטיגור נעשה סניגור, וברמזו כנגד ח גדולה בתיבת חור, שהיה אחשורוש לובש את שמונת בגדי הכהן הגדול, **לפיכך יום כפורים כפורים** {הזוה"ק}.

ממוכן אותיות מומ-כן ראשי תיבות משה ומרדכי כאן.

וברמזו, **ממוכן** גימט' קנו, כנגד **מאה חמישים** ושש תיבות שיש בפרשת העגל, שנתקן בקבלת התורה מחדש, ותיקונו היה על ידי לוחות שניים, שיש בהם **טוב** מילים יותר מלוחות ראשונים, הרומזים **ליוסף** שהיה בן שבע עשרה במכירתו, וברמזו **קנו** גימט' **יוסף**, כדכתיב **ויפסול** משה, תיבת **ויפסול** אותיות **ליוסף**. דשתי פעמים קבלו ישראל את התורה: **א. בפעם הראשונה על ידי משה.**

ב. בפעם השניה על ידי מרדכי.

וברמזו תיבת **ממוכן** אותיות **מומ-כן**, ראשי תיבות **משה ומרדכי כאן**. דזכות משה ומרדכי עמדה לאותו הדור, שבטלו גזירת המן, והביאו ישועה לישראל,

אברהם

מגילת אסתר

פרדס

וברמז **ממוכן**, גימט' **יוסף**, כנגד מה ששם **הגביע** באמתחת בנימין, וברמז **גביע** אותיות **יג** פעמים **עב** גימט' **מרדכי ואסתר**.

קימו גימט' ו פעמים הוי"ה, קבלו גימט' לקח כנגד התורה.

הנה **עדות בגימט' ארבע מאות ושמונים**, דרמז על תחילת בניית בית ראשון, שהיה **ארבע מאות ושמונים** שנה מיציאת מצרים, ולעוד **ארבע מאות** שמונים שנה דמזמן בית ראשון עד בית שני. וכנגד **שתי** פעמים **משכן**, דכתיב "אלה פקודי המשכן משכן העדות" {שמות לח כח}, ודרשו חז"ל על שום שנתמשכן ב פעמים. והוא בעצם תיקון לתורה שבכתב, ותורה שבעל פה, וכדכתיב **קימו** וקיבלו, תיבת **קימו** גימט' **ויו** פעמים **הוי"ה**, כנגד תורה שבעל פה, שנתנה לעם ישראל, ו**קבלו** גימט' **לקח**, כנגד תורה שבכתב שנקראת **לקח טוב**, כנגד **טוב** מילים שהיו יותר בלוחות שניים כנגד יוסף.

"שמחה וששון ליהודים" סופי תיבות המן

והנה כנגד אות **ש** שנטלה אסתר מראש השרביט דאחשורוש, ובצירוף עם אותיות **יד** דתיבת **ידה**, זכתה אסתר לגילוי שם **שד"י**. והוא כנגד מה שהמן ואחשורוש נלחמו נגד אות **שין** דקדושה, שלא היו חפצים בצירופה לשם **שד"י**, ולא הצליחו בכך, אלא אדרבא נהפך להם לישראל לששון ושמחה, וברמז "שמחה וששון ליהודים" {אסתר ח יז}, סופי תיבות **המן**, וראשי תיבות **גימט' פורים**, וכתיב {אסתר ח יז} "וששון ליהודים משתה" סופי תיבות **המן**.

רמזי שמחת פורים

ורמז לדבר יש במצוות פורים:

- א. שמחה** אותיות **מחה ש**, ותיקונו יהיה על ידי שמחה בפורים.
- ב. משתה** אותיות **מתה ש**, ותיקונו הוא על ידי משתה פורים.

פרדס

מגילת אסתר

אברהם

ג.משלוח אותיות **לוחם ש**, ותיקונו על ידי **משלוח מנות**, ומתנות לאביונים, שמבטלים בזה את **המן**.
ד.משנה אותיות **המן ש**, שבזכות שהכניע מרדכי קליפת המן, זכה להיות **משנה** למלך אחשורוש.

המן-מנה, ביטולו בשתי **מנות**, בבחי' **חצי מלכות גימט' מנות**.

כתוב במגילה "טוב לעשות אותם ימי משתה ומשולח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים" {אסתר ט כב}
הנה תיבת **המן** אותיות **מנה**, ושתי פעמים **מנה**, הרי זה **מנות**, דבכך היה בטול המן, לפיכך זכה מרדכי **למלכות**, גימט' **מנות**.
ותיבת **שלח** גימט' **לבוש**, כנגד **רמח** תיבות שבקריאת שמע, כנגד **רמח** אבריו של אדם, שהם **לבוש לרמח** מצוות,
לפיכך, תיקן לישראל משלוח מתנות לאביונים, וברמז **מתנות** אותיות **ת מנות**, דאות **ת** גימט' **שק**, ותיבת **מנות** גימט' **מלכות**, שלפי שהיה בלבוש **שק** זכה מרדכי ללבוש מלכות,
וברמז אות **ת**, רומזת לקריאת שמע, ראשי תיבות **קש**, גימט' **ת** והנה **ב** פעמים **רמח**, יעלה כמניין **מלכות**.

עץ עמלק גימטריה **ת** בביטול **ארבע מאות איש דעשיו**

הנה בזכות שביטל מרדכי קליפת עמלק, כדכתיב "בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשיו לקש" {עובדיה א יח}, תיבת **קש** גימט' **ת**, כנגד "ויבא עשיו וארבע מאות איש עמו" {בראשית לב ז}, זכה מרדכי **למלכות**, ולת של **תורה**, שקבלו את התורה מחדש.
ולהמן **הת** הייתה של **תלייה**, וברמז **עץ עמלק** גימטריה **ת**, שנתלה על עץ גבוה **נון** אמה, וברמז תיבת **תלוי** גימט' **מות**.
ותיבת **מות**, בצירוף אות **נ**, יעלה **מנות**, ובהפוך אותיות **נמות**, היפך גימט' **מלכות**, ובצירוף **ת** יעלה **מתנות**, כנגד מצות מתנות לאביונים.

בברכת המגילה יג תיבות כנגד מרדכי ואסתר גימט' יג כל אחד

הנה יש לרמוז, כי לכבודם של מרדכי ואסתר, שהם גימט' קטנה יג כל אחד, תיקנו חז"ל בשתי ברכות ראשונות של המגילה כו תיבות, א.על מקרא מגילה, יג תיבות,

ב.שעשה נסים, יג תיבות,

והנה יג תיבות בכל ברכה בצירוף שניהם יעלה כמניין הוי"ה, שחזר כבוד ה' להאיר כבשעת מתן תורה.

וכמו כן, סיימה המגילה בפרק עשירי כנגד הי, ובו ג פסוקים, לרמוז על בטול המקטרג, נוצר מג דמעות של עשיו, בשעה שנטל יעקב י הברכות מיצחק.

ולפי שהיה במגילה תיקון האות ו, וכמו שפותחת המגילה באות ו "ויהי בימי" ומסיימת באות ו "ד"ולכל זרעו", בסוד האות ו הרומזת לבית המקדש המכונה צואר, בנוי לתלפיות כנגד וו קצוות, שיבנה אחר מחיית עמלק.

לפיכך, בברכה אחרונה של המגילה, בברכת הרב את ריבנו, יש ששה לשונות של שבח, כנגד ששה פעמים שנלחמו ישראל בעמלק.

חור, ותכתוב, גדולות במגילה כנגד שנת תח.

מובא במדרש, רבי לוי בשם רבי חמא בר חנינא אמר, כל זמן שזרעו של עמלק בעולם, לא השם שלם, ולא הכס שלם, אבד זרעו של עמלק מן העולם, הכסא שלם, והשם שלם, מה טעם כמו שנאמר "האויב תמו חרבות לנצח וערים נתשת אבד זכרם המה {תהלים ט ז}, מה כתיב אחריו "וה' לעולם ישב כונן למשפט כסאו" {תהלים ט ח}, {מדרש תנחומא פרשת כי תצא יח}

הנה נס פורים ארע בשנת תד, לאלף הרביעי, שהוא ג אלפים ד מאות וד שנים, שבזמן זה נפסקה מלאכת המקדש, והתחדשה הבניה אחר ד שנים, בשנת תח לאלף הד,

והוא בסוד תיקון הדלתין, בסוד "ה' בדד ינחנו", בסוד דד מרדכי, וברמז תיבת מקדש, גימט' תמד, שהם גימט' ק ד.ד. ד הרומזים לתיקון הדלתין, בסוד דוד אותיות ד וד, הוא המקדש הנקרא על שם דוד, "ואת כסא דוד עבדך מהרה תצמיח.

לפיכך תיקון פורים, הוא ביום יד אדר גימט' דוד, הרומז לגאולה על ידי משיח בן דוד, בסוד הפסוק "לסרבה למרבה המשרה ולשלום אין קץ

על פסא דוד ועל ממלכתו להכין אתה ולסעדה במשפט ובצדקה מעתה ועד עולם" {ישעיהו טו}

אות ס, ד"לסרבה המשרה ולשלוס" {ישעיהו טו}, מס סופית באמצע המילה, הרומזת לקץ בזמן הגאולה, וברמז שני דלתין, בהיפוך כזה ס, יהיה כצורת מס סופית והוא בסוד הגאולה האחרונה,

כתוב במגילה "חור כרפס ותכלת אחוז בחבלי בוך וארגמן" {אסתר א ו} וכתוב "ותכתב אסתר המלכה בת אביחיל ומרדכי היהודי את כל תקף {אסתר ט כט},

אות ח דתיבת חור גדולה, ואות ת של ותכתוב גדולה, והוא כנגד שנת תח, היא השנה בה נתחדשה בניית המקדש, דבשנת ג אלפים שלח נחרב המקדש, ואחר ע שנה נבנה שוב, היא שנת תח, ובכך היה תיקון במגילה, למה שהתעכב בניין המקדש על ידי המן ואחשורוש.

שנס פורים ארע בשנת תד לאלף הרביעי, שהוא ג אלפים ד מאות וד שנים, ובזמן זה נפסקה מלאכת המקדש, והתחדשה אחר ד שנים בשנת תח.

וכמו המשל המובא בגמרא על הפסוק "ויסר המלך וגו'" {אסתר ג י} אמר רבא, משל דאחשורוש והמן למה הדבר דומה, לשני בני אדם, לאחד היה תל בתוך שדהו ולאחד, ולאחד היה חריץ, בעל החריץ אמר מי יתן לי זה בדמים, ובעל התל אמר מי יתן לי זה בדמים, לימים נזדווגו זה אצל זה אמר לו בעל ה לבעל התל מכור לי תלך, אמר לו, טול אותה בחנם, ולואי, ודכותה - ויסר המלך את טבעתו ויתנה להמן {מגילה יד ב} וברמז, תלו ראשי תיבות תח.

דמשל זה בא לרמז, שכאשר יתבטלו המן ואחשורוש, שמנעו בניין המקדש, יחזור ויבנה שוב, וברמז כדכתיב

"ויאמר פי יד על פס יה מלחמה ליקוק בעמלק מדר דר: {שמות יז טז} ובארו רבותינו ז"ל, "כי יד על כס יה", שידו של הקב"ה הורמה לישבע בכסאו, להיות לו מלחמה ואיבה בעמלק, לעולם עד אחרית הימים,

נאמר כס, ולא נאמר כסא, ואף השם יה נחלק לחציו, שנשבע הקב"ה שאין שמו שלם, ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו מן העולם, וכשימחה עמלק מן העולם, יהיה השם שלם והכסא שלם,

דהיינו שאחר מחיית עמלק יהיה כסאו של הקב"ה שלם, הוא בית המקדש, אף כאן אחר מחיית המן התחילו בהכנות לבית מקדש השני, וזה היה בשנת **תח**, וברמז תיבת **מד** **דר** גימט' **תח**, הרומז אף לימות משיח וברמז **לימי משיח** גימט' **תח**.

ותחילת הפסוק תיבת **כי** יד, ובסוף הפסוק אותיות **מד** דר, ובצירוף יעלה **מרדכי**, ובאמצע כתיב **כס** יח, גימט' **המן**.
ותיבת **יד**, ותיבת **יה** ד"יד על **כס** יח, רומזין על **שתי** ימי הפורים, **ביד** אדר, ובשושן פורים, וסימניך **יהודי**, אותיות **יד** ויה,
וברמז **מרדכי** הוא פתחיה, ובאמצע פתחיה יש אותיות **תח**, ונשאר אותיות **פיה**, גימט' **המן**. דהיינו שאחר שנמחה **המן**, נבנה המקדש.
כמובא בגמרא תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כ ע"ב תניא, רבי יוסי אומר: שלש מצות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ: להעמיד להם מלך, ולהכרית זרעו של עמלק, ולבנות להם בית הבחירה,

פרס ומדי, אותיות סוד פרים,

וברמז, כדכתיב "בזאת יבא אהרון אל הקודש בפר בן בקר" {ויקרא טז ג} תיבת "זאת" גימט' **תח**, ותיבת **פר** רומזת על **פורים** בסוד מיתוק **פר** דינין, אחר חורבן בית ראשון, שהיה **תי** שנים כמניין **בזאת**.
לפי שחזרה השראת השכינה בדור ההוא, כמו **במשכן** גימט' **בזאת**. שבזכות ג בחינות שתיקנו בדור ההוא, על ידי **תשובה**, **תפילה**, **וצדקה**, שהם כנגד **צום**, **קול**, **ממון** גימט' **זאת**, זכו ישראל להמשיך עליהם השפעות טובות מן השמים, ולמתק מעליהם מידת הדין.

שהם **הפר** דינין הנרמזים בתיבת **פורים** אותיות **יוס** פר, וכן בתיבת **פר** דפרס, אותיות **ס** פר, הרומז **לששים** רבוא ישראל שהיו בפר דינין, בגלות בבל ופרס ומדי,

והיות ביום **יד** באדר ביום הפורים, התגלה הרצון העליון, ונפתחו שערי רצון ובטלו כל המחיצות, והתקבלו התפילות, מבחינת כל הפושט **יד** נותנין לו,

נפעל מיתוק גדול בשמים, והוא בסוד משתה היין, גימט' **שבעים**, וברמז תיבת **פרס ומדי**, אותיות **סוד פרים**, ותיבת **סוד** גימט' **שבעים**. והארות אלו ימשיכו עד הגאולה האחרונה, ובבניין בית המקדש בב"א.

וכמו שאמרו רבותינו ז"ל, שכל המועדים עתידין לבטל, וימי הפורים אינן בטלים לעולם ולמדו זאת מהפסוק "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם" {ילקוט שמעוני משלי ט ב}

מרדכי ואסתר בתיקון שאול המלך

"כִּי אִם הִחְרַשׁ תִּחְרִישִׁי בְּעַת הַזֹּאת רִוּחַ וְהִצְלָה יַעֲמוּד לַיהוּדִים מִמְּקוֹם אַחֵר וְאֵת וּבֵית אָבִיךָ תֵּאבְדוּ וּמִי יוֹדֵעַ אִם לָעַת כְּזֹאת הִגְעַת לַמְּלָכוֹת" {אסתר פרק ד יד}

מובא בדברי רבותינו ז"ל, שהמן היה מזרעו של אגג מלך עמלק, שהשאירו שאול המלך בחיים לילה אחד, ובאותו לילה בא על השפחה וממנו יצא המן, שגזר שמד על ישראל,

ומובא בילקוט שמעוני אסתר רמז תתרנא, משפחת יהודה אמרה אנא גרמית למיתי מרדכי דלא קטליה דוד לשמעאי, ומשפחת בנימן אמרה מינאי קא אתי,

רבה אמר, כנסת ישראל הוא דקאמר לאידך גיסא, ראו מה עשה לי יהודי ומה שלם לי ימיני, מה עשה לי יהודי דלא קטליה דוד לשמעאי דאי קטליה דוד לשמעאי לא הוה מתיליד מרדכי דמקני ביה בהמן שגרם להו צערא לישראל, ומה שלם לי ימיני שאלמלי קטליה שאול לאגג לא הוה מתיליד המן:

וברמז כתוב "ולמלך אין שוה להניחם" {אסתר ג ח}, ראשי תיבות שאול, ותיבות אין שוה להניחם, סופי תיבות המן, וכתוב "וְכָל זֶה אֵינְנוּ שׁוֹה לִי בְּכָל עֵת" {אסתר ה יג}, ראשי תיבות הפסוק שאול ובאמצע תיבת זה ראשי תיבות זרש המן.

וכעת כדי לתקן פגם זה דשאול באים מרדכי ואסתר, שהם מזרעו של שאול משבט בנימין, ומתקנים חטאו בבחינת הכתוב, "כִּי אִם הִחְרַשׁ תִּחְרִישִׁי בְּעַת הַזֹּאת רִוּחַ וְהִצְלָה יַעֲמוּד לַיהוּדִים מִמְּקוֹם אַחֵר וְאֵת וּבֵית אָבִיךָ תֵּאבְדוּ וּמִי יוֹדֵעַ אִם לָעַת כְּזֹאת הִגְעַת לַמְּלָכוֹת: {אסתר פרק ד יד} דרמז מרדכי לאסתר, שאם לא תפעל כעת בתיקון שאול, אזי לא תהיה יותר תקומה לבית אביה, והנה חטאו של שאול מלך ישראל היה בשני דברים:

א. השאיר את אגג מלך עמלק בחיים.
 ב. רחם על ממון עמלק ולקחם לשלל.
 כדכתיב וַיִּחַמַּל שָׂאוּל וְהָעַם עַל אֶגְגֵי וְעַל מֵיטֵב הַצֶּאֱן וְהַפְּקָר וְהַמְּשָׁנִים
 וְעַל הַפָּרִים וְעַל כָּל הַטּוֹב וְלֹא אָבוּ הַחֲרִימָם וְכָל הַמְּלָאכָה נִמְבְּזָה וְנִמְסָ
 אֶתְהָ הַחֲרִימוּ" (שמואל א טו ט),
 ותיקונו היה, על ידי מרדכי ואסתר במה שהרגו את המן ובניו, לקיים
 מחה תמחה זכר עמלק, וזהו שבקשה אסתר מאחשורוש, "לתת את
 שאלתי ולעשות את בקשתי" {אסתר ה ח}, ראשי תיבות **ש**או**ל**, ותיבת
שאלתי, רומז **לשאוּל**.

ותיקון הממון היה, במה שלא לקחו את ממונם, כדכתיב "ובביזה לא
 שלחו את ידם" {אסתר ט טו}, והוא ראשי תיבות **שאוּל**.
 והיה פה תיקון לשאוּל ולכל זרעו, וברמז ג תיבות אחרונות של המגילה,
שלום **ל**כל **ז**רעו, ראשי תיבות גימטי **שאוּל**, ובשל תיקון דבר גדול זה,
 נקבע יום זה לששון ולשמחה ליהודים.
 כדכתיב, "עַל כֵּן הִיְהוּדִים הַפְּרָזִים הַיִּשְׁבִּים בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת עֹשִׂים אֶת יוֹם
 אֲרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר שְׂמֵחָה וּמְשֻׁתָּה" {אסתר ט יט}, ראשי תיבות
שאוּל, וברמז **פ**רזים גימטי **שאוּל**, כמניין **פ**ורים עם הכולל.

מדוע לא השתחוה מרדכי?

"וַיְהִי כִּאֲמָרָם אֱלֹוֵי יוֹם וַיּוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיִּגִּדוּ לְהִמָּן לְרְאוֹת
 הַיַּעֲמָדוֹ דְּבָרֵי מְרַדְכִי כִּי הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר הוּא יְהוּדִי" {אסתר ג ד}
 מובא במדרש: "כי הגיד להם" מה אמר מרדכי למי שהיה שואלו מדוע
 אתה עובר את מצות המלך?
 רבי לוי אמר, אמר להם מרדכי משה רבינו הזהיר לנו בתורה "ארור
 האיש אשר יעשה פסל ומסכה" {דברים כז טו}
 ורשע זה עושה עצמו עבודת כוכבים, וישעיהו הנביא הזהירנו "חדלו
 לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא" {ישעיה ב כב} ולא
 עוד שכל השבטים נולדו בחוצה לארץ וזקני בנימין נולדו בארץ ישראל,
 מיד **ויגידו להמן וגו'** אמר להם המן, תגידו לו הלא זקנו יעקב השתחוה
 לזקני עשיו, כדכתיב "ותגשן השפחות וגו' ואחר נגש יוסף ורחל
 וישתחוו" {בראשית לג ו}.

השיב להם מרדכי שאז עדיין לא נולד בנימין, וכדברים האלו השיבו להמן וזהו דכתיב "ויגידו להמן" {אסתר רבה פרשה ז} וברמז כדכתיב "דבְּרֵי מְרַדְּכֵי כִּי הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר הוּא יְהוּדִי" {אסתר ג ד}, כִּי הִגִּיד לָהֶם הוּא יְהוּדִי גִימַט' זֶה בְּנִימִין, וְתִיבַת אֲשֶׁר אוֹתוֹת רֶאֶשׁ, הוּא מְרַדְּכֵי שְׁנֵי עָלָיו "וְאֶתָּה קַח לָךְ בְּשָׂמִים רֶאֶשׁ מֶרְדְּרֹר {שמות ל כג}, וּבִתְרַגּוּם פִּירֶשׁ מֶרְדְּרֹר מְרִיא דְכִיא,

מפני מה זכו מרדכי ואסתר להעשות נס זה על ידם?

אמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן מפני מה זכו מרדכי ואסתר להעשות נס זה על ידם, מפני אשתו של שמעי אם אביהם שהצילה שני צדיקים אלו מן ההריגה, ואלו הן אחימעץ ויונתן, בשעה שרדפו עבדי אבשלום אחריהם, רצו ונכנסו לביתו של שמעי, מה עשתה אותה הצדקת הכניסה אותם בתוך הבאר, ופירעה את עצמה וישבה על פי הבאר, כדי שתציל את שני הצדיקים מן המיתה, כיון שנכנסו עבדי אבשלום וראו אותה שהוא מפורעת, חזרו לאחוריהם, אמרו אפשר שני צדיקים חבויין בתוך הבאר, ואשה חשובה כזו מפורעת עליהם, מנא לך דהכי כתיב, "ותקח האשה ותפרוש את המסך על פני הבאר ותשטח עליו הריפות" {שמואל ב יז יט}, מהו ותשטח עליו הריפות, שהרפתה וניוולה את עצמה כדי שתציל את שני הצדיקים מן המיתה, אמר לה הקדוש ברוך הוא הואיל וביזית את עצמך על שני הצדיקים הללו, אני אוציא ממך שני צדיקים שיעמדו בפרצותיהן של ישראל, ובשבילן אני מציל את ישראל מן ההריגה. {מדרש שמואל פרשה לב ד }

מדוע לא השתחוה מרדכי?

"וַיְהִי כְּאֶמְרָם אֶלָּיו יוֹם וַיּוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיִּגִּדוּ לְהֶמֶן לְרֹאוֹת הַלְעִמְדוֹ דְּבָרֵי מְרַדְּכֵי כִּי הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר הוּא יְהוּדִי" {אסתר ג ד}

מובא במדרש: "כי הגיד להם" מה אמר מרדכי למי שהיה שואלו מדוע אתה עובר את מצות המלך?

רבי לוי אמר, אמר להם מרדכי משה רבינו הזהיר לנו בתורה "ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה" "דברים כז}. ורשע זה עושה עצמו עבודת כוכבים, וישעיהו הנביא הזהירנו "חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא" {ישעיה ב} ולא עוד שכל השבטים נולדו בחוצה לארץ וזקני בנימין נולד בארץ ישראל, מיד ויגידו להמן וגו' אמר להם המן, תגידו לו הלא זקנו יעקב השתחוה לזקני עשיו, כדכתיב "ותגשן השפחות וגו' ואחר נגש יוסף ורחל וישתחוור" {בראשית לג}.

השיב להם מרדכי שאז עדיין לא נולד בנימין, וכדברים האלו השיבו להמן וזהו דכתיב "ויגידו להמן" {אסתר רבה פרשה ז}. וברמז דכתיב "דְּבַרֵי מֶרְדֳּכָי כִּי הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר הוּא יְהוּדִי" {אסתר ג ד} כִּי הִגִּיד לָהֶם הוּא יְהוּדִי גִימט' זה בנימין.

ותיבת אשר אותיות ראש הוא מרדכי שנאמר עליו "וְאֶתָּה קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֵאשׁ מֶרְדָּרוֹר {שמות ל כג} ובתרגום פירש מר דרור מריא דכיא.

ומרדכי לא השתחוה להמן לפי שהיה מרדכי מתקן באדם הראשון שהיה בגלגול אצל יעקב כנודע בספה"ק, והיות ויעקב השתחוה לעשיו ונתן כח לקליפת עשיו לפיכך כאן מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה כדי לבטל את קליפת עשיו, וכמו כן מרדכי זועק זעקה לבטל זעקת עשיו וברמז זעקה גימט' יעקב ואותיות תחילה וסוף של זעקה אותיות זה ראשי תיבות זרש המן.

מפני מה זכו מרדכי ואסתר להעשות נס זה על ידם?

אמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן מפני מה זכו מרדכי ואסתר להעשות נס זה על ידם, מפני אשתו של שמעי אם אביהם של מרדכי ואסתר שהצילה שני צדיקים מן ההריגה, ואלו הן אחימעץ ויונתן, בשעה שרדפו עבדי אבשלום אחריהם, רצו ונכנסו לביתו של שמעי, מה עשתה אותה הצדקת הכניסה אותם בתוך הבאר, ופירעה את עצמה וישבה על פי הבאר, כדי שתציל את שני הצדיקים מן המיתה, כיון שנכנסו עבדי אבשלום וראו אותה שהוא מפורעת, חזרו לאחוריהם, אמרו איפשר שני צדיקים חבויין בתוך הבאר ואשה חשובה כזו מפורעת עליהם, מנא לך דהכי כתיב, "ותקח האשה ותפרוש את המסך על פני הבאר ותשטח עליו הריפות" {שמואל ב יז יט}, מהו ותשטח עליו הריפות, שהרפתה וניוולה את עצמה כדי שתציל את שני הצדיקים מן המיתה, אמר לה הקדוש ברוך הוא הואיל וביזית את עצמך על שני הצדיקים הללו אני אוציא ממך שני צדיקים שיעמדו בפרצותיהן של ישראל, ובשבילן אני מציל את ישראל מן ההריגה {מדרש שמואל פרשה לב ד}.

הקשר שבין מרדכי ומשה

מובא במדרש אסתר רבה פרשה ז

ויאמר המן למלך אחשורוש ישנו עם אחד, אותו שנאמר בו "ה' אחד" {דברים ו ד} ישן לו מעמו, אמר לו הקב"ה אני אין לפני שינה הה"ד "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל" {תהלים קכא ד} ואתה אמרת יש לפני שינה חייך שמתוך שינה אני מתעורר על אותו האיש ומאבדו מן העולם הדא הוא דכתיב "ויקץ כישן ה' ויך צריו אחור" {תהלים עח סו}

דבר אחר ישנו עם אחד אמר ליה שניהון רברבן שאוכלין ושותין ואומרים עונג שבת עונג יום טוב שהן מכניסין פחת בממונו של עולם, חדא לשבעה יומין שבתא, חד לתלתין יומין ריש ירחא, בניסן פיסחא, בסיון עצרת, בתשרי ריש שתא וצומא רבא וחגא דמטללתא,

אמר לו אחשורוש כך הם מצווין בתורתן, אמר לו המן אלו היו משמרין את מועדיהם ומועדינו יפה היו עושין, אלא שמבזים מועדיך, **ואת דתי המלך אינם עושים** שאין משמרים לא קלנדס ולא סטרנליא, אמר לו הקב"ה רשע אתה מפיל עין רעה במועדיהם שלהם הרי אני מפילך לפניהם ומוסיפים להם מועד אחד על מפתך זה ימי הפורים הדא הוא דכתיב "פי כסיל מחתה לוי" {משלי יח}

ולמלך אין שוה להניחם, כל מה שהיה המן מקטרג את ישראל מלמטה היה **מיכאל** מלמד עליהם סניגוריא מלמעלה, אמר לפניו רבונו של עולם אין בניך מתקטרגין לא על שעבדו עבודת כוכבים ולא על שגלו עריות ולא על שפיכות דמים, אלא אין מתקטרגין אלא על שהן משמרין את דתותיך,

אמר לו הקב"ה חייך לא שבקית ולא אשבק, הדא הוא דכתיב "כי לא יטוש ה' את עמו" {שמואל א יב} בעבור שמו הגדול בין חייבין בין זכאין כך אי אפשר להניחם לפי שאי אפשר לעולם בלא ישראל כדכתיב "אם יתן איש את כל הון ביתו {שיר השירים ח} זה המן הרשע שנתן עשרת אלפים ככר כסף להכחיד את ישראל בוזיבוזו לו.

"**אם על המלך טוב יכתב לאבדם**" {אסתר ג ט} אמר ריש לקיש בשעה שאמר המן הרשע לאחשורוש בא ונאבד את ישראל מן העולם, אמר לו אחשורוש לא יכלת להון, בדיל דאלההון לא שביק לון כל עיקר, תא חזי מה עביד לון למלכין קמאי דהוון קומינן דהוון פשטון ידיהון עליהון דהוון מלכיא רברביא וגובריא טפי מינן וכל מאן דאתי עליהון למבדינהו מן עלמא ודיעץ עליהון מיבטל מן עלמא והוי למתל לכל דרי עלמא ואנן דלא מעלינן כותיהו על אחת כמה וכמה שביק לך מלמללא תוב בפתגמא דנא

ואעפ"כ היה המן הרשע מטרד על אחשורוש על פתגמא דנא כל שעתא ושעתא ומיעצו עצות רעות על ישראל, אמר לו אחשורוש הואיל וכך נמלך בחכמים ובחרטומים מיד שלח וקבץ את כל חכמי אומות העולם באו כולן לפניו אמר להם אחשורוש רצונכם שנאבד אומה זו מן העולם, אמרו לו כולן בבת אחת **מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעשות כן**, ורוצה להשליך בדבר זה

שאם אתה מאבד ישראל מן העולם, אין העולם מתקיים אלא בשביל התורה שניתנה להם לישראל, כדכתיב "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתיי" {ירמיה לג} ולא עוד אלא שכל העו"ג נקראו נכרים לפני הקב"ה, וישראל נקראים קרובים ככתוב "וגם אל הנכרי אשר לא מעמד ישראל הוא" {מלכים א ח}

וישראל נקראו קרובים ככתוב "לבני ישראל עם קרובו" {תהלים קמח} ולא עוד אלא שנקראו בנים, ככתוב "בני בכורי ישראל" {שמות ד} "בנים אתם לה' אלהיכם" {דברים יד}

והקב"ה נקרא קרוב לישראל ככתוב "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת" {תהלים קמה} ואין אומה קרובה להקב"ה אלא ישראל, שנאמר "אין כה' אלהינו בכל קראנו אליו" {דברים ד}

ואדם שרוצה לשלוח יד בקרוביו ובבניו של הקב"ה איך ימלט, לפי שהוא שליט בעליונים ותחתונים ונפש כל חי בידו להגביה ולהשפיל, להמית ולהחיות, לך התבונן במלכים הראשונים שעברו על שפשטו ידיהם בישראל מה עלתה בהם כמו פרעה וסנחריב,

מיד אמר לון המן, אלוה שטבע פרעה בים ועשה לישראל נסים וגבורות ששמעתם כבר הוא זקן ואינו יכול לעשות כלום, שכבר עלה נבוכדנצר והחריב ביתו, ושרף את היכלו, והגלה את ישראל ופזרן בין האומות, והיכן כחו וגבורתו שכבר הזקין, שנאמר "ויאמרו לא יראה יה ולא יבין אלהי יעקב" {תהלים צד}

כיון שאמר להם כן כענין הזה, מיד קבלו דבריו והסכימה דעתם לכלות את ישראל וכתבו אגרות וחתמו וכן כתבו באותן אגרות,

כתב האגרת ששלח המן

שלום לכם עד אין חקר, יודע לכם שאדם אחד יש בינינו, ולא ממקומו הוא, אלא מזרע המלוכה הוא ומזרעו של עמלק ומגדולי הדור הוא והמן שמו, ושאל ממנו שאלה קטנה וקלה על עם אחד אשר יש בינינו, נבזה מכל העמים ודעתם גסה עליהם, חפצים ברעתנו וקללת המלך שגורה בפיהם ומהו קללה שמקללין אותנו "ה' מלך עולם ועד אבדו גוים מארצו" {תהלים י}

ועוד אומרים "לעשות נקמה בגוים תוכחות בלאומים" {תהלים קמט} וכופרים במי שעשה להם טובה, בואו וראו מאותו עני פרעה מה עשו לו כשירדו למצרים קבלם בסבר פנים יפות והושיבם במיטב הארץ וזן אותן בשני רעבון והאכילם כל טוב שבארצו, פלטרים היו לו לבנות והיו בונין שם,

בכל זאת לא היה יכול להם ולא עוד אלא שבאו בעלילה ואמרו לו "לזבח לאלהינו נלך דרך שלשת ימים אח"כ נשוב" {שמות ה ג} אם רצונך השאילנו כלי כסף וכלי זהב ושמלות והשאלום כספם וזהבם וכל הבגדים הטובים שלהם, וטענו כל אחד כמה חמורים שלהם לאין מספר, עד שנצלו את מצרים כמו שנאמר "וינצלו את מצרים" {שמות יב} וברחו להם,

כיון ששמע פרעה שהיו בורחים הלך אחריהם להשיב את ממונו מה עשו לו היה עמהם אדם אחד ושמו **משה בן עמרם** ובכשפיו נטל מקל אחד ולחש עליו והכה בו את הים עד שנחרב ונכנסו כולם ביבשה בתוך הים ועברו כולם, ואינו יודע פרעה במה עברו, ובמה יבשו המים,

כיון שראה פרעה נכנס אחריהם להחזיר את ממונו, ואיני יודע במה דחפוהו בתוך הים, ונטבע הוא וכל חילו בים, ולא זכרו הטובה שעשה להם הלא תשמעו שהם כפויי טובה,

ועוד מה עשו לעמלק אבי אבא, בשעה שבא עליהם למלחמה, שנאמר "ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים" {שמות יז} מהיכן בא עמלק, אמר רבי כרוספדאי בשם ר' יוחנן שבא מאצל בלעם הרשע, שבא ליטול עצה ממנו,

אמר לו יודע אני שבעל עצה אתה, וגם בעל מחשבות רעות וכל הנוטל עצה ממך אינו נכשל, אמר לו ראה מה עשו אומה זו למצרים, שעשו להם כמה טובות, ומה למצרים שעשו להם כמה טובות עשו להם כך לשאר אומות על אחת כמה וכמה, היאך אתה יועצני?

אמר לו בלעם לך ועשה עימהם מלחמה ואם אין אתה עושה עימהם מלחמה אין אתה יכול להם מפני שהן תלויין בזכותו של אברהם אביהם ואף אתה שהוא בן בנו של אברהם תלוי בזכותו של אברהם, מיד בא עליהם למלחמה

מה עשה אותו משה פרנס שלהם, היה לו תלמיד אחד יהושע בן נון שמו והיה אכזרי עד מאד ולא היה לו רחמים אמר לו אותו משה "בחר לנו

אנשים וצא הלחם בעמלק { שמות יז } איני יודע אותן אנשים שבחר
 אם בעלי כשפים הם או אם גבורי מלחמה
מה עשה אותו משה נטל מקל בידו ואיני יודע מה עשה בו וכיון שבא
 עליהם איני יודע מה לחש עליהם ורפו ידיהם ונפלו לפניהם ככתוב
 "ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב" { שמות יז }
 באו על סיחון ועוג גבורי ארצנו, שאין כל בריה היתה יכולה לעמוד
 בפניהם ואיני יודע במה הרגום, באו עליהם מלכי מדין ואיני יודע במה
 הרגן,

ועוד מה עשה תלמיד של אותו האיש משה הכניס את ישראל לארץ כנען
 ולא די שנטל את ארצם אלא שהרג מהם שלשים ואחד מלכים וחלק את
 ארצם לישראל ולא חמל עליהן ואותן שלא בקש להרוג היו לו לעבדים,
באו עליהם סיסרא והמונו ואיני יודע מה עשו לו לנחל קישון שגרפם
 ושטפם והשליכם לים הגדול, שנאמר "נחל קישון גרפם" { שופטים ה
 כא }

והיה להם מלך ראשון שאול שמו והלך ונלחם בארץ אבי אבא עמלק
 והרג מהם מאה אלפים פרשים ביום אחד וגם לא חמל על איש ועל אשה
 ולא על עולל ויונק ואיני יודע במה הרגם,
ועוד מה עשה לאגג זקני שחמלו עליו תחלה, לסוף בא אדם מהם ושמו
 שמואל חתכו ונתן בשרו מאכל לעוף השמים כדכתיב "וישסף שמואל
 את אגג" { שמואל א טו } ואיני יודע במה הרגו מיתה משונה כזאת
 ששמעתם,

ואחר זאת היה להם מלך אחד דוד בן ישי שמו, והיה משחית ומכלה את
 כל הממלכות ולא היה חומל עליהם שנאמר "ואיש ואשה לא יחיה
 דוד" { שמואל א כז }

ועמד אחריו שלמה בנו ובנה להן לישראל בית אחד וקרא לו בית
 המקדש ואיני יודע מה היה להם בתוכו, כשבאין למלחמה נכנסין בתוכו
 ומכשפים בתוכו וכשהן יוצאים ממנו הורגים ומחריבים את העולם,
ומרוב טובה שהיה להם מרדו באלהיהם ועוד שהזקין אותו אלוה
 שלהם, ובא נבוכדנצר ושרף אותו בית שלהם, והגלם מעל אדמתם
 והביאם בינינו, ועדיין לא שנו מעשיהם המכוערין, ואע"פ שהם בגלות
 בינינו מלעגיין אותנו, ואת אמונת אלהינו,

ועכשיו הסכמנו כולנו לדעה אחת, והפלנו גורלות לאבדן מן העולם, ובאיזה זמן יתכן לנו לכלותם, ונפל עליהם הגורל בחדש אדר בשלשה עשר בו,

ועכשיו כשיגיעו אליכם האגרות הללו תהיו מזומנים לאותו היום, להשמיד להרוג את כל היהודים שביניכם מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד, ולא תשארו מהם שריד ופליט,

ובשעה שנחתמו אותן האגרות ונתנו ביד המן, ויבא שמח הוא וכל בני חבורתו, ופגעו במרדכי שהוא הולך לפניהם,

וראה מרדכי שלשה תינוקות שהיו באים מבית הספר ורץ מרדכי אחריהם, וכשראה המן וכל חבורתו שהיה רץ מרדכי אחרי התינוקות הלכו אחרי מרדכי לדעת מה ישאל מרדכי מהם,

כיון שהגיע מרדכי אצל התינוקות שאל לאחד מהם פסוק לי פסוקיך אמר לו "אל תירא מפחד פתאום ומשואת רשעים כי תבוא" {משלי ג כה}

פתח השני ואמר אני קריתי היום ובזה הפסוק עמדתי מבית הספר "עוצו עצה ותופר דברו דבר ולא יקום כי עמנו אל" {ישעיה ח י}

פתח השלישי ואמר "ועד זקנה אני הוא ועד שיבה אני אסבול אני עשיתי ואני אשא ואני אסבול ואמלט" {ישעיהו מו ד} כיון ששמע מרדכי כך שחק והיה שמח שמחה גדולה,

אמר לו המן מה היא זאת השמחה ששמחת לדברי התינוקות הללו, אמר על בשורות טובות שבשרוני שלא אפחד מן העצה הרעה שיעצת עלינו,

מיד כעס המן הרשע ואמר אין אני שולח ידי תחלה אלא באלו התינוקות,

אמר רבי יצחק נפחא המן הרשע בעלילה גדולה בא על ישראל הדא הוא דכתיב "ובמלאת הימים האלה עשה המלך לכל העם הנמצאים בשושן הבירה וגו' ואין העם האמור כאן אלא ישראל כמו שכתוב "אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה' וגו'" {דברים לג כט}

אמר המן לאחשורוש אלהיהם של אלו שונא זמה העמד להם זונות ועשה להם משתה וגזר עליהם שיבואו כולם ויאכלו וישתו ויעשו כרצונם שנאמר לעשות כרצון איש ואיש,

כיון שראה מרדכי כך עמד והכריז עליהם ואמר להם אל תלכו לאכול בסעודתו של אחשורוש שלא הזמין אתכם כי אם ללמד עליכם קטיגוריא כדי שיהא פתחון פה עם מדת הדין לקטרג עליכם לפני הקב"ה,

ולא שמעו לדברי מרדכי והלכו כולם לבית המשתה, א"ר ישמעאל שמונה עשר אלף וחמש מאות הלכו לבית המשתה ואכלו ושתו ונשתכרו ונתקלקלו,

מיז עמד שטן והלשין עליהם לפני הקב"ה ואמר לפניו רבונו של עולם עד מתי תדבק באומה זו שהם מפרישין לבבם ואמונתם ממך, אם רצונך אבד אומה זו מן העולם, כי אינם באים בתשובה לפניך,

אמר הקב"ה תורה מה תהא עליה, אמר לפניו רבש"ע תסתפק בעליונים וגם השוה דעתו למחות את ישראל, **באותה** שעה אמר הקב"ה למה לי אומה שבשבילה הרביתי אותותי ומופתים לכל הקמים עליהם לרעה "אשביתה מאנוש זכרם" {דברים לב כו}

מיז אמר הקב"ה לשטן הבא לי מגילה ואכתוב עליה כלייה, באותה שעה הלך השטן והביא לו מגילה וכתב עליה

מיז יצתה התורה בבגדי אלמנות ונתנה קולה בבכי לפני הקב"ה וגם מלאכי השרת צעקו לקול בכייתה, ואמרו לפניו רבש"ע אם ישראל בטלים מן העולם אנו למה אנו צריכין בעולם שנאמר "הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון" {ישעיה לג ז}

כיון ששמעו חמה ולבנה כך אספו נגהם שנאמר "אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם" {ישעיהו נ ג}

באותה שעה רץ אליהו זכור לטוב בבהלה אצל אבות העולם, ואצל משה בן עמרם, ואמר להם עד מתי אבות העולם רדומים בשינה ואי אתם משגיחים על הצרה שבניכם שרויין בה

כי מלאכי השרת וחמה ולבנה וכוכבים ומזלות ושמים וארץ וכל צבא המרום בוכים במרד ואתם עומדים מנגד ואינכם משגיחים,

אמרו לו מפני מה, אמר להם מפני שנהנו ישראל מסעודתו של אחשורוש ובעבור זאת נגזרה עליהם גזירה לכלותם מן העולם ולאבד את זכרם, אמרו לו אברהם יצחק ויעקב אם הם עברו על דת הקב"ה ונחתמה גזירתם מה אנו יכולים לעשות,

חזר אליהו ואמר לו למשה אי רועה נאמן כמה פעמים עמדת על הפרץ לישראל ובטלת גזירתם לבלתי השחית שנאמר "לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מהשחית, {תהלים קו כג} מה תענה על הצרה הזאת "כי באו בניס עד משבר וגוי" {ישעיה לו ג}

אמר לו משה כלום יש אדם כשר באותו הדור אמר לו יש ושמו מרדכי, אמר לו לך והודיעו כדי שיעמוד הוא משם בתפלה ואני מכאן ונבקש רחמים עליהם לפני הקב"ה,

אמר לו רועה נאמן כבר נכתבה אגרת כלייה על ישראל, אמר לו משה אם בטיט היא חתומה, תפלתנו נשמעת, ואם בדם נחתמה מה שהיה הוא, אמר לו בטיט היא חתומה,

אמר לו משה רבינו לך והודיע למרדכי, מיד הלך והודיע למרדכי, הדא הוא דכתיב "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו, כיון שהגידו לאסתר מיד ותתחלחל המלכה מאד, מהו ותתחלחל מלמד שפרסה נדה. {במדרש אסתר רבה פרשה ז}

הנה כשם שמשה לא חטא בעגל ובקש הקב"ה לעשות כליה בעם ישראל ולהוציא ממנו עם חדש כדכתיב "וְעַתָּה הַנִּיחָה לִּי וַיַּחַר אִפְּי בָהֶם וְאֶכְלֶם וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גְדוֹל" {שמות לב י} ומשה לא הסכים עם הקב"ה ומסר עצמו למיתה

כך מרדכי שלא חטא בחטא של הדור ההוא דהיינו שלא השתחוה לצלם ולא נהנה מסעודתו של אותו רשע כנודע שבסיבת שתי דברים אלו נגזירה הכליה על עם ישראל ובקש הקב"ה לעשות את מרדכי גוי גדול כדוגמת משה ומרדכי עשה כמו שעשה משה ומסר עצמו למיתה {המגיד}

וברמז **משה מרדכי** גימט' **המן בן המדתא האגגי** שבכח תפילתם בטלו גזירת המן הרשע ומתקו מידת הדין וברמז **משה מרדכי** גימט' **הוי"ה תפלה הוי"ה** שהפכו מידת הדין למידת הרחמים בתפילתם ונעשה נס זה בזכות שני הצדיקים **משה מרדכי** בבחינת **שר צבא הוי"ה** גימט' **ראש הנביאים** גימט' **ראש חכמים**

שהיו שניהם בחינת **ראש** ושר דמשה היה **ראש** הנביאים ומרדכי ראש הסנהדרין וחזר **כבוד אלהי ישראל** **ההכנה לבניין בתי מקדש.**

בית המקדש הראשון נחרב בעון בטול תורה כדכתיב "ויאמר ה' על עזבם את תורתִי" {ירמיהו ט יב} והתיקון לכך היה בימי אחשורוש כשבני ישראל חזרו וקבלו על עצמם עול תורה כמ"ש חז"ל "הדר קבלוה בימי אחשורוש" {שבת פח ע"ב}

והתיקון של בית מקדש השני היה על ידי תפילה בסוד "פנה אל תפילה הערער ולא בזה את תפילתם תכתב זאת לדור אחרון" {תהילים קב יח} שעל ידי התפילה נזכה לתיקון בית המקדש מחדש גאולה העתידה כדכתיב "תִּכְתֹּב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יְהַלֵּל יְהוָה: {תהילים קב יט} וברמז אלה פקודי המשכן נקט פקודי מלשון גאולה בבחינת הכתוב "פקד יפקד אלקים אתכם" ונקרא משכן העדות שנתקדש מחדש ע"י העדות היא התורה ונס הצלה זה נעשה על ידי מרדכי אלה פקודי המשכן גימט' קול תפלה ביד איתמר גימט' קול תפילה ותיבת ביד רומז על יד אדר.

למה מגילת אסתר ולא מגילת מרדכי?

אמר רב שמואל בר יהודה שלחה להם אסתר לחכמים: **כתבוני לדורות**. וקבעוה בין הכתובים במוצאם כתוב "כתב זאת זכרון בספר" {שמות יז יד} **כתב זאת** - מה שכתוב כאן ובמשנה תורה, **זכרון** - מה שכתוב בנביאים, **בספר** - מה שכתוב במגילה. {מגילה דף ז ע"א} ולפי שעוררה ישראל בתשובה ע"י צום ותענית ומסרה נפשה להצלת בני ישראל וגרמה לפעול נס ההצלה לפיכך נקראה המגילה על שמה ר' תנחומא בשם רבנן אמר שלשה דברים גזרו בית דין של מטה והסכימו עמהם בית דין של מעלה, ואלו הן, לשאול שלום בשם, ומגלת אסתר, ומעשרות,

רבי חלבו בש"ר שמואל בר נחמן שמונים וחמשה זקנים ומהם שלשים וכמה נביאים היו שהיו מצטערים על הפסוק הזה "אלה המצות אשר צוה ה' את משה" {ויקרא כז לד} אלה אין להוסיף ואין לגרוע ואין נביא רשאי לחדש דבר עוד מעתה, ומרדכי ואסתר מבקשין ממנו לחדש דבר עלינו, עד שהאיר הקב"ה עיניהם ומצאו אותה כתובה בתורה ובנביאים ובכתובים,

בתורה דכתיב "כתוב זאת זכרון בספר" {שמות יז יד}

בנביאים דכתיב "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב בספר וגוי' {מלאכי ג טז}

בכתובים שנאמר "וְכָל מַעֲשֵׂה תִקְפוֹ וּגְבוּרָתוֹ וּפְרָשֶׁת גְּדֻלַּת מְרָדְכִי אֲשֶׁר גְּדָלוֹ הַמֶּלֶךְ הֲלוֹא הֵם פְּתוּבִים עַל סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי מְדֵי וּפְרָס : {אסתר י ב} {רות רבה פרשה ד}.

וברמז הפסוק **ספר דברי הימים** גימט' **אסתר**, ואותיות **ספר דברי הימים**, ראשי תיבות **הדס**, וסופי תיבות **מרי גימט' עמלקי**.
ואותיות אמצעיות, **ספר דברי הימים** אותיות **ב פרים**, הרומז **לשני ימי פורים**, וכמו כן באותיות **ספר דברי הימים**, תמצא **יד בפריס**, ותיבת **ספר** אותיות **פרס** ותיבת **דברי הימים** יש **מדי**.

בטעם שלעולם לא יחול פורים בימים ז ה ב

מובא בספה"ק בשם המגיד **ואת פרשת הכסף**, שאילו נתן המן **זהב** לא היה תקנה לישראל

וזה לשון המגיד דאי הוה יהיב המן **זהב** בדיל ישראל לא הוה להו תקנתא ח"ו, דדהבא איהו מסיטרא דדינא, וכד אתיהיב ליה רשותא לא מסתלק עד דיגמור הדין.

אבל כיון **דכסף** אמר למיהב דהוא מסיטרא דחסד הוי אזיל דינא, ומש"ה איכא תקנתא, {מגיד מישרים פרשת ויקהל מהדורא קמא} ונראה שזהו סוד מה שאמרו חכמינו ז"ל שאמר משה רבינו ע"ה שאם הגזר דין חתום בחותם **טיט** יש לו תקנה, **דטיט** רומז למידת החסד בבחינת דין רפה, וזהו כנגד **הכסף** ששקל המן לאחשורוש שדומה בצבעו ללבן שהוא חסד ואילו **הדס** רומז למידת הדין הקשה וזהו בחינת **הזהב** שדומה בצבעו לדם,

וברמז **כסף** עם המילוי כזה **כף סמך פה גימט' כפרה**, ותיבת **זהב** עם המילוי כזה **זין הא בית גימט' אדם מת**,

וכתיב "כִּי הָמֵן בֶּן הַמֶּדְתָּא הָאֲגָגִי צִרַר כָּל הַיְהוּדִים חָשַׁב עַל הַיְהוּדִים לְאַבְדֵם וְהַפִּיל פּוּר הוּא הַגּוֹרֵל לְהֵמָּס וּלְאַבְדֵם : {אסתר ט כד}

וברמז זהו שכל **ב פעמים** **לאבדם** לרמוז שהגזירה היתה במידת חסד בבחינת **כסף-טיט ולא בדם** בבחינת **זהב**, שהוא דין וברמז תיבת **לאבדם** אותיות **לא - בדם**.

לפיכך לעולם לא יחול פורים בימים ז ה ב, לפי שאין קטיגור נעשה סניגור וכעניין בגדי כהן גדול ביום הכפורים.

מלחמת המן באחד

הנה מובא במדרש "ויאמר המן למלך אחשורוש **ישנו עם אחד**" {אסתר ג ח} אותו שנאמר בו "הויה **אחד**" {דברים ו ד} ישן לו מעמו, אמר לו הקב"ה אני אין לפני שינה ככתוב "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל" {תהלים קכ"א}, ואתה אמרת יש לפני שינה, חייך שמתוך שינה אני מתעורר על אותו האיש, ומאבדו מן העולם, הדא הוא דכתיב "יִיָּךְ צָרְיוֹ אַחֲזֹר חֲרַפְתָּ עוֹלָם נִתֵּן לְמוֹ" {תהלים עח סו} {מדרש אסתר רבה פרשה ז},

דהנה כל מגמתו של המן היתה להלחם באחד להחליף אות ד באות ר לעשותו אחר במקום אחד, בבחינת אל אחר, גימט' עמלק, בבחינת מלחמה לה' בעמלק מדר דר.

לפיכך נקט ד לשונות: **להשמיד, להרוג, ולאבד, ושללם לבזו ביום אחד** כנגדם נתנו חז"ל ד מצוות ביום פורים.

ונענש מידה כנגד מידה דנתלו בניו כאחד, והוא עצמו נענש, כדכתיב "אחר הדברים האלה גדל המלך אחשורוש את המן" {אסתר ג א}, ומובא במדרש שהקב"ה גדלו בכונה תחילה, כדי לפרסם מפלתו, ונענש כדכתיב "ויך צריו אחר", כנגד מה שרצה לעשות אחר, במקום אחד.

וזוהו שאמר הפייטן **שושנת** יעקב צהלה ושמחה, כדאיתא בזוהר הקדוש השושנה יש לה יג עלי כותרת, המרמזת על יג מידות הרחמים, וכנגד מה שנלחם המן בעם ישראל שנקראו גוי אחד בארץ, במה שאמר "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין כל העמים",

ותקנו כנגדו מרדכי ואסתר, במה שאחדו את ישראל, וברמז **מרדכי ואסתר** גימט'ק יג כל אחד מהם כמניין אחד.

וברמז הנה בקריאת התורה דפורים פרשת "ויבא עמלק", כתיב "וידי משה כבדים ואהרון וחור תמכו בידיו **מזה אחד ומזה אחד**" {שמות יז ב}, וברמז תיבת **מזה ומזה**, ראשי תיבות **זה - זרש המן**, שישראל נתגברו על קליפת **המן**, וברמז תיבת **זה**, גימט' **יב** כמניין הפסוקים בתורה שכתוב בהם על מלחמת עמלק, **ט** פסוקים דפרשת בשלח, וג

אברהם

מגילת אסתר

פרדס

פסוקים דבפרשת כי תצא, וכדכתיב "כי יד על כס יה מלחמה לה'
בעמלק מדר דר"י {שם}.
ב פעמים תיבת אחד, כנגד גימט'ק מרדכי, וכנגד גימט'ק אסתר,
שבצירוף שניהם עולים כמניין הוי"ה שהוא אחד יחיד ומיוחד.

המן - הה ממ נון גימט' קוץ כמניין המלך והמן

מובא במדרש שהעץ שעליו נתלה המן נקרא קוץ וזה לשון המדרש
"באותה שעה אמר הקוץ לפני הקב"ה רבש"ע אני שאין לי על מה
לתלות אתן את עצמי ויתלה טמא זה שאני נקרא שמי קוץ והוא קוץ
מכאיב,

ונאה שיתלה קוץ על קוץ וממנו מצאו ועשאו, וכיון שהביאוהו לפניו
הכינו על פתח ביתו ומדד עצמו עליו להראות עבדיו היאך יתלה מרדכי
עליו, השיבתו בת קול נאה לך העץ, מתוקן לך העץ מששת ימי בראשית,
{ אסתר רבה פרשה ט ב }

והנה קוץ הוא מלשון קץ וסוף וברמו ההפרש שבין אות ד לאות ו
גימט' קוץ וכדאמרה זרש אשתו להמן "אם מִזְרַע הַיְהוּדִים מִרְדְּכִי אֶשֶׁר
הַחֲלוֹת לְנַפְל לְפָנָיו לֹא תוּכַל לוֹ כִּי נְפוּל תִּפּוֹל לְפָנָיו : { אסתר ו יג } תיבת
כי נפול גימט' קוץ.

וגם המלך אחשורוש, על שנתן ידו בדבר יחד עם המן באותה עצה, לאבד
את עם ישראל, לפיכך נתקצצה מלכותו, וברמו תיבת המן עם המילוי
כזה, הה ממ נון גימט' קוץ, כמניין המלך והמן

וסייעה אסתר המלכה בזה, וברמו נה פעמים מוזכרת אסתר במגילה,
ובצירוף שאול גימט' שצב כמניין קוץ על קוץ, לרמוז שבשעה שנתלה
המן נסתיים תיקונו של שאול על ידי אסתר.

רמזים בפרשת עמלק בתורה

שמות פרק יז פרשת בשלח

פרדס

מגילת אסתר

אברהם

(ח) וַיָּבֵא עֲמֶלֶק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרִפְיֵדִים :
(ט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים וַיָּצֵא הַלָּחֶם בְּעֲמֶלֶק מִחֹר
אֲנָכִי נֹצֵב עַל רֹאשׁ הַגְּבֻעָה וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי :

(י) וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כְּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ מֹשֶׁה לְהִלָּחֵם בְּעֲמֶלֶק וּמֹשֶׁה אָהָרֹן וְחֹר
עָלוּ רֹאשׁ הַגְּבֻעָה :

(יא) וְהָיָה כְּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל וְכְאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגִבֹר
עֲמֶלֶק :

(יב) וַיְדִי מֹשֶׁה כַּבָּדִים וַיִּקְחוּ אֲבָן וַיִּשְׁימוּ תַחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וְאָהָרֹן וְחֹר
תָּמְכוּ בְיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ :

(יג) וַיַּחְלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמֶלֶק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרָב : פ

(יד) וַיֹּאמֶר יִקְוֶה אֶל מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זְכָרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׁים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי
מַחָה אֲמַחֶה אֶת זְכַר עֲמֶלֶק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם :

(טו) וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יִקְוֶה נָסִי :

(טז) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כֶּסֶף יְהִי מִלְחָמָה

לִיקְוֶה בְּעֲמֶלֶק מִדֶּר דֶּר : פ

הנה תמצא בפרשה זו ט פסוקים, וכולם מתחיל באות ו, ובס"ה גימט'
דן, כמניין הפעמים שמוזכר המן במגילה, וסופי תיבות של ט פסוקים
אלו גימט' תשז, בסוד אותיות קטנות תשז במגילה שבעשרת בני המן,
שנכתבו כולם באות ו, כנגד ט ווין, ט פסוקים דפרשת ויבוא עמלק,
ועוד ו אחד דסוף פרשת זכור, בסה"כ עשר ווין, כנגד עשר ווין דעשרת
בני המן.

עוד מובא בגמרא אמר רב שמואל בר יהודה שלחה להם אסתר
לחכמים: כתבוני לדורות. וקבעוה בין הכתובים, במוצאם כתוב "כתב
זאת זכרון בספר" { שמות יז יד } כתב זאת - מה שכתוב כאן ובמשנה
תורה, זכרון - מה שכתוב בנביאים, בספר - מה שכתוב במגילה. { מגילה
דף ז ע"א }

וברמז נפלא, מגילה, גימט' פח, והנה, התיבה מספר פח בפרשת ויבוא
עמלק, היא תיבת זאת, ד"כתוב זאת זכרון בספר", ומפסוק זה דרשו
חז"ל על כתיבת המגילה לדורות, וברמז תיבת זאת גימט' תח, בסוד
אותיות תח גדולות במגילה.

דברים פרק כה פרשת תצא

(יז) זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עִמָּלֶךְ בְּדָרְךָ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם:
 (יח) אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדָרְךָ וַיִּזְנַב בְּךָ כָּל הַנְּחַשְׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עָיַף וַיִּגַע וְלֹא
 יָרָא אֱלֹהִים:

(יט) וְהָיָה בְּהֵנִיחַ יְקִיָּץ אֱלֹהֶיךָ לָךְ מִכָּל אֵיבֶיךָ מִסָּבִיב בְּאַרְץ אֲשֶׁר יְקִיָּץ
 אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נִחְלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחָחָה אֶת זִכְרֵךְ עִמָּלֶךְ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא
 תִּשְׁכַּח: פ

הנה הפסוקים יז, יח, יט, דפרשת זכור גימט' דן והוא כמניין דן פעמים
 שמוזכר המן במגילה בסימן "וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי" וברמז
 ראשי תיבות הפסוקים זכור, אשר, והיה, גימט' יד גימט'ק המן.
 כמו כן יד רומז ליום יד אדר הוא פורים, וסופי תיבות הפסוקים
 ממצרים, אלקים, תשכח, גימט' פח גימט' מגילה, והנה תיבת הכו
 בפרשה זו היא תיבת הויה, גימט' כו, ובפרשה זו ג פסוקים, ומז
 תיבות סה"כ חמישים, והוא בסוד העץ גבוה חמישים אמה
 והנה סה"כ כל הט' הפסוקים דפרשת בשלח וג פסוקים דפרשת כי תצא
 סה"כ גימט' זה ראשי תיבות זרש המן וסה"כ התיבות קסו כמניין
 "נפול תפול" המרמזת על נפילתם.

ומניין קסו פסוקים אלו הן יותר באחד מגימט' קללה לפי שנתבטלה
 הקללה של מות מישראל שבאותו הדור ונתהפכה להם לברכה בזכות
 האחד הוא הקב"ה,

וברמז סך כל הפסוקים במגילה עולה כמניין קסו יתיר אחד הרומז על
 ישראל, שבשביל שהתאחדו כולם כאיש אחד בלב אחד, זכו וקבלו את
 התורה מחדש, שהיא ברכה לעולם,

לפיכך נקטה התורה לשון זכור לשון יחיד להורות שרק על ידי אחדות
 מתגברין ישראל על שונאיהן,

ועל ידי אחדות זוכין ישראל לגאולת משיח ולבניין בית המקדש, שיבנה
 ע"י זרע בית דוד, ככתוב "הוא יבנה לי בית וְכִנְנִיתִי אֶת פְּסָאוֹ עַד
 עוֹלָם" {דברי הימים יב א יז יב},

תיבות הוא יבנה לי בית גימט' בן דויד מלך ישׂרָאֵל" {דברי הימים ב לה
 ג}, וברמז קסו עולה גימט' בן דויד מלך, כמניין הוא יבנה לי בית.

מדוע אין שם השם במגילה?

הנה המתבונן יגלה שאין שם השם במגילה בפירוש להורות על ההסתר הגדול של הנס

וכתב על זה האבן עזרא, ומה שלא נזכרים במגלה זו בפירוש שאין במגילה זו זכרון השי"ת כלל מפני שהמגלה הזו חברה מרדכי. וזה העד ושלה ספרים וכולם משנה ספר אחד כטעם פתשגן הכתב והעתיקה הפרסיים ונכתבה בדברי הימים של מלכיהם והיו עובדין עבודה זרה והיו כותבין תחת השם הנכבד שם תועבותם כמו שעשו הכותיים שכתבו תחת בראשית ברא אלהים ברא אשימא, והנה כבוד השם יתברך שלא יזכרו מרדכי במגילה עכ"ל ז"ל:

עוד טעם מפני שאסתר בקשה מחכמי הדור שיכניסו את המגילה לכתבי הקודש ובאותה שנה לא נענו לה חכמים ופחדה אסתר שמא תתגולל המגילה בחוצות כאגרת חולין על כן נמנעו ולא כתבו בה שם ה' לבל יתבזה ח"ו

אעפ"כ שם השם מוזכר ברמז כדלקמן: "וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמֶן הַיּוֹם אֶל {אסתר ה ד} כמו כן הפסוק " וְכָל זֶה אֵינָנוּ שׁוֹה לִי בְּכָל עֵת {אסתר ה יג}.

והפסוק "וְהָמֶן עֲמִד לְבַקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ מֵאֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָה כִּי רָאָה כִּי כָלְתָה אֶלָּיו הָרָעָה מֵאֵת הַמֶּלֶךְ: {אסתר ז ז} ס"ת הו"ה. ועוד טעם אפשר לומר, שלא רצה הקב"ה שיזכר שמו במגילה ביחד עם המן, בבחינת אין אני והוא דרים בכפיפה אחת.

וברמז נפלא במגילה יש אותיות **מגל יה**, והנה המגילה פותחת באות ו ד"ויהי בימי", ומסיימת באות ו "דובר שלום לכל זרעו", והפלא הדבר שכל עמודי המגילה מתחילים באות ה והרי הו"ה.

ועוד רמז נפלא, דהרי בני ישראל קיימו וקבלו את התורה מחדש בזמן מרדכי ואסתר,

והנה המגילה יש בה אות יה, ופותחת כל עמודיה באות ה של תיבת המלך, והתורה שבכתב פותחת את כל עמודיה באות ו, ובצירוף יעלה הו"ה.

כמו כן המגילה, אותיות **מגלה י**, וכאשר אוחזה בידו, יש אות ה, כנגד כף היד שיש בה ה אצבעות, והמגילה עצמה צורתה ו, וכל עמודיה פותחת באות ה, של המלך ובצירוף יעלה הו"ה.

פיוט מעוז צור ישועתי סימן מרדכי חזק {גרמניה המאה 13}

פְּרוֹת קוֹמַת בְּרוּשׁ בְּקֶשׁ - ביקש להרוג את מרדכי שנמשל לברוש שהוא
ממשפחת הארזים והמעולה שבהם.
אָגְגִי בֶן הַמְדַתָּא - ומי ביקש? המן בן המדתא הרשע מזרע אגג (ששאל
המלך לא הרג אותו מיד ויצא ממנו המן)
וְנִהְיֶתָה לוֹ לֶפֶחַ וּלְמוֹקֶשׁ - על העץ שביקש לתלות את מרדכי בסוף תלו
אותו בעצמו וּגְאוֹתוֹ נִשְׁבְּתָה
רֹאשׁ יְמִינִי נִשְׂאֶת - ראש מרדכי איש ימיני {משבט בנימין}
וברמז תמצא כי השבתתו של המן לעולם תהיה בימים ג.א.ו.ד גימט'
הוי"ה עם הכולל, ונהיתה לו לפח גימט' מגילה, ולמוקש גימט' מות,
ומעניין הדבר שפיוט זה מקורו בעיר נירנברג שבגרמניה שכידוע לימים
נשנה שם חג פורים בשנית כבקשת אסתר ברוה"ק הידוע בכינויו משפט
נירנברג אשר היה בשנת תש"ז? בסוד האותיות הקטנות דעשרת בני המן

תענית אסתר ג ימים

הפסקת ג ימים נחשבת למ יום, ובג ימים יש עב שעות כנגד עב שעות
שנברא העולם {חיד"א בשמהרח"ו} וברמז שבת זכור ראשי תיבות ש"ז
גימט' שבה ראשי תיבות שושנה בין החוחים, שושנה גימט' אסתר,
וסופי תיבות המן ותיבת חוחים גימט עב בסוד עב שעות דתענית אסתר
בהם נפל המן,
ועשתה זאת אסתר כדי לבטל גזירת דם דמות מעל בני ישראל, והוא
כנגד ד לשונות שאמר המן,
לְהַשְׁמִיד לְהַרְג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְהוּדִים מִנְּעַר וְעַד זָקֵן טַף וְנָשִׁים בָּיּוֹם
אֶחָד וְגו' וּשְׁלֵלָם לְבוֹז {אסתר פרק ג יג} כנגדן ד מצוות בפורים כולן
מתחילין במ וברמז דם ראשי תיבות ד מיתות: ראשי תיבות ד מצוות
א. מקרא מגילה.
ב. משתה ושמחה.
ג. משלוח מנות.
ד. מתנות לאביונים.

וברמז ככתוב "לְיְהוּדִים הִיָּתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשֶׁשֶׁן וְיִקְר" { אסתר פרק ח טז }

א. אורה-תורה, כנגד הנשמה כנגד מה שאמר להשמיד שזכו לתורה ולמגילה.

ב. ושמחה- רוח- כנגד מה שאמר להרוג וזכו למשתה ושמחה.

ג. וששון-מילה-גוף כנגד מה שאמר המן לאבד וזכו למילה.

ד. ויקר-ממון - כנגד מה שאמר שללם לבוז וזכו מצות משלוח מנות ומתנות לאביונים.

וביטולן היה ד פעמים מ גימט' כסף, בבחינת ביטול שקלי הכסף של המן, וסופו שנתלה על עץ גימט' כסף, ונפעל הביטול על ידי ב שמות הקודש, הוֹיָה אֵהיָה, שיש ד אותיות בכל שם,

והוֹיָה במילוי יודין גימט' עב, ואהיה במילוי יודין קסא, בצירוף עב קסא גימט' עץ החיים גימט' זכור.

שהיה במגילה תיקון לחוה בעוון העץ בסוד הכתוב "יעשו עץ גבוה חמישים אמה" שהתכון המן הוא הנחש הקדמוני להזכיר עון העץ דחיה וכנודע בספה"ק שבאותה עת נסתלקו חמישים אורות,

כמו כן רצה לעורר על ישראל חטא העגל דעבודה זרה בבחינת הכתוב "האומר לעץ אבי אתה" {ירמיה ב כז} וכתוב עמי בעצו ישאל {הושע ד יב} וברמז ככתוב "אשר קרך בדרך", ראשי תיבות גימט' עגל, וסופי תיבות מר גימט' עמלק

וכנודע בספה"ק שבזכות עצו של אברהם כדכתיב "והשענו תחת העץ", שהיתה פתו מצויה אצל עוברי דרכים", הצליחו להתגבר על עץ של המן

הרשע והוא כעין עשן מיכה ועשן שילה המובא בגמ' {סנהדרין קג :} וזהו שאמר המדרש המדרש: "אמר הקב"ה להמן כבר קדם אביהם של אלו כדכתיב "והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו"

וכנראה זו הסיבה של מתנות כסף לאביונים בפורים, לפי שנצלו בזכות אברהם, שהיתה פתו מצויה לעוברי דרכים, וברמז עץ גימט' כסף

וְהָיָה אִם בֶּן סוֹפֵי תִיבוֹת הַמֶּן הַרְשָׁע

"וְהָיָה אִם בֶּן הַכּוֹת הַרְשָׁע וְהַפִּילוּ הַשֵּׁפֶט וְהַכְּחוּ לְפָנָיו כְּדֵי רִשְׁעָתוֹ בְּמִסְפָּר: אֲרַבְעִים יִכְּנוּ לֹא יִסִּיף וְגו' " {דברים כה ב-ג}

והיה - אותיות הו'י'ה, דשם הו'י'ה שהיה בהסתר במגילה, מתגלה על ידי מרדכי ואסתר, וברמז ככתוב "וְהָיָה אִם" תיבת אם ראשי תיבות אסתר מרדכי, וכתוב "וְהָיָה אִם בֶּן" הכות הרשע. סופי תיבות המן, תיבת הרשע אותיות העשר כנגד עשרת בני המן שנתלו עמו.

וְהָיָה אִם בֶּן הַכּוֹת הַרְשָׁע ראשי תיבות אהבה, שתוקן דורו של מרדכי במה שעשו תשובה מאהבה, וידוע כח תשובה מאהבה שהופכת זדונות לזכויות, ועשה הקב"ה מידה כנגד מידה שהפכו הם בתשובתם את הזדונות לזכויות, לפיכך זכו הדור ההוא ל"ונהפוך הוא", באחדות גמורה ולקבלת התורה מחדש.

ו**כתוב הכות הרשע**- ראשי תיבות וסופי תיבות גימט' **ארבע מאות שמונים** היא השנה שנבנה בית המקדש השני, **תפ** שנים מאז בית ראשון, דהיינו שאחר שימחה עמלק, יבנה בית המקדש, וכן הוא לעתיד לבוא,

וסייע **כורש** בבנינו, וברמז הכות הרשע, אותיות אמצעיות **כורש**. וברמז למחיית המן ככתוב "**ארבעים** חסר אחת יכנו", תיבת **ארבעים** רומזת לאות **מ** דהמן, וחסר אחת הכוונה לאותיות הן דהמן, שכן בלשון יווני קורין לאחת הן {גמרא שבת דף לא}, ובכך נמחה המן, שנקמה ממנו מידת הדין כדכתיב יכנו גימט' **אלקים**, וברמז תיבת **ארבעים** חסר אחת, יעלה תיבת **רבעים**, שהם אותיות **עב מרי**, ותיבת **מרי** גימט' **עמלקי**, שנמחה ע"י שם **עב** בסוד **עב** שעות דתענית אסתר.

ובארו רבותינו ז"ל עה"פ " והכהו **כדי רשעתו**" לשון חז"ל שמכה אותו **שתי ידות** מלפניו ושליש מלאחוריו, וברמז נקט לשון **יד** כנגד **יד** אדר, ושתי **ידות** רומז לב' ימים פורים ושושן פורים, ובכל **יד** מכה יג הכאות ובשתי **ידות** יעלה סך הו'יה יתברך,

דהיינו שעל ידי מחיית עמלק מתעלה שם הו'יה יתברך, וברמז נפלא **המן** גימט'ק **יד**, ו**מרדכי** גימט'ק **יג**, ו**אסתר** גימט'ק **יג** דבא לרמוז שעל ידי הכאתם את המן הוא מחייתו של עמלק נתעלה שם הו'יה יתברך, וברמז בפרשת **זכור** תיבת **זכור** אותיות **זר כו**, והנה המילה מספר **כו** בפרשה זו דפרשת **זכור** תיבת הו'יה ככתוב "והיה בהניח הו'יה אלקיך וגו'" {דברים כה יט} ותיבת **שבת זכור** גימט' **מרדכי אסתר**, וברמז

"וְנוֹחַ בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר אֶדָר" {אסתר ט יז} גימט' כל הפסוק 1125 כמניין
 "וְהָיָה אִם בֶּן הַכּוֹת הַרְשָׁע" **"**
 ובזכות מחיית עמלק קבלו ישראל שוב את התורה, כמובא בגמרא
 מסכת שבת דף פח גימט' מגילה וזכו לקבלת התורה מחדש,

דָּרַשׁ טוֹב לְעַמּוֹ

"כִּי מִרְדְּכָי הִיְהוּדֵי מִשְׁנֵה לְמִלְכָּה אַחְשָׁרוּשׁ וְגָדוֹל לְיִהוּדִים וְרָצוּי לְרַב
 אָחִיו דָּרַשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדָבַר שְׁלוֹם לְכָל זָרְעוֹ" {אסתר י ג}
 הנה מרדכי אסתר גימט'ק הוי'ה גימט'ק טוב, כנגד התורה שנקראת
 לקח טוב, וברמז תורה גימט'ק טוב בבחינת דָּרַשׁ טוֹב לְעַמּוֹ וְדָבַר שְׁלוֹם
 לְכָל זָרְעוֹ" {שם}

וכתוב "וַיִּקְרָא סָבִיב לְעַמּוֹ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם": {תהלים קכה ב} הנה
 האותיות שמסביב לעמו אותיות סלה פנז גימט' ד' שמות הוי'ה
 ומילוייהן שהם, עב, סג, מה, בן גימט' רלב,
 רל"ב ראשי תיבות רחמנא ליבא בעי וברמז "ורצוי לרב אחיו" תיבת
 לרב גימט' רלב בסוד "וַיִּכְתֹּב כָּל אֲשֶׁר צִוָּה מִרְדְּכָי וְגוֹ' " {אסתר ח
 ט} סופי תיבות רלב בסוד "וְהָיָה סָבִיב גִּימְט' עַד גִּימְט' הַדְּסָה, בסוד
 "מעתה ועד עולם"

היא אסתר המוזכרת הן פעמים במגילה, ותיבת הן עם המילוי כזה, הה
 נון, גימט' עמו, אותיות ועם, וכתוב "וְעַם וְעַם פְּלִשְׁתִּי וְאֵל הַיְהוּדִים
 כְּכַתְּבָם וְכַלְשׁוֹנִים" {אסתר ח ט} הרומז לשם הוי'ה, שנכתב הוי'ה,
 ונקרא אדני, שעולה כמניין רלב, כמניין ועם ועם.

ונענש המן מידה כנגד מידה, שכל מלחמתו היתה כנגד האחד, הוא
 הקב"ה, שנקרא אחד, וכמו שאמר ישנו עם אחד, ומובא במדרש
 שאומרים שמע ישראל ה' אחד.

ורצה המן לעשותו אחר, בבחינת אל אחר גימט' עמלק.
 ובא על עונשו בגזירת מחה תמחה זכר עמלק לא תשכח {דברים כי
 תצא}. וברמז נפלא אם תמחה גימט' זכר מתיבת עמלק, ישאר אחד
 הוא ה' יתברך,

וברמז נפלא הנה בשם הוי'ה יתברך עם כל המילויים יעלה שם רלב,
 והוא כנגד זכור יתר באחד מגימט' רלב,

עוד נענש המן כמו שמצאנו במדרש עה"פ ישנו עם אחד, שהיה אומר על עם ישראל שהם ישנים מן המצוות, ומובא שם במדרש, שרצה לעקור מישראל שבת פסח ומילה, בסוד ויזנב בך כל הנחשלים אחריך, שהיה חותך ערלתיהן של ישראל ומשליך כלפי מעלה, ונתהפך גורלו וישראל, חזרו בתשובה בסוד "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" שהתחזקו בתורה ובמצות, וברמז נפלא **שבת זכור**, גימט' בדיוק **פסח שבת מילה**.

כתב זאת זכרון

"ויאמר יקוק אל משה **כתב זאת זכרון בספר ושם באזני יהושע** כי מחה אַמְחָה אֶת זֵכֶר עַמְלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם" { שמות יז יד }
 מובא בגמרא אמר רב שמואל בר יהודה שלחה להם אסתר לחכמים: **כתבונא לדורות**. וקבעה בין הכתובים, במוצאם כתוב "**כתב זאת זכרון בספר**" { שמות יז יד } **כתב זאת** - מה שכתוב כאן ובמשנה תורה, **זכרון** - מה שכתוב בנביאים, **בספר** - מה שכתוב במגילה. { מגילה דף ז ע"א }
 תיבת **זאת** ראשי תיבות **תמחה את זכר** ובצירוף **עמלק** יעלה גימט' **ממחרת**

ככתוב "יבוא המלך והמן אל המשטה אשר אעשה להם ומחר" { אסתר ה ח } וכתוב "וגם למחר אני קרוא לה עם המלך" בבחינת אין עמלק נופל אלא **מחר** בסוד הכתוב
 "ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידם: ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק מחר" { שמות יז ח-ט }
 וברמז תיבת **ממחרת** אותיות **תר ממח** גימט' **מגילה** ותיבת **תר** פירש"י **זמן** דהיינו **זמן מגילה**

בסוד הכתוב "וישבות המן ממחרת הפסח" { יהושע ה יב } וברמז הכתוב "ויבהגיע **תר אסתר** בת אביחיל דד מרדכי { אסתר ב יב } אותיות **אס דאסתר** גימט' **אביחיל**, וקיימא לן דמיד אחר מפלת עמלק יש בניין המקדש, וברמז תיבת **זאת** גימט' **תח**, אותיות גדולות במגילה ח ד"חור כרפס וכו", ואות **ת** של **ותכתוב אסתר**, בא לרמז על שנת בניין המקדש בשנת ג אלפים **תח**.

מרדכי מבטל המן בזכות משה

כתיב "וּבְשָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ הוּא חֲדָשׁ אֲדָר בְּשִׁלּוּשֵׁה עֶשֶׂר יוֹם בּוֹ אֲשֶׁר הִגִּיעַ דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לְהַעֲשׂוֹת בַּיּוֹם אֲשֶׁר שָׁבְרוּ אִיבֵי הַיְהוּדִים לְשִׁלּוֹט בָּהֶם וְנִהְפְּוּ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְהוּדִים הֵמָּה בְּשָׁנָאֵיהֶם: {אסתר ט א} תיבת שבר גימט' ארור המן ובטלו מרדכי בזכות משה רבנו וברמו תיבת שברו בצירוף המן אותיות משה רבנו, לפיכך תיקן מרדכי מתנות לאביונים שהיא צדקה לעילוי נשמת משה רבנו לפי שסייע אותו בנס פורים, וגם אסתר בטלה אותו וברמו כמו שאמרה אסתר "אִישׁ צַר וְאוֹיֵב הֶמֶן הָרַע הַזֶּה" סופי תיבות שבר גימט' ארור המן גימט' בן המדתא {אסתר פרק ז}

מעות פורים

"הָבָה לָנוּ עֲזָרַת מִצָּר וְשִׁוּא תְּשׁוּעַת אָדָם" {תהלים ס יג} ראשי תיבות מעות שע"י המעות צדקה ממתקין הדינין ומעבירין רוע הגזירה, בבחינת הכתוב "הבה לנו עזרת מצר" הרומז להמן שנקרא איש צר ואויב ונצלו ישראל מגזירתו, וכמו שאמר שלמה המלך ע"ה "לא יועיל הון ביום עברה וצדקה תציל ממוות" {משלי יא ד} תיבות "הון ביום עברה סופי תיבות המן, לפי שלא הועיל להמן כל הונו לקיים גזירותיו והתבטלו בזכות מעות השקלים שנתנו ישראל כמובא בגמרא על הפסוק "אם על המלך טוב וקָתַב לְאַבְדָּם וְעִשְׂרֵת אֲלָפִים כֶּסֶף אֲשָׁקוֹל עַל יְדֵי עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה לְהָבִיא אֶל גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ: {אסתר ג ט} אמר ריש לקיש: גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהן לשקליו. {מגילה יג ע"ב} וברמו הכתוב "ביום עברה וצדקה תציל ממוות" ראשי תיבות במעות

וברמו כדכתיב "הבה לנו" תיבת לנו גימט' אלקים ותיבת הבה לנו תיבת הבה אותיות הבה שאם תצרף ה עם לנו יעלה גימט' צא כמניין הוי"ה אדני שהוא רחמים גמורים ומבטל את הדין,

פרדס

מגילת אסתר

אברהם

וכתוב "כי יקֹץ אהב משֹׁפֵט וְלֹא יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ וְזָרַע
רְשָׁעִים נִכְרְתָה" {תהלים לז כח} סופי תיבות **מעו**ת ששמע הקב"ה לכל
תפילתן של ישראל והצילם מגזירת המיתה ככתוב "תבוא לִפְנֵיךָ אֲנֹקֶת
אֲסִיר כְּגִדְלֵי זְרוּעֶךָ הַיּוֹתֵר בְּנֵי תְמוֹתָה" {תהלים עט }
ולא עוד אלא שזכו לראות בנקמת שונאיהן בסוד הכתוב "יִנְדַע בְּגוֹיִם
לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּדִים" {תהלים עט י } סופי תיבות **מעו**ת

רמז למגילת אסתר מן התורה

הנה אותיות של מגילת אסתר הם 1210 אותיות ואם תספור מן האלף
דבראשית תגיע לאות סמך ומסמך זה עוד הפעם ככ אותיות תגיע לאות
ת ומת זה עוד הפעם ככ אותיות תגיע לאות ר ובצירוף אסתר
ובגמרא חולין קלט אמרינן מרדכי מן התורה מנין שנאמר מר דרור ואם
תספור מן המם של מר דרור כמניין אותיות שבמגילה כנ"ל תגיע לאות
ר ועוד הפעם תגיע לאת דלד ואח"כ כ ואח"כ י ובצירוף יעלה תיבת
מרדכי
אין אומרים ובא לציון גואל אחר המגילה בלילה לפי שאין גאולה
בלילה
מחה תמחה אותיות תח מה
אם תוריד מהמן אותיות מה נשאר ן שנתלה על עץ גבוה נ אמה בסוד
מה שאלתך מה בקשתך
כי איככה גימט' אלקים

ברעה – כנגד רע דהמן

תמחה את זכר ראשי תיבות **זאת** ובצירוף **עמלק** יעלה תיבת מחרת
שנפל המן ביום המחר בסוד יבוא המלך והמן אל המשתה אשר אעשה
להם מחר

והיה בהניח הויה גימט' קכז כנגד מדינות אחשורוש

אתוון דלפני ישראל אותיות קטרת כף

אברהם

מגילת אסתר

פרדס

יום אחד גימט' סט

אגג מלך עמלך (337) גימט' שאול (337)